

STATISTIKAAMET
STATISTICS ESTONIA

KULTUUR

CULTURE

1994-2004

TALLINN 2006

Kogumik analüüsib Eesti kultuurielu aastatel 1994–2004.

Koostanud Statistikaameti sotsiaalstatistika osakond (Yngve Rosenblad, tel 625 9336;
e-post yngve.rosenblad@stat.ee).

The publication provides indicators and tables on cultural life of Estonia for years 1994–2004.

*Compiled by the Social Statistics Department of Statistics Estonia (Yngve Rosenblad, tel +372 6259 336;
e-mail: yngve.rosenblad@stat.ee).*

MÄRKIDE SELETUS **EXPLANATION OF SYMBOLS**

...	andmeid ei ole saadud või need on avaldamiseks ebakindlad <i>data not available</i>
..	mõiste ei ole rakendatav <i>category not applicable</i>
-	nähtust ei esinenud <i>magnitude nil</i>
N	naised
F	females
M	mehed
M	males

Toimetanud Taimi Rosenberg
Inglise keel: Elina Härsing
Küljendus: Uku Nurges

Edited by Taimi Rosenberg
English by Elina Härsing
Layout by Uku Nurges

ISBN 9985-74-377-6

Autoriõigus/Copyright: Statistikaamet, 2006
Kaanefoto/Cover photograph: Bulls Press

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale
When using or quoting the data included in this issue, please indicate the source

Kirjastanud Statistikaamet,
Endla 15, 15174 Tallinn
Trükkinud Ofset OÜ,
Paldiski mnt 25, 10612 Tallinn
Mai 2006

Published by Statistics Estonia
15 Endla Str, 15174 Tallinn
Printed by Ofset Ltd,
25 Paldiski Rd 10612 Tallinn
May 2006

SAATEKS

Käimasoleval aastal on kultuuriteemad tavapärasest suurema avalikkuse tähelepanu all. 2006. aasta on kuulutatud Eesti teatri aastaks — märkimaks 100 aasta möödumist Eesti kutselise teatri sünnist. Samuti avati alles mõni kuu tagasi Eesti Kunstimuuseumi uus peahoone Kumu, mida on nimetatud sajandi suurprojektiks.

Ka kultuurialase teadustöö mõttes on aasta olnud viljakas. Eesti Konjunktuuriinstituudil valmis Kultuuriministeeriumi tellimusel mahukas aruanne Eesti loomemajanduse olukorrast ja Tuleviku-uuringute Instituudil analüüs loomemajanduse arendamisvõimalustest lähitulevikus.

Käesolev kogumik, mis käsitleb kultuurielu arengutrende aastatel 1994–2004, on mõneti teiselaadne. Kui loomemajanduse analüüs kajastab peamiselt paari viimast aastat, siis kogumik keskendub pikemale ajaperioodile. Analüüs tugineb põhiosas riikliku kultuuri-statistika andmestikule.

Kogumik koosneb kolmest suuremast osast. Esimeses osas leiab lugeja ülevaate Eesti kultuurielu üldistest arengujoontest aastatel 1994–2004, samuti analüüsitakse kultuuri-statistika meetodilist poolt. Kogumiku põhiosa moodustavad teemade kaupa esitatud näitajad (teater, film, raadio ja televisioon, kirjandus, muuseum, sport ja vaba aeg, tööhõive jne). Eesti kultuurielu statistilisi näitajaid käsitletakse ka võrdluses teiste riikidega. Näitajate järel on asjast lähemalt huvitatute tarvis tabelid käsitletud valdkondade põhjalikuma andmestikuga. Kogumiku lõpetavad lisad, mis sisaldavad kultuuri-statistikas kasutusel olevaid liigitusi ja klassifikaatoreid.

Yngve Rosenblad
kogumiku koostaja

FOREWORD

Lately different topics of culture have gained more publicity than usually. The year 2006 celebrates the centenary of the professional theatre in Estonia. Also only a few months ago the Kumu Art Museum (the new main building of the Art Museum of Estonia) was finally opened to public after many years on planning and construction.

Also the scientific work on culture has been quite fruitful in the past few years. Lately the results of the analysis of creative industries in Estonia were presented (the research project was commissioned by the Ministry of Culture and conducted by the Estonian Institute of Economic Research), coupled by the survey on promotion possibilities of cultural industries conducted by the Estonian Institute for Futures Studies.

The current publication, providing an overview on trends in the fields of culture and sports in Estonia in the years 1994–2004, presents a slightly different approach. While the survey on the creative industries was intended to map the present situation, this publication focuses on a longer period. The analysis is mainly based on the official statistics on culture.

The publication consists of three parts. The first part presents two analytical articles, the first one on the trends and developments in the cultural life of Estonia in 1994–2004, the second one on the methodological problems and issues of cultural statistics. In the second part almost 40 indicators of different fields of culture and sports (theatre, films, literature, radio and television, etc.) are presented. In case of many indicators also international comparisons are given. The indicators are followed by tables containing more data on the subjects analyzed. In the appendices the main classifications of cultural statistics have been provided.

Yngve Rosenblad
Compiler of the publication

SISUKORD

Kultuurielu arengujooned 1994–2004	4
Kultuuristatistika metoodika — komistuskivid ja arenguteed	15
Näitajad	21
Teater	22
Külastatavus	22
Uuslavastused	23
Külalisetendused	24
Teatrite tulubaas	25
Film	26
Filmitootmine	26
Filmiimport	27
Filmilevi	28
Kinokülastused	29
Raadio ja televisioon	30
Raadiojaamad	30
Raadioprogrammi struktuur	31
Telesaadete eelistused	32
Omasaadet	33
Raamatud ja ajakirjandus	34
Ajalehed ja ajakirjad	34
Raamatute trükiarv	35
Lugemisaktiivsus	36
Raamatukogu	37
Raamatukogude tüübid	37
Rahvaraamatukogude arv	38
Laenutused	39
Infotehnoloogiline areng	40
Komplekteerimiskulud	41
Muuseum	42
Muuseumid	42
Külastatavus	43
Näitused	44
Muuseumifondide kasv	45
Eelarve	46
Vaba aeg	47
Kultuuriüritustel osalemine	47
Kultuuritegevused Euroopas	48
Kultuuriharrastused	49
Vaba aja kulutused	50
Sport	51
Spordiharrastajad	51
Spordialad	52
Spordiklubide treenerid	53
Haridus	54
Huvikoolid	54
Kultuurivaldkonna üliõpilased	55
Riiklik koolitustellimus	56
Tööhõive	57
Kultuuritöötajad	57
Kultuuritööhõive eripära	58
Keskmise brutopalk	59
Tabelid	61
Teater	62
Film	65
Raadio ja televisioon	66
Raamatud ja ajakirjandus	68
Raamatukogu	70
Muuseum	73
Vaba aeg	76
Sport	78
Tööhõive	79
Haridus	80
Lisa	83
UNESCO kultuurivaldkondade liigitus	84
Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator	85
Ametialade klassifikaator	87
Eesti õppekavade liigitus	88

CONTENTS

<i>Changes in cultural life 1994–2004</i>	12
<i>Methodology of cultural statistics: obstacles and developments</i>	18
<i>Indicators</i>	21
<i>Theatre</i>	22
Attendance	22
New productions	23
Guest performances	24
Theatre revenues	25
<i>Film</i>	26
Film production	26
Imported feature films	27
Film distribution	28
Cinema attendance	29
<i>Radio and television</i>	30
Radio stations	30
Structure of radio programmes	31
Preferences of TV programmes	32
In-house production	33
<i>Books and periodicals</i>	34
Newspapers and magazines	34
Edition of books	35
Reading activity	36
<i>Library</i>	37
Types of libraries	37
Number of public libraries	38
Loan transactions	39
IT development	40
Stock acquisition expenditure	41
<i>Museum</i>	42
Museums	42
Attendance	43
Exhibitions	44
Growth of museum collections	45
Budget	46
<i>Leisure time</i>	47
Participation in cultural activities	47
Artistic activities in Europe	48
Artistic activities	49
Expenditure on free time	50
<i>Sports</i>	51
Participants in sports clubs	51
Fields of sports	52
Coaches in sports clubs	53
<i>Education</i>	54
Hobby schools	54
Students of arts and humanities	55
State-commissioned education	56
<i>Employment</i>	57
Cultural employment	57
Working characteristics	58
Average monthly gross wages	59
<i>Tables</i>	61
<i>Theatre</i>	62
<i>Film</i>	65
<i>Radio and television</i>	66
<i>Books and periodicals</i>	68
<i>Library</i>	70
<i>Museum</i>	73
<i>Leisure time</i>	76
<i>Sports</i>	78
<i>Employment</i>	79
<i>Education</i>	80
<i>Appendices</i>	83
<i>UNESCO Framework for Cultural Statistics</i>	84
<i>Estonian classification of economic activities</i>	85
<i>International Standard Classification of Occupations</i>	87
<i>Estonian classification of educational programmes</i>	88

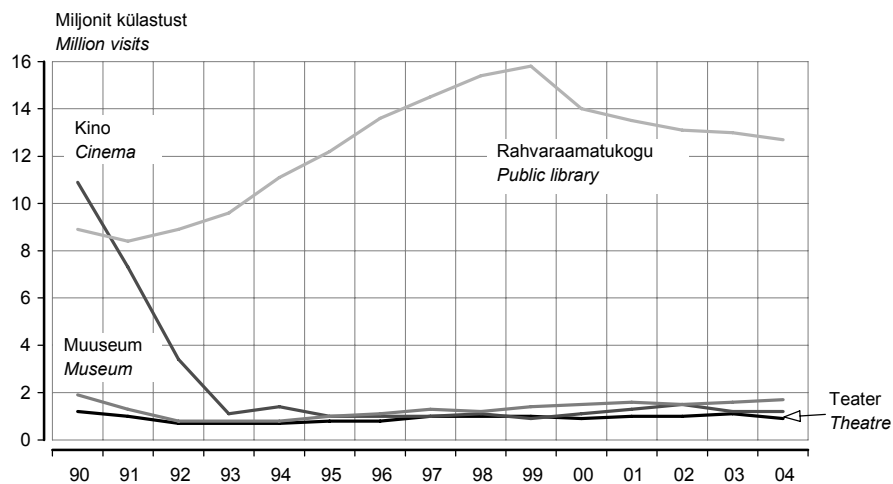
KULTUURIELU ARENGUJONED 1994–2004

Aastatel 1994–2004 toimus Eesti kultuurielus mitmeid olulisi sündmusi. 1990. aastate keskpaigani kestis juba viis aastat varem alguse saanud kultuuriasutuste erastamine, mis mõjutas enim kirjastustegevust ja filmitootmist. Ka ringhäälinguturg laienes plahvatuslikult seoses arvukate eratele- ja raadiokanalite tekkega. Eraettevõtete kõrval pidid ka riiklikus või munitsipaalomanduses kultuuriasutused kohanema turumajanduse reeglitega ning nägema vaeva publiku tähelepanu ja omatulude kasvatamise nimel. 1990ndate teisel poolel ja eriti uuel aastatuhandel on kultuurivaldkond siiski märgatavalt tasakaalustunud, milles mängivad oma rolli stabiilsed rahastamisskeemid ja välja töötatud seadused. Sarnaselt teiste majandusvaldkondadega mõjutab ka kultuuri-ettevõtteid kontsernistumine ja kontsentreerumine, eriti märgatav on see meedia puhul.

Muutunud on ka ühiskonna suhtumine kultuuri. Kultuuriasutuste asemel räägitakse üha enam loomemajandusest ja kultuuritööstusest, mis kajastab rohkem kultuuri meelelahutuslikku rolli, kuid samas käsitleb seda võrdse majandusharuna teiste kõrval. Viimaste aastate suundumusi on oluliselt mõjutanud liitumine Euroopa Liiduga. Ühest küljest kardetakse, et see ohustab rahvuskultuuri püsijäämist, kuid teiselt poolt on see juba praegu märgatavalt laiendanud kultuuri rahastamis- ja ka turundusvõimalusi.

Vaadeldaval ajavahemikul torkab enim silma, et muutunud on kultuuriasutuste külastatavus. Seoses murranguliste protsessidega kogu ühiskonnas ja kultuurielus vähenes enamiku kultuuriasutuste külastatavus 1990ndate esimesel poolel märgatavalt (joonis 1). Kino puhul oli see seotud varasema tiheda kinovõrgu lagunemisega, samuti kultuuriasutuste kohanemiskustega turumajanduslikule elukorraldusele üleminekul. Paljude inimeste jaoks sai takistavaks teguriks ka kultuuriteenuste kallinemine ja elustiili üldine pingestumine^a.

Joonis 1 **Kultuuriasutuste külastused¹, 1990–2004**
Diagram 1 **Attendance of cultural facilities¹, 1990–2004**

¹ Raamatukogude puhul laenutuste arv.

¹ Number of loans in case of libraries.

Kinoskäimine on kordades vähenenud

Kõige dramaatilisemalt muutus kinokülastatavus. 1995. aastaks oli kinokülastatavus 1985. aastaga võrreldes ligi 20 korda vähenenud ja ka kümne viimase aastaga ei ole see oluliselt suurenenud. Mõnevõrra suurenes kinokülastajate koguarv küll esimese kobarkino avamisega Tallinnas 2000. aastal. Mitmed seal linastunud filmid on toonud kinno kümne viimase aasta mastaabis väga palju publikut (näiteks 2002. aasta tähtfilm "Nimed marmortahvilil", mida käis vaatamas peaaegu kümnendik Eesti elanikkonnast (136 171 külastust)^b). Teisest küljest muutus kinoteenuse kättesaadavus kobarkino avamisega maa- ja linnainimeste jaoks veelgi ebavõrdsemaks, Eestis regulaarselt

^a Saar Poll (2003). Elanikkonna kultuuritarbimise uuring. <http://www.saarpoll.ee/kultuur2003.php>

^b Eesti Filmi Sihtasutus. www.efsa.ee

tegutsevate kinode istekohtade koguhulgast hõlmab Coca-Cola Plaza üle kolmandiku. Eesti paistab ka Euroopa ulatuses silma kinode suure kontsentreerumisega vaid paari suuremasse linna^a. Siiski on lootust, et olukord paraneb, sest Kultuuriministeerium on algatanud maakinode toetamise programmi "Kino tuleb tagasi", mille käigus toetatakse kinoaparatuuri soetamist ja uuendamist maapiirkonnas.

Majanduslikult vähemkindlustatute ja ka maaelanike jaoks korvab kultuurielus osalemise võimaluste halvenemist osaliselt raamatukogus käimine. Võrreldes 1990. aastate algusega on laenutuste hulk rahvaraamatukogudes kasvanud üheksalt miljonilt laenutuselt aastas kolmeteistkümnele miljonile (vähenemine pärast 2000. aastat on seotud peamiselt meetodika muudatusega, kui laenutuste hulka ei loetud enam teavikute kohalkasutust). 2004. aastal tööjõu-uuringule lisatud kultuuritarbimise mooduli andmetel oli raamatukogus käijaid üle 40% tööealisest elanikkonnast, enamik neist käis raamatukogus sageli.

Ka muuseumide ja teatrite külastamine oli 1990ndate esimesel poolel madalseisus, kuid uuel aastatuhandel läheneb külastatavus taas 1990. aasta tasemele (jäädes 1980ndate tasemest siiski tuntavalt alla). Muuseumid on nii regionaalses kui ka rahalises mõttes raamatukogude kõrval kõige laiemas kättesaadavusega kultuuriasutused. Eesti muuseumivõrgustik on kümne aastaga muutunud kirevamaks ja mitmekülgsemaks, suurte riigimuuseumide kõrval on kasvanud ennekõike valla- ja talumuuseumide arv, samuti on oma muuseumi sisse seadnud paljud asutused ja ettevõtted.

Turumajandus on muutnud rõhuasetusi ka muuseumide funktsioonis. Rohkem pööratakse tähelepanu muuseumitöö hariduslikule ja meelelahutuslikule rollile. Lagunema hakkab stereotüüpne arusaam muuseumist kui rangete reeglitega tolmusest säilitusasutusest, asendudes märksa värvilisema ja mängulisema imagoga. Siiski on ühiskonna suhtumise kujundamises muuseumide puhul veel arenguruumi — 2004. aasta kultuuritarbimise uuringu järgi pidas muuseumis käimist enda jaoks oluliseks vaevalt viiendik inimestest (meestest veelgi vähem, vaid kümnendik). Muuseumis käimine on tihedalt seotud turismiga. Eesti elanike muuseumikäikudest on ligi pool seotud reisimisega ja ka välituristide osatähtsus muuseumikülastajate hulgas on aasta-aastalt suurenenud, ulatudes 2004. aastal juba üle veerandi. Kuigi teatritel on keelebarjääri tõttu märksa keerulisem oma teenust välituristidele müüa, on rahvusoper Estonia olnud selles siiski edukas (2004. aastal oli Estonia publiku hulgas välismaalasi hinnanguliselt 35–40%)^b.

Peale üldise kultuuriasutuste külastatavuse vähenemise iseloomustas 1990. aastaid ka elanike terav kihistumine kultuuriteenustele ligipääsetavuse mõttes^c. Suur osa inimestest pidi loobuma teatris, kinos ja näitustel käimisest ning raamatute ostmisest või seda tugevalt piirama. Need tendentsid ei ole uuel aastatuhandel kahjuks taandunud, enamik kultuurisündmusi on linnainimestele ning haritumale ja jõukamale elanikkonnale märksa hõlpsamini kättesaadavad kui teistele ühiskonnagruppidele.

Sarnased ümberkorraldused ja protsessid toimusid 1990. aastatel ka Läti ja Leedu kultuurielus. Kui võrrelda kultuuriasutuste külastatavust, näib siiski, et Eesti on murrangulistest aegadest mõnevõrra edukamalt välja tulnud (joonis 2). Kui veel 1999. aastal oli Baltimaades kinokülastatavus 1000 elaniku kohta üsna sarnane (500–600), siis 2002. aastal (tõsi, see oli Eesti filmielus silmapaistvalt hea aasta) oli vahe Eesti kasuks juba kahekordne. Seda vaatamata sellele, et keskmine kinopiletihind on Eestis kõige kõrgem (2002. aastal Eestis 3,74 eurot, Lätis 3,07 ja Leedus 2,42^d).

^a Lange, A. (2003). *Film market trends in the new member states of the European Union. Presentation at the 8th Europa Cinemas annual Conference, 27-30 November 2003, Prague.* <http://www.obs.coe.int/medium/film.html#menu14>

^b Eesti loomemajanduse kaardistamine. Eesti Konjunktuuriinstituut. Tallinn, 2005.

^c Järve, M. (1999). Vaba aeg. A. Narusk (toim), *Argielu Eestis 1990ndatel aastatel*. Tallinn: TPÜ RASI.

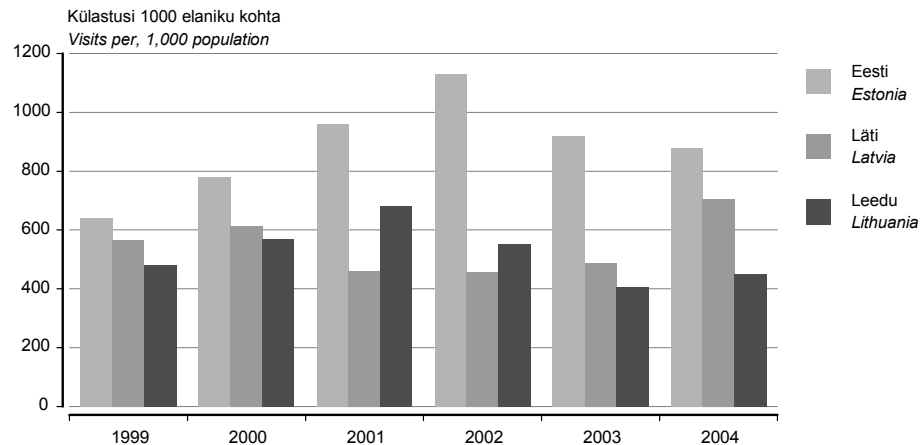
^d *European Audiovisual Observatory, Yearbook (2004). Film, television, video and multimedia in Europe. Film and home video (Vol 3). Strasbourg: European Audiovisual Observatory.*

Muuseumis ja teatris taas rohkem publikut

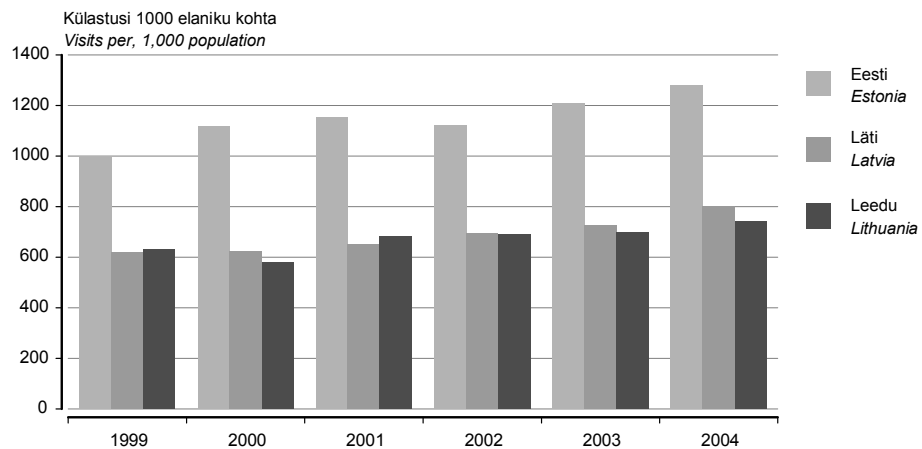
Eestlased aktiivsemad kultuurisündmustel osalejad kui lätlased ja leedulased

Joonis 2 **Kino-, muuseumi- ja teatrikülastusi 1000 elaniku kohta, 1999–2004**
 Diagram 2 *Visits to the cinema, museum and theatre per 1,000 population, 1999–2004*

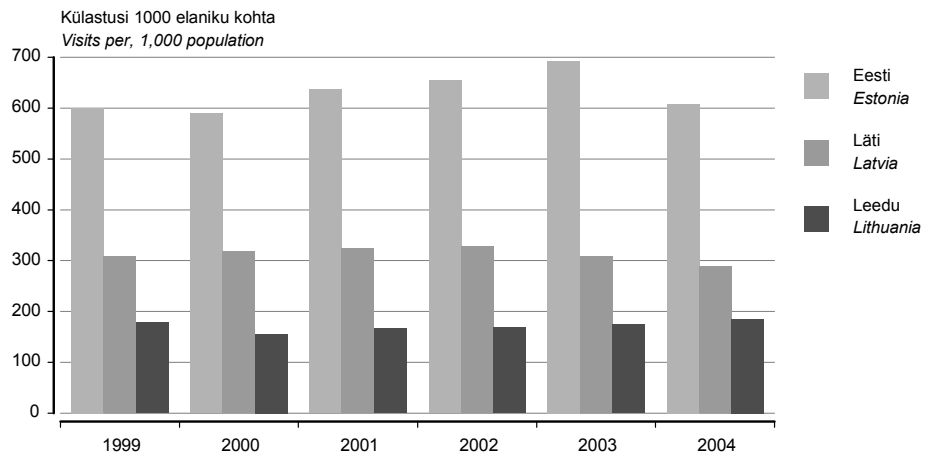
Kino
Cinema

Muuseum
Museum

Kutseline teater
Professional theatre

Ka muuseumide külastatavus 1000 elaniku kohta on Eestis kolmandiku suurem kui lõunanaabritel. Mõneti aitavad sellele kaasa turistid, kelle osatähtsus avaldab Eesti väikese rahvaarvu juures vaadeldavale näitajale suuremat mõju. Turistid ei saa aga olla oluline põhjus teatrikülastuste puhul, mille vastav näitaja on Eestil kaks korda kõrgem kui Lätil ja koguni neli korda kõrgem kui Leedul.

Kinos, teatris ja kontserdil käimist pärsib kõrge piletihind

Kinos, kontserdil ja teatris käimist takistab kõige enam üsna kõrge piletihind. Just nimetatud valdkondade puhul kerkib rahaprobleem inimeste jaoks eriti teravalt esile, muud takistavad põhjused (liiga vähe vaba aega, kultuurisündmused toimuvad ebasobivas kohas jne) on enamiku jaoks väiksema kaaluga^a. Tõesti, kino- ja teatripiletite

^a Rosenblad, Y. (2006). Kultuuritarbimine, 2004. Eesti Statistika Kuukiri, 1/2006.

hinnad on vaadeldaval perioodil pidevalt tõusnud. Kui 1994. aastal sai kinno veel 10 krooni eest ja teatripileti lunastamiseks pidi vaid pisut rohkem (12 krooni) välja käima, siis 10 aastat hiljem oli keskmine kinopileti hind kasvanud kuue- ja teatripileti hind lausa kaheksakordseks (tabel A). Kuigi inflatsioon on selle aja jooksul raha reaalkaalu ligi kaks korda kahandanud, on kallinemine siiski märkimisväärne. 2004. aastal oli küll keskmine kinopileti hind teatripileti omast märksa odavam, kuid seda mõjutas väikekinode odavam teenus. Suurima külastatavusega Coca-Cola Plazas maksis õhtusel ajal ja nädalavahetusel kinopilet 110 krooni, see jääb teatripiletiga samasse hinnaklassi.

Tabel A **Keskmine piletihind, 1994–2004**
Table A **Average ticket price, 1994–2004**
(krooni — kroons)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Teater ¹	12	25	31	38	45	49	58	64	74	89	100	Theatre ¹
Kino	10	16	26	30	44	46	46	58	58	63	63	Cinema
Muuseum	2	3	4	3	4	5	5	6	7	7	9	Museum

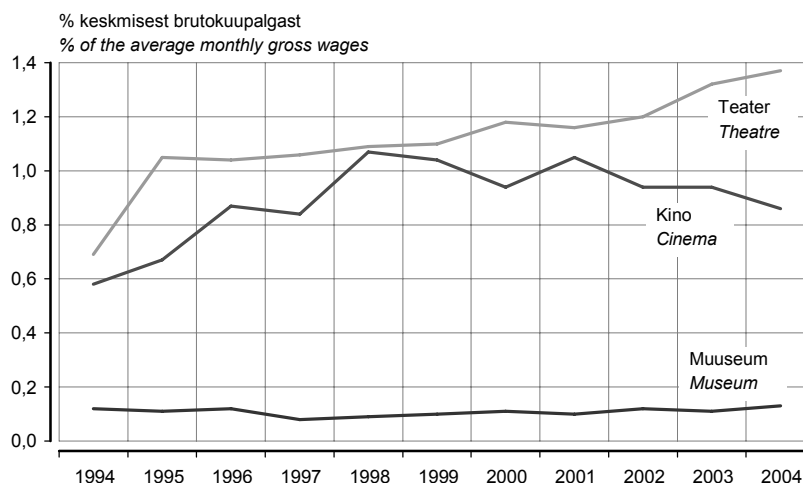
¹ Riiklikud ja linnateatrid.

¹ State and town theatres.

Ka muuseumipileti keskmine hind on kümnendi jooksul ligi viis korda tõusnud, siiski ei pea inimesed seda üldiselt muuseumiskäimist takistavaks teguriks, sest võrreldes teatri, kino või kontserdiga on muuseumipileti ost seni siiski tunduvalt jõukohasem. Siingi võib aga märgata diferentseerumist. Kui paljud muuseumid (eriti väikemuuseumid) on piletivabad, siis Eesti Kunstimuuseumi uus peahoone Kumu avas 2006. aastal ukсед kinopileti tasemel pileti hinnaga (tavapilet 75 krooni).

Keskmise palgaga võrreldes on piletihinnad muutunud eri kultuurivaldkondade puhul erinevalt (joonis 3). Teatripilet on keskmise palgatasemega võrreldes pidevalt kallinenud. Kui 1994. aastal oli keskmine piletihind riiklikes ja linnateatrites 0,7% keskmisest brutokuupalgast, siis 2004. aastal juba 1,4%. Järsem suhteline hinnatõus jäi siiski 1990ndate esimesse poole. Valitsuse tegevuskavas riigi kultuuripoliitika elluviimisel on seatud eesmärgiks hoida keskmine piletihind mitte üle 1% riigi keskmisest palgast^a.

Joonis 3 **Teatri-, kino- ja muuseumipileti keskmine hind, 1994–2004**
Diagram 3 **Average ticket price of theatre, cinema and museum, 1994–2004**

Kinos käimine on muutunud viimastel aastatel taskukohasemaks

Kinopileti hinna suhe keskmisesse brutokuupalga tõusis järsult 1998. aastani (kinopilet oli rohkem kui protsent keskmisest palgast) ning seejärel tasakaalustus. Uuel aastatuhandel on palgad tõusnud kinopileti hinnast isegi kiiremini, nii et kinos käimine on muutunud taskukohasemaks. Muuseumipileti hinna suhe keskmisesse brutokuupalga püsis vaadeldaval perioodil stabiilsena, jäädes 0,1% ringi.

^a Vabariigi Valitsuse tegevuskava riigi kultuuripoliitika elluviimisel. <http://www.kul.ee/index.php?path=369>

Kuigi kõrge piletihind on olulisemaid kultuuritarbimist takistavaid tegureid, pole hindade reaalne tase päris üheselt seotud sellega, kui olulise probleemina inimesed seda tajuvad. Teatri maine on ühiskonnas kino omast parem, teatrit peetakse elitaarsemaks ajaveetmisviisiks ja ollakse valmis selle eest ka rohkem maksma. Nii peeti 2003. aastal Saar Polli kultuuritarbimise uuringu^a järgi õiglaseks ja taskukohaseks teatripileti hinnaks 67 krooni, kinopileti puhul märksa vähem, vaid 36 krooni. Kontserdipileti eest oldi nõus maksma kõige rohkem, 84 krooni. Seda mõjutab ilmselt nii Eesti muusikaelu hea tase ja maine kui ka välismaa tippartistide kontserdid, mis on harjutanud publiku mõttega, et kontserdipiletid ongi teiste valdkondadega võrreldes kallimad.

Aastatel 1994–2004 kasvas piletitulu (samuti muu omatulu) nii absoluutväärtuses kui ka osatähtsusega kogutuludes kõigis kultuuriasutustes (riigiteatrites hõlmas 1995. aastal piletitulu kogutuludest 17%, 2004. aastal 22%, muuseumides vastavalt 3% ja 6%), mis viitab kohanemisele turumajanduse põhimõtetega. Siiski on riigi ja kohaliku omavalitsuse rahastuse osatähtsus kultuuriasutuste eelarves üpris suur. See on ka loomulik, enamikul kultuuriasutustel oleks raske olla täiesti isemajandav ja seda ei eelda ka riiklik kultuuripoliitika. Kultuuri toetamiseks eraldatakse raha nii otse riigieelarvest kui ka kaudselt fondide kaudu (1994. aastal loodi sel otstarbel Kultuurkapital, 1996. aastal Hasartmängumaksu Nõukogu jne). Kultuuriministeeriumi eelarvest kulus kultuuriasutuste ülalpidamiseks 2004. aastal üle 40%^b. Munitsipaalteatreid, raamatukogusid, sporti ja harrastuskultuuri rahastavad olulisel määral ka kohalikud omavalitsused.

Riigi toetus kultuurivaldkondadele on üpris erinev. Tabelis B on võrreldud kultuuriasutuste tulusid riigieelarvest elaniku kohta (kultuuriasutuste esitatud andmete alusel). Kõige rohkem toetab riik teatreid, 2004. aastal 185 krooniga elaniku kohta. 2004. aastal erines riigi toetus Eesti Televisioonile ja Eesti Raadiole üle kahe korra, 1999. aastal oli erinevus veel märksa väiksem, vaid 15%. Riigieelarvelised eraldised ETV-le kasvasid järsult 2002. aastal seoses reklaami väljaviimisega rahvusteleviioonist.

Enim toetab riik teatreid

Tabel B
Table B
Riigi toetus kultuuriasutustele, 1999–2004
Revenue from state budget, 1999–2004
(krooni elaniku kohta — kroons per capita)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Raamatukogud ¹	171	153	162	196	154	161 <i>Libraries¹</i>
Muuseumid	87	88	98	106	99	122 <i>Museums</i>
Teatrid	114	113	130	149	175	185 <i>Theatres</i>
Eesti Kontsert	20	19	22	24	30	34 <i>Estonian Concert</i>
Eesti Raadio	55	50	56	57	62	66 <i>Estonian Radio</i>
Eesti Televisioon	65	63	73	123	136	146 <i>Estonian Television</i>
Spordiklubid	7	9	19	15	23	26 <i>Sports clubs</i>

¹ Alates 2003. aastast v.a kooliraamatukogud.

¹ Since 2003 the data do not cover school libraries.

Riigi toetus spordiklubidele on kõige väiksem (2004. aastal 26 krooni elaniku kohta), kuid ometi on see võrreldes 1999. aastaga kõige kiiremini kasvanud (keskmine aastane juurdekasv 30%). Ka Eesti Kontserdi ja teatrite puhul on riigi toetus kasvanud jõudsalt, keskmiselt 10% aastas. Kehvem on Eesti Raadio seis, mille puhul jääb riigieelarveliste eraldiste kasv (keskmiselt 3,5% aastas) mõnel aastal isegi inflatsioonitempole alla. Raamatukogude puhul pole riigieelarveliste toetuste dünaamika nii hästi jälgitav, sest 2003. aastast ei peeta enam eraldi arvestust kooliraamatukogude tulude kohta. Tuleb ka arvestada, et rahvaraamatukogude ülalpidamine lasub suuresti kohalike omavalitsuste õlul.

Kultuuriasutuste regulaarse töö toetamisele lisaks on riiklik prioriteet olnud ka investeerimine kultuurirajatistesse. Vaadeldaval perioodil on kapitaalremondis olnud peaaegu kõik riigiteatrid. Selle käigus on välja ehitatud uusi kammerlikumaid mängupaiku (Draamateatri Maalisaal, Estonia kammersaal, Endla Künne jne) ja uuendatud ka teatrite tehnilist baasi. Viimased suuremad renoveerimistööd toimusid vääriskasse ikka jõudnud Estonia rahvusooperis.

^a Saar Poll (2003). *Ibid.*

^b Council of Europe. *Compendium of cultural policies and trends in Europe, 2005.* www.culturalpolicies.net

Suurinvesteeringud kultuurirajatistesse

Oluline tähtsündmus Eesti kultuurikõrghariduses oli Eesti Muusikaakadeemia uue õppehoone valmimine 1999. aastal. Vaadeldavasse perioodi jääb ka Eesti Kunsti- muuseumi uue peahoone pikk ehitusprotsess, mis päädis muuseumi avamisega alles õige hiljuti, 2006. aasta veebruaris. Eelmine võrdväärset mastaapne kultuurihoone, Eesti Rahvusraamatukogu, valmis vahetult enne kogumikus vaadeldavat perioodi, 1993. aastal.

Kümnel viimasel aastal on raamatukogundus paistnud silma väga kiire infotehnoloogilise arenguga. Loodud on elektronkataloogid ja elektroonilised andmebaasid ning lugejad on õppinud pidama enesestmõistetavaks, et saab ka raamatukokku minemata (Internetis) kindlaks teha, kus raamatukogus huvipakkuv trükis asub. Samuti pakuvad raamatukogud lugejatele võimalust kohapeal Internetist vajalikku teavet otsida, mis aitab pakutava teabe ulatust laiendada eriti just väiksemates raamatukogudes, kus on kogude uuendamiseks vähem ressursse. 2004. aastal oli veel vaid üks vald, kus ei olnud lugejate käsutuse ühtki Interneti-ühendusega arvutitöökohta. Paljudes valdades oli samal ajal juba üks Interneti-ühendusega arvuti umbes 50 lugeja kohta.

Lähemalt käsitletakse kultuurivaldkondade arengutrende kogumiku näitajate osas.

CHANGES IN CULTURAL LIFE 1994–2004

The cultural life of Estonia was characterized by several changes in 1994–2004. In the mid-1990s still the processes of privatisation of many previously state-run institutions, which had started around five years before, were ongoing. The fields of books, publishing and film were affected most by these developments. The broadcasting market went through a rapid expansion as numerous new broadcasters entered the market. Besides private companies also the state-run institutions were exposed to market mechanisms, being pressured to look after sufficient attendance figures and revenues.

Since the mid-1990s the cultural field has been moving towards stabilization, which is enhanced by principles of distributing state funding and legal frames of cultural field being worked out. Similarly to other fields of economy also the processes of concentration and consolidation are seen in cultural industries (especially in the field of media).

Also the public attitudes on culture have changed. The paradigm of 'cultural institutions' is gradually replaced by a more modern paradigm of 'cultural industries', reflecting more the entertaining and economic aspects of culture. In the past few years the access into European Union is seen as an impacting characteristic of cultural life. On the one hand it is feared to be a threat to the survival of local culture, on the other hand the access has opened several funding sources and markets to the local cultural goods and services.

Having a closer look at the developments in cultural life in 1994–2004, one of the most outstanding was the sharp decline in cultural participation figures in the early 1990s, connected to the overall changes in the society, the changing role of culture and economic crisis (Diagram 1). In film market it was partly connected to the collapse of the network of cinemas. The rising prices of cultural goods and services made them inaccessible for several population groups^a.

Cinema attendance decreased sharply

Cinema market faced the most dramatic decline of attendance. Compared to 1985 the figure had declined 20 times in 1995. In the past ten years no significant revival was seen. However the opening of the first multiplex in Tallinn in 2000 increased the total cinema attendance in some measure. Several films screened in the multiplex have gathered quite an amount of attendance (e.g. the national film "Nimed marmortahvil" reached the attendance amounting to a tenth of the total population (136,171 visits)^b). On the other hand the opening of the multiplex cinema in Tallinn even widened the gaps between rural and urban inhabitants' possibilities for cinema attendance. More than a third of the total seating capacity of Estonian cinemas is on the account of the only multiplex in Tallinn. The concentration of the Estonian cinema market is significant in international comparison^c. Still the government has introduced measures to revive the cinema activities in rural areas.

Visiting libraries sometimes work as a compensatory mechanism of the narrowing economic possibilities for cultural participation. Compared to the early 1990s the annual number of loans in public libraries has increased to 13 million (from 9 million loans in 1990). According to the data on cultural participation in 2004, 40% of the population (aged 15–74) were library users (and most of them were frequent users)^d.

A revival is seen in attendance of theatres and museums

In the early 1990s a sharp decline was also seen in the attendance trends of museums and theatres, but a revival has followed, bringing the attendance figures up to the level of 1990. The figures seen in the 1980s are still unreachable so far. Generally museums are (besides libraries) one of the most widely accessible cultural institutions, both by regional and economic aspects. During the period of independence the museum field has enriched notably by the emergence of numerous small museums. The market mechanisms have also reshaped the priorities in museum work, adding more importance

^a Saar Poll (2003). Elanikkonna kultuuritarbimise uuring (Cultural Participation Survey). <http://www.saarpoll.ee/kultuur2003.php>

^b Estonian Film Foundation. www.efsa.ee

^c Lange, A. (2003). Film market trends in the new member states of the European Union. Presentation at the 8th Europa Cinemas annual Conference, 27-30 November 2003, Prague. <http://www.obs.coe.int/medium/film.html#menu14>

^d Rosenblad, Y. (2006). Cultural participation, 2004. Monthly Bulletin of Estonian Statistics, 1, pp 7–16.

to the educational and entertaining aspects. Still there is space for working with the public attitudes: in 2004 only a fifth of the population recognized museum attendance as an important activity for them (the proportion was only a tenth in case of males)^a. Museum attendance is closely connected to tourism, about half of the total museum attendance figures are connected to travelling. The share of foreign visitors is also increasing, amounting to a quarter in 2004. For theatres attracting foreign tourists is quite a difficult task, still the national opera has succeeded in this (in 2004 the share of foreign tourists within the attendance of the national opera amounted to 35–40%)^b.

In addition to the overall declining trends in cultural participation also the stratification of population by the accessibility to cultural goods and services deepened in the 1990s^c. Several population groups were forced to make serious cut-offs in their participation levels or even withdraw from these kinds of activities completely. The new millennium has brought no significant relief to these developments.

Attendance rates in Estonia are highest in Baltic countries

In the 1990s similar developments in cultural life were also seen in Latvia and Lithuania (Diagram 2). The comparative data on attendance implies that the revival has been somewhat more successful in Estonia. In 1999 the cinema attendance rates per 1,000 population were quite similar (500–600) across the Baltic countries, but in 2002 the rate was twice as high in Estonia compared to Latvia and Lithuania, despite of the highest prices of cinema tickets in Estonia (€3.74, compared to €3.07 in Latvia and €2.42 in Lithuania in 2002^d).

Also the museum attendance per 1,000 population is notably higher in Estonia, compared to the rates in Latvia and Lithuania. Partly this is influenced by the share of tourists. The reasons for the twofold theatre attendance rates of Estonia compared to Latvia (and quadruple compared to Lithuania) are rooted in other reasons than tourism.

High ticket prices is one of the main factors restraining cinema, concert and theatre attendance

One of the main factors restraining cinema, concert and theatre attendance is high average ticket price. According to the survey respondents, high prices of cultural services are the main obstacles for more active participation in cultural life in these fields of culture (other obstacles, e.g. geographical distance along with problems in organising transportation and lack of free time were of less importance)^e. Indeed the prices of theatre and cinema tickets have been continuously rising since the early 1990s. In 1994 the average prices were 10 kroons for a cinema ticket and 12 kroons for a theatre ticket, ten years later the figures were respectively six and eight times larger (Table A). Even if the current purchasing power is taken into account, the rise in prices is still enormous. In 2004 the average ticket price in cinemas was remarkably lower compared to the corresponding figure of theatres. This was affected by the lower prices in rural cinemas, opposed to the prices at the multiplex that were as expensive as an average theatre ticket.

Also the average price of museum ticket has increased five times during the ten years under examination, remaining still considerably more affordable compared to theatre or cinema. However the differentiation trends are visible: numerous small museums work free of charge while the entrance fees at the biggest museums are similar to the prices of cinema tickets.

Comparing the prices of cultural services to the average monthly gross wages, different patterns of dynamics are seen (Diagram 3). The ratio for prices of theatre tickets has been constantly growing. In 2004 the average price of theatre ticket comprised 1.4% of the average monthly gross wages, compared to 0.7% in 1994. However the average annual growth rate has stabilized since 1995. The official politics is to keep the ratio around 1%^f.

^a Rosenblad (2006). *Ibid.*

^b Eesti loomemajanduse kaardistamine (*Analysis on the creative industries of Estonia*). Estonian Institute of Economic Research. Tallinn, 2005.

^c Järve, M. (1999). Vaba aeg. A. Narusk (Toim.), *Argielu Eestis 1990ndatel aastatel*. Tallinn: TPÜ RASI.

^d European Audiovisual Observatory, *Yearbook (2004). Film, television, video and multimedia in Europe. Film and home video (Vol 3)*. Strasbourg: European Audiovisual Observatory.

^e Rosenblad (2006). *Ibid.*

^f Vabariigi Valitsuse tegevuskava riigi kultuuripoliitika elluviimisel. <http://www.kul.ee/index.php?path=369>

Compared to the average monthly gross wages going to cinema is more affordable in the last few years

The share of the average price of cinema ticket within the average monthly gross wages grew rapidly until 1998, a stabilisation and a slight decrease is visible in the years after. So on the average going to cinema is now more affordable than still a few years ago. The share of the average price of museum ticket within the average monthly gross wages has been stably around 0.1%.

The price people are ready to pay for cultural services varies largely across fields of culture. As theatre is benefiting of its good reputation in society, the affordable and fair price for a theatre ticket was posed to be 67 kroons in 2003, compared to 36 kroons for a cinema ticket^a. The figure for a concert ticket was the highest, amounting to 84 kroons. This is probably influenced by the good reputation of music life in Estonia in addition to the high price level of the concerts of foreign music stars.

In 1994–2004 the gross box office figures were growing both in absolute amounts and as a share within the total revenues in all fields of culture (comprising 22% of the total revenues of state-run theatres compared to 17% in 1995 and 6% compared to 3% in the same years for museums). Still most of the resources come from the state and the local governments. State funding is distributed directly or through various arms-of-length bodies (Estonian Cultural Endowment, Council for Gambling Taxes, etc). In 2004 over 40% of the state cultural budget was spent on the expenses for professional theatres, museums, libraries, concert organizations, etc. Municipal theatres, libraries, sports clubs and socio-cultural activities are largely financed from local budgets.

Compared to other cultural fields theatres have been financed most favourably

The state funding differs largely across fields of culture. Comparisons on state funding per inhabitant are presented in Table B. The funding of theatres has been the most favourable, amounting to 185 kroons per inhabitant in 2004. The gap between the financing of public broadcasters Estonian Radio and Estonian Television has increased twofold by 2004. In absolute figures the state funding of sports clubs was the lowest, still the average annual growth rate has been remarkable (30% in 1999–2004). For Estonian concert and theatres the average annual growth rate of funding per inhabitant was 10%. The funding has been tighter for Estonian Radio, in case of which the slight growth has been nullified by inflation rates.

The construction of major cultural buildings

An important theme in cultural policies has also been the construction and reconstruction of several major cultural buildings. In the last ten years most of the state-run theatres have gone through capital repairs, the most recent of which was the National Opera. The construction of new building of Estonian Academy of Music was completed in 1999. The largest construction works were connected to the Kumu Art Museum (the new main building of the Art Museum of Estonia), which was finally opened to public only a few months ago. A cultural building of comparable size and importance, the National Library, was completed 13 years before.

The field of libraries has gone through an outstanding IT development in the last ten years. The establishment of electronic catalogues and databases have made the use of libraries much more comfortable. The rapid development of Internet connection compensates partly for the tight circumstances in completing the library collections. In 2004 there was only one municipality with no computers with Internet connection for library users left. In numerous municipalities the figure was already over 50.

The developments in different fields of culture are analysed more specifically in the second part of the publication.

^a Saar Poll (2003). *Ibid.*

KULTUURISTATISTIKA METOODIKA — KOMISTUSKIVID JA ARENGUTEED

Kultuuristatistika põhiamdmentik pärineb temaatilistest vaatlustest

Riiklik kultuuristatistika toetub peaaugjalikult temaatilistele statistilistele vaatlustele — kindla kultuurivaldkonna asutustelt ja ettevõtetelt kogutavatele andmetele selle kultuurivaldkonna kohta. Selliseid vaatlusi on praegu 12. Kultuuristatistikat võib süstematiseerida UNESCO välja töötatud kultuurivaldkondade liigituse alusel^a (tabel A, kultuurivaldkondade täpsem liigitus on lisas), kuigi UNESCO defineerib kultuuri laiemalt — kultuur hõlmab kõiki inimühiskonnaga seotud vaimseid, materiaalseid, intellektuaalseid ja emotsionaalseid väärtusi^b. Eesti kultuuristatistika piirid on kitsamad, kattudes paljus Kultuuriministeeriumi hallatavate valdkondadega^c (kultuuriväärtused, kaunid kunstid, meedia ja sport). Seega loetakse meil kultuuristatistika hulka ka spordistatistika, mis on Euroopa mõistes üpris erandlik.

Tabel A **Kultuuristatistilised vaatlused UNESCO liigituse alusel, 1994–2006**

UNESCO valdkond	Riiklik statistiline vaatlus
Kultuuripärand	Muuseum
Trükitoodang ja kirjandus	Trükitoodang Rahvaraamatukogu Kooliraamatukogu Eriala- ja teadusraamatukogu
Muusika ja etenduskunstid	Teater Muusika-, kunsti- ja kunstide kool Kontsert (kuni 2001), Muusika (2002–2005)
Kujutav kunst	Kunstinäitused (2002–2004)
Kino ja fotograafia	Filmiimport ja -levi Film Kino (kuni 1996)
Raadio ja televisioon	Raadio Televisioon
Sotsiokultuuriline tegevus	Loome- ja huvialakeskus (kuni 2004) Klubi (1994–1995), Rahvakultuur (1997–2004)
Sport ja mängud	Spordiklubi Spordikool Sport (1994–1997, 2000)
Loodus ja elukeskkond	–

Riiklik kultuuristatistika on välja kujundatud peamiselt Statistikaameti ja Kultuuriministeeriumi koostöös. Kultuuristatistiliste vaatluste juurutamisel lähtutakse kahest printsiibist: valdkonna olulisusest riiklikul tasandil ja statistilise vaatluse korraldamiseks vajalike eeltingimuste (nt andmeesitajate registri olemasolu, vaatluse meetoodika ja näitajate definitsioonid) täidetusest. Juba aastaid on kogutud andmeid teatrite, muuseumide, raamatukogude ning raadio- ja telejaamade tegevuse kohta. Filmivaldkonna andmeid esitavad Statistikaametile filmitootjad ning filmiimpordi- ja levifirmad. Sporditegevuse andmeid kogutakse kõikidelt spordiklubidelt ja -koolidelt, samuti esitavad andmeid muusika- ja kunstikoolid. Kultuuristatistilised vaatlused on kõikised, st andmeesitajatest ei tehta valimit, vaid küsitakse andmeid kõikidelt vastava valdkonna asutustelt ja ettevõtetelt. Vaatlused toimuvad regulaarselt aastase intervalliga — kultuuriasutustelt ja -ettevõtetelt küsitakse andmeid aasta alguses eelmise kalendriaasta tegevuse kohta. Igal aastal esitab kultuuristatistikat ligi 4000 organisatsiooni.

Kultuuristatistika andmemaht kasvab

Aegpidevus on statistikas väga oluline tegur, mis lubab jälgida ühiskonnas, sealhulgas kultuurielus toimuvaid muutusi ja protsesse. Suurt osa kultuuristatistilisi vaatlusi on korraldatud juba üle kümne aasta. Kogutavate andmete maht on aga aastatega tunduvalt suurenenud. Igal aastal võetakse riiklikus statistikas kasutusele uusi näitajaid, mõõtmaks aktuaalseid protsesse. Juba juurutatud näitajaid aga naljalt statistikast välja ei

^a *International flows of selected cultural goods and services, 1994–2003: Defining and capturing the flows of global cultural trade* (2005). Montreal: UNESCO Institute for Statistics.

^b *UNESCO universal declaration on cultural diversity (2002). Adopted by the 31st Session of the General Conference of UNESCO, Paris, Nov 2 2001. Paris: UNESCO.*

^c Kultuuriministeerium. <http://www.kul.ee/index.php?path=0x2>

arvata, seda osalt inertsist, osalt soovist säilitada aegridu. See protsess on aja jooksul asutuste ja ettevõtete jaoks andmete esitamise koormust märgatavalt kasvatanud. Näiteks kui veel 1995. aastal küsiti muuseumidelt nende tegevuse kohta 29 näitaja andmeid, siis kümne aastaga kasvas aruandluse maht ligi kaks korda — 2004. aastal sisaldas muuseumistatistika juba 54 näitajat. Et andmeesitajaid liigest koormusest säästa ja riigi ressursse optimaalselt kasutada, on Statistikaamet seadnud lähiaastate prioriteediks statistiliste vaatluste ja kogutavate näitajate nimekirja kriitilise ülevaatamise, et riikliku statistika märgi all kogutaks tõesti vaid riiklikult kõige olulisemaid ja aktuaalsemaid andmeid.

Riiklikku kultuuristatistikat teevad ka Rahvusraamatukogu ja ministeeriumid

Riikliku statistika mahu defineerimisel lähevad aga riiklikud ja ametkondlikud huvid mõnikord vastuollu. Kui riiklik statistika peaks hõlmama vaid kõige olulisemad andmed, siis ametkonnad vajavad oma töö korraldamiseks märksa rohkem ja detailsemat teavet. Et vältida topelt andmekogumist, on see vastuolu mitmes teises statistikavaldkonnas lahendatud nii, et algandmed kogub vastav ametkond (Sotsiaalministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium) ja edastab seejärel olulisemad andmed Statistikaametile. Kultuurivaldkonnas toimib see süsteem hästi raamatukogude puhul, kus andmete koguja ja esmane töötleja on Rahvusraamatukogu. Samuti teeb Rahvusraamatukogu sündeksemplaride alusel trükitoodangustatistika. 2005. aastast kogub teatrite andmeid Eesti Teatriliidu Teabekeskus, huvikoolide andmeid koguvad Kultuuri- ning Haridus- ja Teadusministeerium. Valdavalt kogub kultuuristatistika andmeid siiski Statistikaamet. Filmitootmise üle peavad arvestust nii Statistikaamet kui ka Eesti Filmi Sihtasutus (viimane küll vaid sihtasutuselt toetust saanud filmide üle, mida on aga enamik). Sellist töökorraldust ei saa aga väga rentaablilik pidada.

Andmekogumise üleminek ühelt asutuselt teisele on sageli põhjendatud, kuid toob endaga paratamatult kaasa hulga probleeme andmete järjepidevuses. Sellisel puhul muutub vältimatult andmete kogumise meetoodika ja enamasti ka definitsioonid, mis muudab andmete võrdlemise varasemate aastatega raskeks. Meetoodika muutudes on väga raske tõlgendada, kas muutused aegridades kajastavad ka tegelikke muutusi või vaid meetoodika erinevust. Seda peab arvesse võtma näiteks 2004. aasta teatristatistika võrdlemisel varasemate aastatega.

Nagu tabelist A näha, katab riiklik statistika peaaegu kõiki valdkondi, mille kohta UNESCO on soovitanud kultuuristatistikat teha (loodust ja elukeskkonda kajastab keskkonnastatistika). Siiski on enamik valdkondi andmetega kaetud vaid osaliselt. Näiteks kogutakse kultuuripärandi valdkonnas muuseumide andmeid, kuid puudub riiklik statistika kultuurimälestiste, arhiivide jms kohta. Muusika valdkonna andmestik on väga napp, eri aastatel on kogutud mõningaid andmeid kooride, orkestrite ja klassikalise muusika kontsertide kohta, muusikatööstuse andmed puuduvad aga täielikult. Teatristatistika hõlmab repertuaariteatreid, kuid ei kata viimastel aastatel väga levinud ja populaarset projektiteatrit. Filmistatistika haarab filmitootjaid, -importijaid ja -levitajaid, kuid kinode puhul on andmestik väga lünklik. Ringhäälingustatistika kajastab tele- ja raadiokanalite tegevust, teleprogrammide tootjad aga senini kultuuristatistika alla ei kuulu. Samuti ei haara telestatistika kaabeltelevisiooni. Spordistatistika, mis on kultuuristatistika valdkondadest andmekogumise mõttes üks mahukamaid, kajastab spordiklubide ja spordikoolide tegevust, kuid ei haara kommertslikel alustel tegutsevaid spordikeskusi.

Kultuuri kui spontaanset nähtust on raske mõõta

Kõige probleemsemad kultuuristatistika valdkonnad on muusika ja kunst. Kuigi Kultuuriministeerium on olnud selleteemaliste vaatluste korraldamisest väga huvitatud ja mõne aasta eest loodi selleks isegi töögrupp, siis senini nendes valdkondades riiklik kultuuristatistika sisuliselt puudub. Kuigi nii muusika- kui ka kunstistatistika vaatlused olid mitu aastat riiklike statistiliste vaatluste nimekirjas, ei olnud vaatluste tulemused rahuldavad. Põhjusi on siin mitmeid. Kõige olulisem põhjus on meetoodiline — on peaaegu võimatu koostada nendes valdkondades tegutsevate organisatsioonide täielikku nimekirja. Statistiliste andmete kogumise aluseks on Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (EMTAK 2003)^a, kus enamiku kultuurivaldkonnast katab alajaotus 92 (vaba aja, kultuuri- ja sporditegevus) (lisa). Kunst ja muusika ei lange selles

^a Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator 2003. http://metaweb.stat.ee/view_xml.htm

jaotuses selgelt ühegi koodi alla. Kunsti- ja muusikasündmused võivad korraldada väga erineva põhitegevusalaga juriidilised ja ka füüsilised isikud ja see ei kajastu täielikult üheski registris. See probleem on omane ka kultuuristatistikale laiemalt. Kultuur on oma olemuselt raskesti defineeritav ja reglementeeritav nähtus, mis võib toimida spontaanselt ja mis tahes raamistus. Statistika, eriti riiklik statistika, vajab seevastu kindlaid raame, selgeid definitsioone, reegleid ja aegpidevust. See olemuslik vastuolu muudab kultuuristatistika tegemise ja analüüsimise keeruliseks.

Kogutavate andmete laad on piiratud

Teine põhjus, mis takistab mitmete oluliste kultuuristatistiliste andmete kogumist, on riikliku statistika üldine laad. Institutsionaalse riikliku statistika raames kogutakse üldjuhul andmeid asutuste-ettevõtete majandustegevuse, ressursside ja seisundi kohta. See põhimõte annab aluse küsida näiteks piletiga teatrikülastajate arvu (selle üle on võimalik arvestust pidada müüdnud piletite alusel, mis käib organisatsiooni majandustegevuse alla), kuid riik ei saa sundida teatrit üle lugema tasuta teatrikülastajaid. Kunstigaleriide ja tasuta toimuvate kontsertide külastajate üle seega riikliku statistika raames täpset arvestust pidada ei saa. Kultuuristatistika vaatlused sisaldavad küll ka selliseid näitajaid, mis ei kajastu organisatsiooni (finants)arvepidamises (nt välituristide osatähtsus külastajate hulgas), kuid andmeesitajatel on õigus anda sellised andmed hinnangulise täpsusega.

Põhiliselt kogutaksegi kultuuristatistiliste vaatlustega andmeid kultuuriasutuste ja -ettevõtete majandustegevuse, personali, kasutada olevate ressursside, korraldatud kultuuriürituste, külastajate, toodangu (filmid jne) ja kogude (museaalid, raamatud jne) kohta.

Kultuuritarbimise andmeid saadakse isikuküsitlustest

Kõiki kultuurielu andmeid ei ole mõistlik ega ka võimalik koguda institutsionaalsete vaatlustega. Elanikkonna kultuuritarbimise (kultuuriüritustel käimine, meediatarbimine, kultuuriharrastused) kohta info saamiseks sobivad märksa paremini isikuküsitlused. Viimastel aastatel on toimunud mitu elanikkonna kultuurilist aktiivsust käsitlevat uuringut, mida on korraldanud nii uuringufirmad kui ka Statistikaamet. Kahjuks on nende põhjal raske välja tuua trende, sest tulemused on omavahel raskesti võrreldavad erinevate valimite, meetodika ja küsimustike tõttu. Stabiilse ja võrreldava kultuuritarbimise uuringute süsteemi väljakujundamine on lähiaastate kultuuristatistika oluline ülesanne. Selles kogumikus on kultuuritarbimise analüüsimisel kasutatud peamiselt 2004. aastal Eesti tööjõu-uuringu lisamoodulina korraldatud kultuuritarbimise uuringu tulemusi, rahvusvahelistes võrdlustes kasutatakse ka Eurobaromeetri uuringu tulemusi (kultuurielus osalemist käsitlev Eurobaromeeter tehti vanades Euroopa Liidu riikides 2001. ja kandidaatriikides 2003. aastal).

Praegune kultuuristatistika süsteem, mis vaatlleb detailselt üksikuid kitsaid kultuurivaldkondi, ei vasta täielikult areneva riigi vajadustele. Arenguperspektiive kaaludes ei peaks siiski rõhku panema mitte niivõrd riikliku statistika mahu suurendamisele (väikese riigi, seega piiratud ressursside kohta on Eesti riiklik statistika niigi üsna mahukas), kuivõrd eri ametkondade ja katusorganisatsioonide kogutavate andmete paremale kasutamisele. Seda teed on läinud ka paljud teised Euroopa riigid, nii sisaldab näiteks Soome kultuuristatistika aastakogumik suures osas just ametkondlikke andmeid (näiteks andmed plaaditoodangu ja läbimüügi kohta). Kultuurivaldkonna üldiste majandusnäitajate kajastamiseks sobivad detailsetest kultuurivaatlustest paremini palga-, ettevõtlus- ja majandusstatistika, mis senini ei kajasta küll väiksemaid kultuurivaldkondi piisava täpsusega. Süstematiseerimist ja rahvusvahelise meetodikaga kooskõlla viimist vajab ka isikuküsitlustega kogutav andmestik kultuurielus osalemise kohta.

Niisiis peaks kultuuristatistika arengut nägema mitte niivõrd uute riiklike kultuurivaatluste juurutamises, vaid pigem olemasolevate andmekogude paremas ärakasutamises, organisatsioonide koostöös ja andmekogumise läbimõelduses.

METHODOLOGY OF CULTURAL STATISTICS — OBSTACLES AND DEVELOPMENTS

The data are collected by regular surveys on culture

The official culture statistics are based on regular statistical surveys on different fields of culture. The structure of cultural statistics is defined according to the UNESCO framework for cultural statistics^a (Table A and Appendix). UNESCO defines culture in a broad sense: 'Culture should be regarded as the set of distinctive spiritual, material, intellectual and emotional features of society or a social group, and that it encompasses, in addition to art and literature, lifestyles, ways of living together, value systems, traditions and beliefs.'^b The national scope of cultural statistics is narrower, overlapping the fields of responsibility of the Ministry of Culture (cultural heritage, fine arts, broadcasting and media, sports)^c. Thus quite unusually also the field of sports is included in cultural statistics in Estonia.

Table A Culture surveys according to UNESCO classification, 1994–2006

Field of UNESCO	Official statistical survey
Cultural heritage	Museum
Printed material and literature	Printed matter Public library School library Research and special libraries
Music and performing arts	Theatre Music school and school of arts Concert (until 2001), Music (2002–2005)
Visual arts	Art exhibitions (2002–2004)
Cinema and photography	Film imports and distribution Film Cinema (until 1996)
Radio and television	Radio Television
Socio-cultural activities	Creative and hobby centres (until 2004) Clubs (1994–1995), Public cultural activities (1997–2004)
Sports and games	Sports club Sports school Sports facilities (1994–1997, 2000)
Nature and environment	–

The surveys on culture have mainly been elaborated in cooperation with the Ministry of Culture. Before introducing a new regular survey several important aspects are taken into consideration like the relevance of the data, the availability of valid methodology, definitions and sample frame. Data on several fields of culture, like theatre, museum, film producing, importing and distributing, libraries, broadcasting, sports and printed matter have been collected for years already. Data are collected yearly through census surveys from all the enterprises and institutions active in the specific field under examination (altogether about 4,000 organizations present yearly data on their cultural activities).

The volume of data collected tends to grow

Continuity is an important quality factor of statistics, making possible to analyse processes and trends in the society. Most of the cultural surveys have been conducted for more than 10 years already. The volume of data items collected tends to grow remarkably over years. Almost every year new data items are introduced to measure the relevant processes in cultural life, but to keep the time-series, data items are excluded from surveys very seldom. This process has considerably enlarged the response burden. For example, yearly museum statistics consisted of 54 data items in 2004 compared to only 29 items in 1995. Reducing the response burden has been stated as one of the main priorities for the following years by Statistics Estonia.

^a International flows of selected cultural goods and services, 1994–2003: Defining and capturing the flows of global cultural trade (2005). Montreal: UNESCO Institute for Statistics.

^b UNESCO universal declaration on cultural diversity (2002). Adopted by the 31st Session of the General Conference of UNESCO, Paris, Nov 2 2001. Paris: UNESCO.

^c Ministry of Culture. www.kul.ee

The official data are collected by Statistics Estonia, National Library and ministries

In defining the scope of official statistics the interests of the state and users are sometimes contradictory. While only the main data should be covered by official statistics, much more detailed data are often needed by ministries and other main users. To avoid the double data collection, in many other fields of statistics the micro-data are collected by different official bodies (ministries, umbrella organizations, etc.) and the aggregated data are forwarded to Statistics Estonia. That is how the data collection is established in case of library and printed matter statistics (collected by the National Library), statistics on hobby schools (collected by the Ministry of Education and Research) and since 2004 also in case of theatre statistics (collected by the Estonian Theatre Information Centre). Still most of the official data on culture are collected by Statistics Estonia. In the field of films data are collected both by Statistics Estonia and the Estonian Film Foundation.

The change in the institution conducting a survey may often be reasonable, but always accompanied by problems of data comparability and coherence. In this case always the methodology and definitions are changed to some extent. This causes serious problems in keeping comparable time-series. These kinds of comparability problems should be taken in consideration while interpreting for example the theatre statistics of 2004.

As seen in table A, the official cultural statistics cover most of the fields defined by UNESCO (the data on nature and environment are covered by environmental statistics). Still most of the fields are covered only partly. For cultural heritage only data on museums are collected, the surveys do not covers archives and other kinds of heritage. In case of music and fine arts the data are very sporadic in scope and continuity. Theatre statistics cover the theatres that receive state funding, leaving out of scope several private theatres companies and temporary performance projects. In the field of audiovisual media the data on cinemas are quite insufficient. In case of broadcasting statistics the programme producers nor the cable TV operators are covered. In case of sports statistics the commercial fitness centres are out of scope.

The spontaneous manifestations of culture are difficult to measure

The most problematic fields of cultural statistics are music and visual arts. The policy makers are very interested in the data on these topics, but surveys of sufficient quality are difficult to conduct. The reasons are manifold. First, the statistics covering enterprises and institutions are based on business registers and NACE (EMTAK in the Estonian version, Appendix^a). Most of cultural statistics cover economic activities of group 92 ('Recreational, cultural and sporting activities'). Music and visual arts are not exclusively included in any of the NACE subclasses. Often the music and art activities are carried out by enterprises or institutions (or even physical bodies) holding various main activities and these events are not completely documented in any register. The problem is also relevant for other fields of cultural statistics. The scope of culture is difficult to define contradicting to the substantial needs for clear definitions and rules of statistics.

The data that are possible to be collected are limited

Cultural statistics do not fit very well to the overall scope of official institutional statistics, which mainly cover the economic activities of enterprises and institutions. Many of potential data items of cultural surveys (e.g. the visitors of art galleries which are free of charge) are not in clear connection with economic activities and the enterprises and institutions cannot be forced to keep accounts on this kind of data. Sometimes the solution is to collect estimated data on some items. The main data items of institutional cultural surveys are: revenues and expenditure, number of personnel, number of cultural events, number of visitors, volume of collections, volume of production.

It is not possible neither reasonable to collect all the data on culture from enterprises and institutions. Population surveys are a much more appropriate vehicle for surveying cultural participation rates. Several cultural participation surveys have been conducted during the last decade both by Statistics Estonia and private market research companies. Unfortunately the results are difficult to compare due to differences in methodology, samples and questionnaires. Development of a stable and comparable system of cultural participation surveys is one of the priorities for the official cultural statistics for the following years. In the current publication mainly data of the cultural

^a Estonian classification of economic activities. 2003. http://metaweb.stat.ee/view_xml.htm

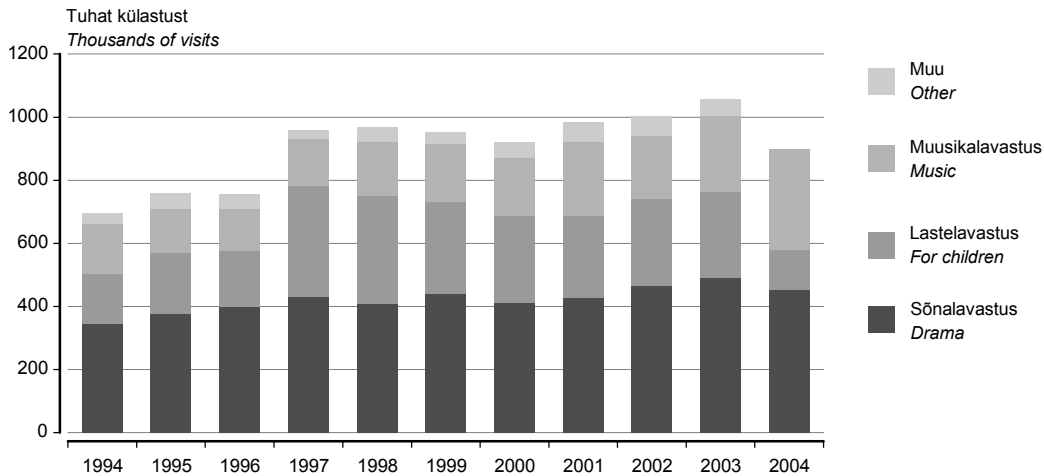
participation ad-hoc module of labour force survey of 2004 are used. The international comparisons are based on the Eurobarometer on cultural participation (conducted in 2001 in the European Union Member States and in 2003 in candidate countries).

The current system of official culture statistics is not in perfect correspondence with the developing concepts of culture field of economy. Nonetheless the solution should not lie in the increasing volume of data collected (as the volume is already quite large taking into account to restricted resources of a small country) but rather in the better use of administrative data collected by umbrella organizations and other bodies. This is the practice carried out in many European countries (e.g. in Finland). For surveying the general economic indicators of cultural sector better use of economic statistics should be elaborated. Population surveys on cultural participation need to be further harmonized with international methodologies.

NÄITAJAD
INDICATORS

Külastatavus

Attendance

Teatrite külastatavus lavastuse liigi järgi, 1994–2004
Theatre attendance by genre of performance, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Pärast aastatel 1992–1994 valitsenud tõelist madal-
seisu on teatrite külastatavus aasta-aastalt suure-
nenud. Miljoni külastuse piir ületati 2002. aastal, kuid
1990. aasta tase (üle 1,2 miljoni külastuse) on jäänud
kättesaamatuks. Samas on traditsiooniliste
repertuaariteatrite kõrvale tekkinud palju uusi teatri-
tegemise vorme. Kui arvestada juurde arvukate suve-
ja muusikaliprojektide publik, on tegelik külastajate
arv siinkajastatust mõnevõrra suurem. Aastatel
1994–2003 kasvas teatrikülastuste koguarv
keskmiselt 3,8% aastas.

Sõnalavastused, mida tuuakse lavale kõige rohkem,
annavad ka suurima publikuosa (2004. aastal 50%).
Et muusikalavastuste (eriti muusikalide) külastatavus
on suurenenud lasteetenduste omast tunduvalt
kiiremini, on kokkuvõttes lastelavastuste külastajate
osatähtsus vähenenud. Viie viimase aasta jooksul on
suurenenud külastajate arv nii lavastuse kui ka
etenduse kohta (2004. aastal vastavalt 2865 ja 234
inimest). Žanri järgi on mõlema näitaja puhul
suurimad tõusjad muusikal ja tants.

Muusikalavastus — ooper, operett, ballett, muusikal.
Muudeks lavastusteks loetakse luuleõhtud,
kontserdid jms (statistikas kuni 2003).

2004. aastal loeti **lastelavastusteks** ainult nuku-
lavastused.

Alates 1997. a hõlmab statistika ka statsionaariga
erateatreid, enne seda vaid riiklikke ja linnateatreid.
2004. aasta andmeid mõjutavad olulised metoodika-
muudatused.

After the low figures during 1992–1994 theatre
attendance has been growing again. In 2002 the
number was already over 1,000,000, but the figures of
1990 (over 1.2 million visits) has been unreachable. On
the other hand the variety of theatre production has
expanded by emergence of small theatre companies
and temporary production projects (which are largely
not covered by official statistics). In 1994–2003 the
average annual growth of theatre attendance was
approximately 3.8%.

Drama productions are most numerous and obviously,
the public of drama productions comprises the largest
part of total attendance (50% in 2002). As musicals
have gained great popularity, the share of music
theatre has grown (at the expense of declining share of
children's plays) in the total attendance figures.

Both the attendance per production and attendance per
performance have increased during the last five years
(the figures were correspondingly 2,865 and 234 in
2004). The sharpest growth in these figures is seen for
musicals and dance performances.

Music production — opera, operetta, ballet, musical.

Other production — concerts, poetry reading, etc.
(statistics until 2003).

Productions for children — in 2004 only puppet
theatre.

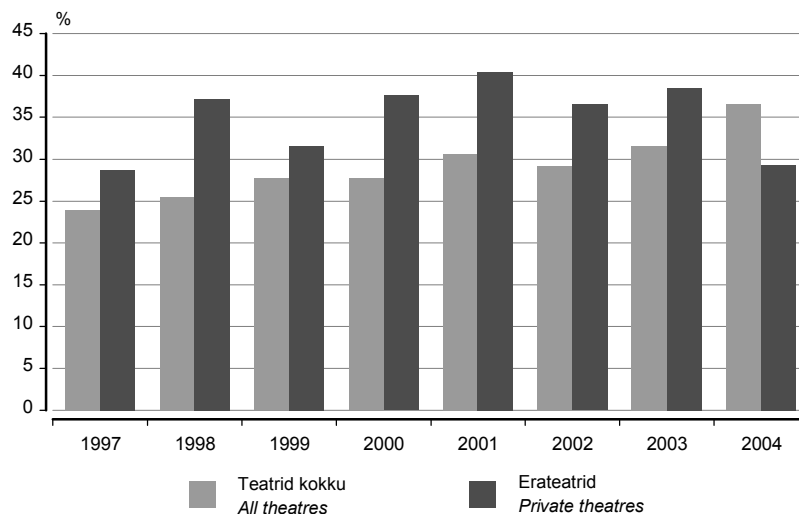
Since 1997 also private theatres are included, before
the survey covered only state and city theatres.
In 2004 the methodology of the survey was
substantially changed.

Uuslavastused

New productions

Uuslavastused repertuaaris teatri omandivormi järgi, 1997–2004

New productions among yearly productions by type of ownership of the theatre, 1997–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Alates 1997. aastast on uuslavastuste osatähtsus teatri aastases repertuaaris suurenenud kolmandiku võrra. Et lavastuste koguarv pole oluliselt muutunud, viitab see lavastuste eluea (mängukavas olemise kestuse) lühenemisele. Teiselt poolt on uuslavastuste rohkus suurendanud aastast külastajate arvu lavastuse kohta.

Eräteatrites on uuslavastuste osatähtsus ligi 10% suurem kui riigiteatrites. Nendes, valdavalt väike- teatrites, on korraka mängukavas ka kaks korda vähem lavastusi ja nii saab üks lavastus aastas rohkem mängukordi kui riigiteatris.

Kõige kiiremini vahetuvad mängukavas muusikalid (uuslavastuste aastane osatähtsus vaadeldaval aja- vahemikul keskmiselt 39%), keskmisest kiiremini ka lastelavastused (35%).

Since 1997 the share of new productions in the yearly repertoire of theatres has increased by one third. This indicates the shortening of the lifespan of productions, as the yearly number of productions has remained stable. The growing share of new productions has also infected positively the attendance rate per production.

The share of new productions among total yearly productions in private theatre companies surpasses the one in state-run theatres by 10%. In these small companies the repertoire is narrower and thus the yearly number of performances per production is larger.

The highest share of new productions is seen among musicals and performances for children (on an average 39% and 35%, respectively).

Uuslavastused lavastuse liigi järgi, 1997–2004

New productions by type of production, 1997–2004

(protsenti — percentage)

Lavastuse liik	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Type of production
Sõnalavastused	44	43	43	39	41	40	43	39	Drama productions
Muusikalavastused	31	31	34	33	37	29	33	33	Music productions
muusikal	29	14	57	57	60	11	57	30	musical
Lastelavastused	36	33	30	35	40	37	35	32	Productions for children

Näitaja definitsioon: uuslavastuste suhe aasta jooksul mängukavas olnud lavastuste koguarvu (protsenti).

Uuslavastus — lavastus, mille esietendus oli aruandeaastal.

Eräteater — statsionaariga eräteatrid (Von Krahli Teater, VAT Teater jne).

Indicator's definition: percentage ratio of the number of new productions to total number of productions.

New production — a production brought on the stage during the reference year.

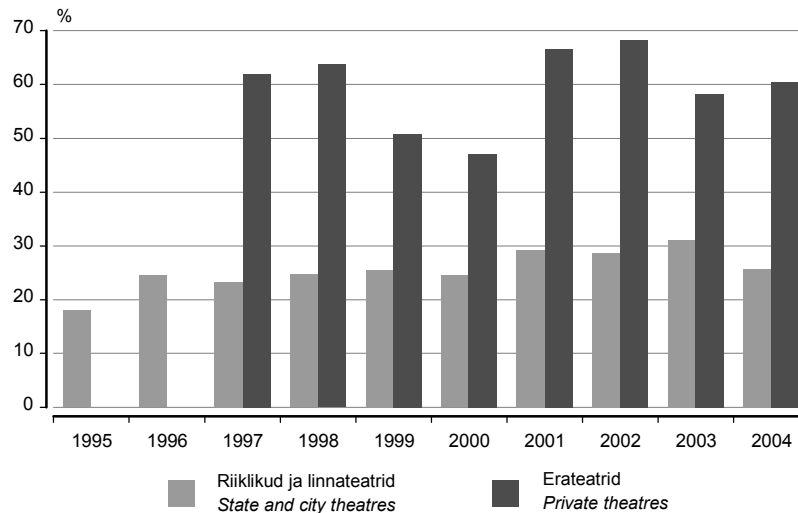
Private theatre — private theatres (NGO-s), which have their own or rented premises.

Külalisetendused

Guest performances

Väljaspool statsionaari antud etendused teatri omandivormi järgi, 1995–2004

Performances outside theatre building by type of ownership of the theatre, 1995–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Erateatrites on väljaspool statsionaari antud etenduste osatähtsus keskmiselt kaks ja pool korda suurem kui riigiteatrites. Osaliselt on põhjus ilmselt finantsolukorras — erateatrite finantseerimine riiklikest allikatest on ebakindlam, seetõttu peavad nad olema oma tegevuses paindlikumad, et hoida külastajate arvu ja seega ka piletitulu piisaval tasemel.

Siiski on ka riigiteatrites külalisetenduste osatähtsus suurenenud — kui 1995. aastal oli see 18%, siis 2003. aastal juba 31%. Väljaspool statsionaari antud etenduste osatähtsust on mõjutanud muidugi ka mitmes teatris tehtud kapitaalremont, mis viis kogu etendustegevuse ajutiselt väljapoole oma maja.

Rohkem antakse külalisetendusi lasteetenduste, samuti eraldi lavakavadega, väikesed erateatrid ka muusikalidega.

Riigiteatritest oli väljaspool statsionaari toimunud etenduste osatähtsus aastatel 1997–2004 suurim järgmistes teatrites:

Rakvere Teater	53%
Estonia	37%
Vanalinnastuudio/NO99	34%
Ugala	34%

The share of guest performances among total number of performances of private theatre companies surpasses the corresponding indicator of state-run theatres by two and a half. The state funding of private theatres is more sporadic and thus these theatres need to make efforts to reach a wider audience to ensure sufficient income from ticket sales.

A rise in the share of guest performance can be seen also in state-run theatres (in 1995 the share was 18%, in 2003 already 31%). Definitely the large reconstructions in many of the theatre buildings have affected this indicator, as during the reconstruction works the performances cannot be given in the regular venues sometimes for quite long periods.

The larger share of guest performances among total number of performances could be noticed among productions for children and musicals (especially in case of private theatre companies).

During 1997–2004 the share of guest performances was largest in the following state-run theatres:

Rakvere Theatre	53%
Estonian National Opera	37%
Vanalinnastuudio/NO99	34%
Ugala	34%

Külalisetendus — väljaspool statsionaari antud etendus.

Statsionaar — teatri alaline mängukoht.

Erateater hõlmab eraõiguslikule juriidilisele isikule kuuluvaid statsionaariga teatreid (Von Krahli Teater, VAT Teater jne).

Guest performance — a performance outside the stationary venues.

Stationary venues — the venues the productions are staged into.

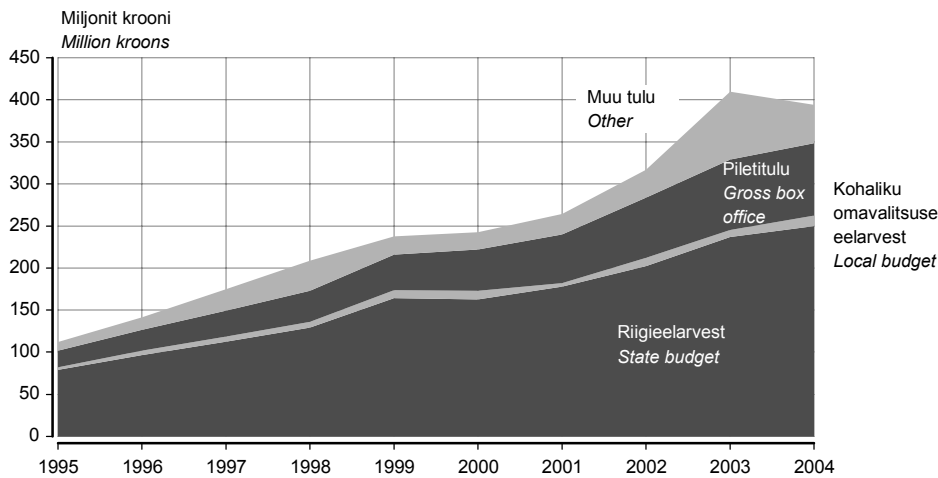
Private theatre — private theatres (NGO-s), which have their own or rented premises.

Teatrite tulubaas

Theatre revenues

Teatrite kogutulu tulubaas järgi, 1995–2004

Theatre income by source of funds, 1995–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Teatrite kogutulu on kümne viimase aastaga kasvanud neli korda, see teeb tulude keskmiseks juurdekasvuks 15% aastas. Arvestades maha inflatsiooni mõju, on teatrite reaalne tulubaas kasvanud kümne aastaga kaks korda (et inflatsiooni-tempo on uuel aastatuhandel stabiliseerunud, on kiirenenud ka teatrite tulude reaalkasv).

Teatrite tulubaasist kaks kolmandikku hõlmab riigieelarveline toetus. Omavalitsused finantseerivad süstemaatiliselt linnateatreid, kuid teatrite üldisest tulubaasist hõlmab see tühise osa — vaid 2–4%.

Teatrite omatulude (millest peamine osa pärineb piletimüügist) osatähtsus on aastatega suurenenud. Jättes kõrvale inflatsiooni mõju, on teatrite piletitulu kasvanud kümne aastaga 2,5 korda, seega kiiremini kui üldine tulubaas.

2003. aasta näitel toovad teatritele kõige rohkem sisse muusikalid. Piletitulu ühe etenduse pealt oli muusikalide puhul 20 korda suurem kui lastelavastustel ja 10 korda suurem kui sõnalavastustel.

The total revenues of theatres have quadrupled during the last ten years. The average annual growth was 15%. Taking into account the current purchasing power, the revenues have grown twice the sum during the last ten years (still the rate of inflation has stabilised since 2000).

The largest share of theatre revenues comes from state budget. The support from the local governments is remarkable in the budget of city theatres. Still the share of local governments' funding reaches only 2–4% in the total budget of theatres.

The share of revenues from ticket sales and other services in total theatre budget has increased. Taking into account the current purchasing power, the revenues have grown more than twice the sum during the last ten years, hence the growth has been larger than for the rest of revenues.

On the basis of the data from 2003, the largest incomes from ticket sales come from musicals. The gross box office per musical performance surpasses the one of children's performances 20 times, and the one of drama performances 10 times.

Muu tulu — loomingulistelt tellimustelt, fondidest, sponsoritelt, toitlustusest jm.

1997. aastast hõlmab statistika ka statsionaariga erateatreid, enne seda vaid riiklike ja linnateatreid. 2004. aasta andmeid mõjutavad suured muudatused meetodikas.

Other type of income — from foundations, sponsors, catering, etc.

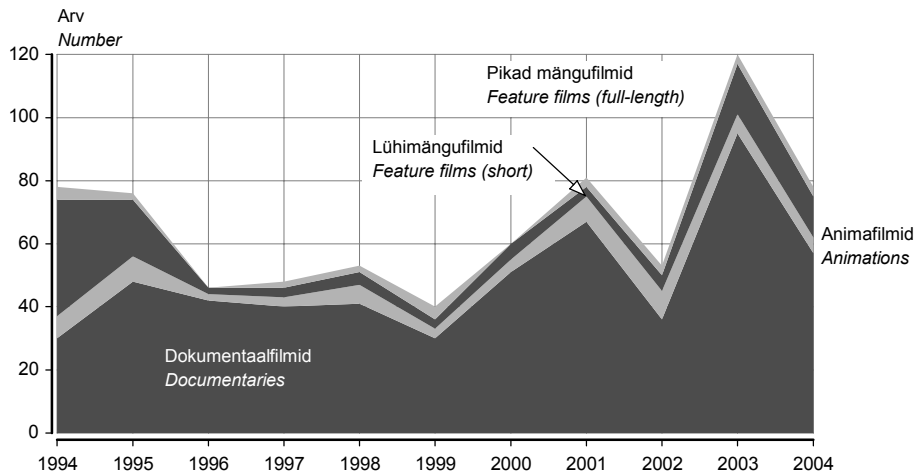
Since 1997 also private theatres are included, before that the survey covered only state and city theatres. In 2004 the methodology of the survey was substantially changed.

Filmitootmine

Film production

Valminud mängu-, anima- ja dokumentaalfilmid, 1994–2004

Production of feature films, animations and documentaries, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

1990ndate alguses tekkis palju väikseid filmitootmisfirmasid. Selline turu killustumine on jätkunud, registreeritud on ligi 100 filmitootjat, kellest aastas toodab mõne filmi vaid iga kolmas. Keskmiselt toodetakse aastas 60–70 filmi (lisaks sadakond õppe-, reklaam- ja muud filmi). Filmitootmise põhiosa moodustab dokumentalistika. Anima- ja lühimängufilme tehakse aastas kumbagi 5–6 (lühimängufilmide puhul on küll viimastel aastatel olnud suur tõus, aastas on valminud 15 filmi ringis).

Rahvusvaheliselt loetakse filmituru mahtu täispikkade mängufilmide toodangu järgi. Kui 1996. ja 2000. aastal ei valminud Eestis neid ühtegi, siis viimastel aastatel on tänu riigi rahastamispoliitikale valminud kolm pikka mängufilmi aastas. Mõningane kasv on toimunud kõikides filmigruppides, seda just videoformaadis toodetud filmide arvelt (eriti lühimängu- ja dokumentaalfilmid), mis on märgatavalt odavam. Euroopa mastaabis on Eesti filmitootjana siiski pisiriik, balansseerides oskusteabe ja materiaalse baasi säilitamiseks vajaliku toodangu alampiiri lähedal.

In the early 1990s a large number of small private film producing companies were formed. The film market has stayed fragmented, but from the 100 companies only about every third releases films during the year. The total annual film production amounts to 60–70 (in addition about a hundred educational films, commercials, etc.). The documentaries comprise the largest share of film production. The average annual production of animations and short feature films is 5–6 films for each (nevertheless, during the last years the production of short feature films has grown rapidly, amounting to 15 films per year on the average).

At the support from state budget the annual production of full-length feature films has been three during the last years. Still in 1996 and 2000 no full-length feature films were released. The number of films annually released has grown in case of all film genres (mostly due to films produced in Beta format, which enables to reduce the production costs). Compared to many European countries Estonia is still a minor film producer, struggling for retaining the know-how for film production.

Täispikk film — kestusega vähemalt 60 minutit (videofilmi puhul vähemalt 52 minutit).

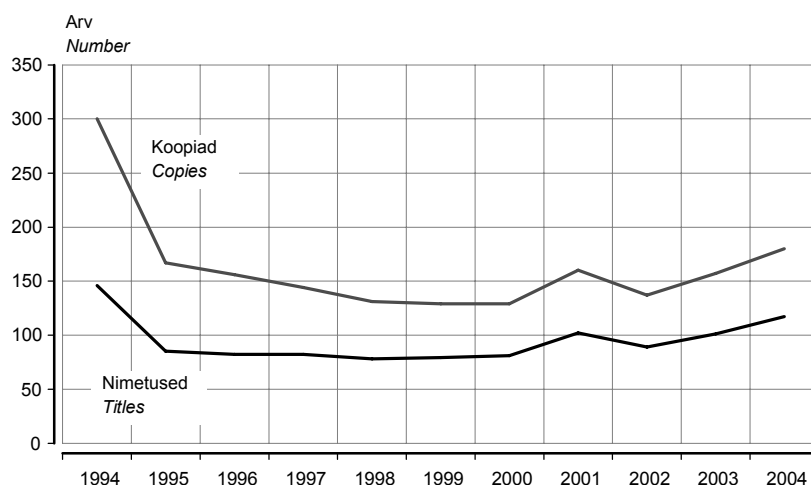
Full-length film — of duration at least 60 minutes (52 minutes in case of Beta format).

Filmiimport

Imported feature films

Täispikkade mängufilmide import, 1994–2004

Imports of full-length feature films, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Kinovõrgu kollapsi tõttu vähenesid kõik filmilevi näitajad 1990ndate esimesel poolel drastiliselt. 1995. aastaks stabiliseerus imporditavate mängufilmide arv 80 filmi piirimaile aastas. Sissetoodavate filmide arv on hakanud taas suurenema seoses Coca-Cola Plaza kobarkino (kuulub suurimale filmilevi-firmale MPDE) avamisega Tallinnas 2001. aastal. USA päritolu filmid hõlmavad sissetoodud nimetustest neli viiendikku, Euroopa filmide (peamiselt Prantsuse, Saksa ja Suurbritannia filmid) osatähtsus jäi enamikul aastatest alla 20%. Ühinemine Euroopa Liiduga parandab Euroopa filmide impordivõimalusi, mis kajastus juba 2004. aasta statistikas, kui imporditud Euroopa filmide osatähtsus kasvas aastaga 8% — 13%lt 21%le.

Kuigi sissetoodud filmide nimetuste arv on hakanud suurenema, on koopiate arv filmi kohta pidevalt vähenenud. Kui veel 1994. aastal tuli iga 10 sissetoodud filmi kohta 21 koopiat, siis 1999. aastal vaid 16 ja 2004. aastal 15. See näitaja on vähenenud ennekõike USA filmide arvelt, mida veel kümme aastat tagasi toodi üldjuhul sisse mitu koopiat filmi kohta. Euroopa filme, mille vaatajaskond on piiratum, ongi toodud enamasti vaid üks koopia filmi kohta.

A sharp decline in the indicators on film distribution is seen in the early 1990s, connected to the collapse of the previous system of cinemas. In the mid-1990s the yearly number of feature films stabilised, amounting to 80 films on the average. The figure has somewhat grown, since the first multiplex was opened in Tallinn in 2001.

80% of the films imported are from the US. The share of European films (mostly French, German, and British) has mostly remained less than 20%. Nevertheless, the conditions for importing European films improved after becoming a member of the European Union. This is reflected in the figures for 2004, where the annual growth of the share of European films was 8% (from 13% to 21%).

While the number of titles imported is growing, the number of copies per film imported is constantly decreasing. In 1994 the number of copies per 10 titles imported was 21, in 1999 — 16, in 2004 only 15. The decline characterises mostly the import figures of the films of US origin. In case of European films, mostly only one copy per film was imported already 10 years ago (because the target group for these films is remarkably narrower).

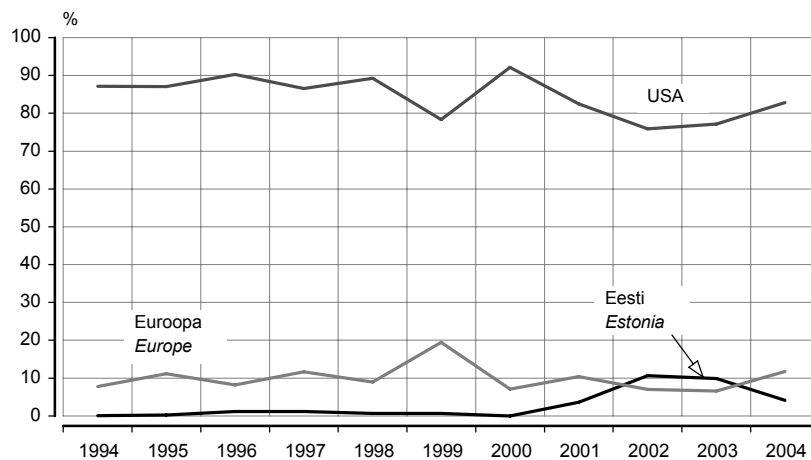
Filmi tootjamaa — riik, mis kattis filmi tootmis-kuludest üle 50%.

Country of origin of the film — the country covering over 50% of the production expenses.

Filmilevi

Film distribution

Eesti, Euroopa ja USA filmide turuosa kinolevis külastuste arvu järgi, 1994–2004 Market share of Estonian, European and US films by attendance, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Alates 1997. aastast pole aastane kinolevis olevate filmide arv ületanud 200, viiel viimasel aastal on neid olnud keskmiselt 177.

Vaatajate arvu järgi valitsevad ülekaalukalt USA päritolu filmid. 1990. aastatel oli nende osatähtsus ligi 90% (uuel aastatuhandel 5–10% vähem), Euroopa filmide osatähtsus keskmiselt vaid kümnendik. Filmide arvu järgi on käärid pisut väiksemad, ligikaudu 80 : 20 USA filmide kasuks. Kui USA film kogub Eesti kinodes keskeltläbi 7600 vaatajat, siis Euroopa film kolmandiku vähem, umbes 5000 (1990ndatel oli see arv veelgi väiksem, keskmiselt 3300 vaatajat filmi kohta).

Aastatel 2001–2004 oli kinolevi suur tõusja Eesti film. Kuigi Eesti mängufilme oli kinolevis Euroopa filmidest kuus korda vähem, töid nad kinno sama palju publikut kui Euroopa filmid. Kõige rohkem oli Eesti mängufilme kinolevis 2002. aastal (6). Eesti mängufilmide vaatajate arv ühe filmi kohta ületas aastatel 2001–2004 USA filmide sama näitajat lausa neli korda.

Since 1997 the annual number of films distributed has been less than 200. During the last five years the annual figure has been 177.

According to attendance the market is ruled by films of US origin. In the 1990s the market share of US films was about 90% (since 2000 there has been a small decline). The market share of European films is only 10%. According to the number films distributed the differences are somewhat smaller, roughly 80:20. The yearly audience of an average film of US origin is 7,600, the figure for an average European film is remarkably smaller, ca 5,000 (in 1990s even less, only 3,300).

During 2001–2004 the attendance of Estonian films has improved. Even if the total number of Estonian films screened was on the average six times smaller than the number of European films, the total number of admissions was about the same. The admission per Estonian film surpassed four times the figure for the films of US origin during that period. The number of Estonian feature films screened was largest in 2002 (6).

Filmide turuosa kinolevis filmide arvu järgi, 1994–2004

Market share of films according to the origin of films in exhibition, 1994–2004
(protsenti — percentage)

Tootjamaa	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Country of origin
USA	57,0	64,4	75,6	89,3	79,7	78,5	80,9	82,4	85,1	87,7	76,2	USA
Euroopa	24,7	30,0	21,5	8,7	16,9	19,8	18,0	13,1	9,9	8,0	16,6	Europe
Eesti	-	2,0	1,9	0,4	0,5	1,7	1,2	-	1,5	3,7	1,8	Estonia

Kajastatud on vaid pikkade mängufilmide andmed. Et statistika tugineb levifirmade andmetele, ei kajastu need üksikud filmid, mida levitavad tootjad ise.

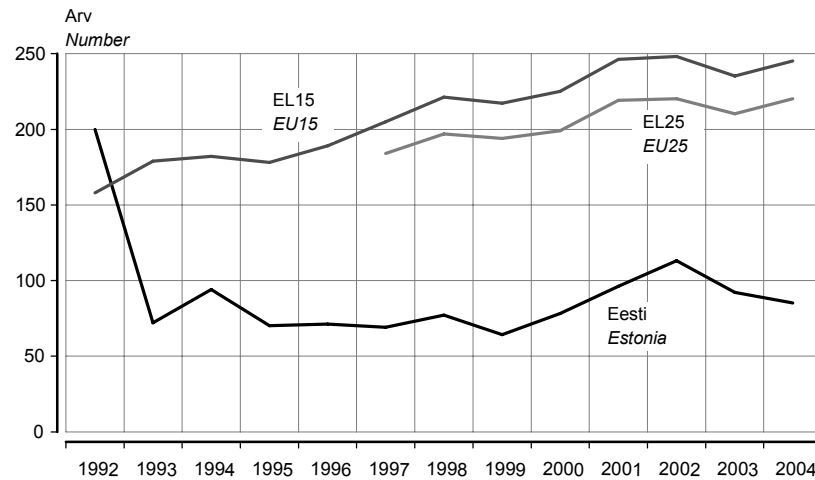
Data cover long feature films distributed by film distribution companies. The figures do not include data on the Estonian film producers' own production distributed directly to cinemas.

Kinokülastused

Cinema attendance

Kinokülastusi 100 elaniku kohta Eestis ja Euroopa Liidus, 1992–2004

Cinema attendance per 100 population in Estonia and European Union, 1992–2004

Allikas: Statistikaamet, Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus
Source: Statistics Estonia, European Audiovisual Observatory

Kinovõrgu lagunemise tõttu 1990ndatel vähenes kinokülastuste arv paari aastaga kümme korda. 1995. aastal käidi kinos vaid pisut üle miljoni korra. Uuel aastatuhandel on külastuste arv seoses üldise jõukuse kasvuga ja kobarkino tulekuga Eesti turule mõnevõrra suurenenud.

Sarnased protsessid kinoturul toimusid 1990ndatel ka paljudes teistes Ida-Euroopa riikides. Praeguseks on Eesti kinokülastatavuselt elaniku kohta Ida-Euroopa keskmisel tasemel, meist vähem käivad inimesed kinos Lätis, Leedus, Poolas ja Slovakkias, kuid Tšehhis näiteks üle kahe korra rohkem. Lääne-Euroopas seevastu külastajate arv 1990ndatel kasvas ja tõus on jätkunud senini — kui eelmise kümnendi algul tuli iga lääneeurooplase kohta aastas 1,5 külastust, siis 2004. aastal juba 2,5. Euroopa kinolembesimad on islandlased, kes käivad aastas kinos 5–6 korda.

Ühelt poolt mõjutavad Ida-Euroopa väiksemat kinokülastatavust kindlasti kinosüsteemi ümberkorraldused, teiselt poolt aga ka üsna kõrge piletihind. 2004. aastal maksis kinopilet Eestis keskmiselt 64 krooni (neli korda rohkem kui 1994. aastal). Kinopilet on kümne viimase aasta jooksul kallinenud kaks korda kiiremini kui üldine hinnatase.

Näitaja definitsioon: kinokülastuste arv jagatud elanike arvuga ja korrutatud 100-ga.

Due to the breakdown of the system of cinemas in the early 1990s cinema attendance declined 10 times during a few years only. In 1995 the cinema attendance was slightly over million. Since 2000 the rate has somewhat grown, partly connected to the overall growth of income, partly due to the opening of the first multiplex in 2001.

Similar processes could be followed also at the cinema markets of many other countries of Eastern Europe. In Estonia the attendance rate per capita is similar to the average rate in Eastern Europe, being even lower in Latvia, Lithuania, Poland and Slovak Republic, but twice as high in Czech Republic. In Western Europe the attendance rate has been growing since 1990s — in the early 1990s the average attendance rate per capita was 1.5, in 2004 already 2.5. The highest figures (5–6 on an average) are found in Iceland.

The lower figures for Eastern Europe are caused both by transformation of cinema markets and relatively high ticket prices. In 2004 the average price of cinema ticket amounted to 64 kroons (the price quadrupled compared to 1994), taking into account the constant purchasing power the cinema tickets have become twice as expensive.

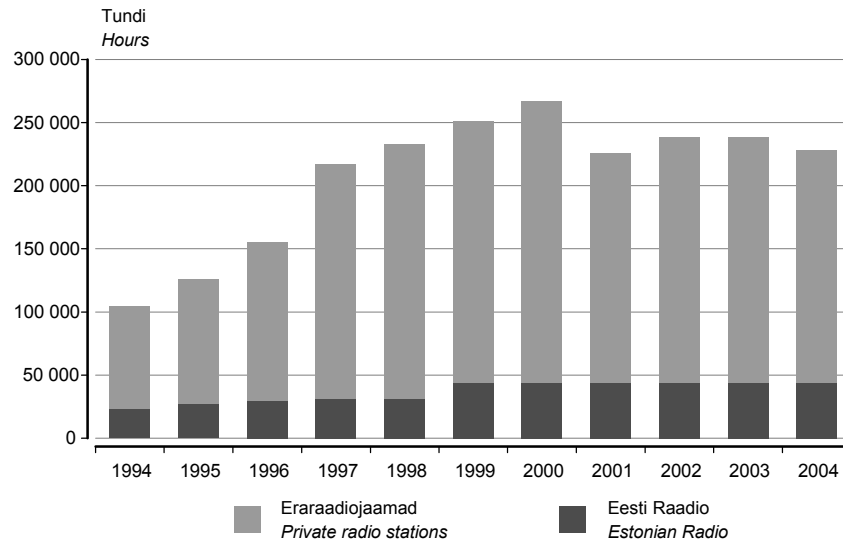
Indicator's definition: cinema attendance (number) divided by the number of population and multiplied by 100.

Raadiojaamad

Radio stations

Raadioprogrammi kogumaht, 1994–2004

Duration of transmission of radio programmes, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Alates esimese eraraadiojaama (Kuku Raadio) turule tulekust 1992. aastal kasvas erajaamade hulk paari aastaga kiiresti 25-ni ja on seejärel püsinud võrdlemisi stabiilsena. 1990ndate algul loodud raadiokanalitest on püsima jäänud umbes kolmandik. Ka Eesti Raadio programmide arv kasvas 1990ndatel viieni, kui Vikerraadiote lisandus neli eri siht-rühmadele mõeldud sõsarprogrammi.

Kui programmide arv stabiliseerus juba 1990ndate keskpaigas, siis edastatava programmi kogumaht kasvas kuni sajandivahetuseni üle 15% aastas. Eesti Raadio saavutas maksimaalse saatemahu — kõikidel programmidel 24 tundi ööpäevas — 2000. aastal. Eraraadiojaamade keskmine ööpäevane saatemaht jääb 20 tunni ringi. Praeguseks on raadiojaamadest ligikaudu kolmandik kohaliku levialaga ja pool regionaalsed.

Since the formation of the first commercial radio station in 1992 the number of commercial radio programmes reached 25 only in a few years. The number has been quite unchanged since then. Also the number of programmes transmitted by the public broadcaster grew in the 1990s, as four new programmes were introduced in addition to the main programme Vikerraadio.

While the number of programmes stabilised in the mid-1990s, the average annual growth of total broadcasting time was more than 15% until 2000. Since 2000 the daily broadcasting time of public programmes has been 24 hours a day, for private programmes the figure is around 20.

Local programmes account for about one third and regional programmes for a half of the total number of radio programmes.

Raadiojaamad omandivormi järgi¹, 1994–2004

Radio stations by type of ownership¹, 1994–2004

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Avalik-õiguslik	3	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	Public
Eraõiguslik	20	23	25	25	26	26	28	25	25	26	26	Private

¹ Avalik-õigusliku Eesti Raadio programme on käsitletud eraldi üksustena. 1994. a on eraraadiojaamade hulgas ka üks munitsipaaljaam.

¹ The channels of Estonian Radio are shown separately. In 1994 the number of private stations includes one municipal radio station.

Raadiojaam — kindlatel kanalitel programmi edastav toimetus. Ühele omanikule võib kuuluda mitu raadiojaama, st raadioprogrammi.

Piirkondliku levialaga raadiojaam on kuuldav mitmes maakonnas, **kohalik raadiojaam** vaid ühes.

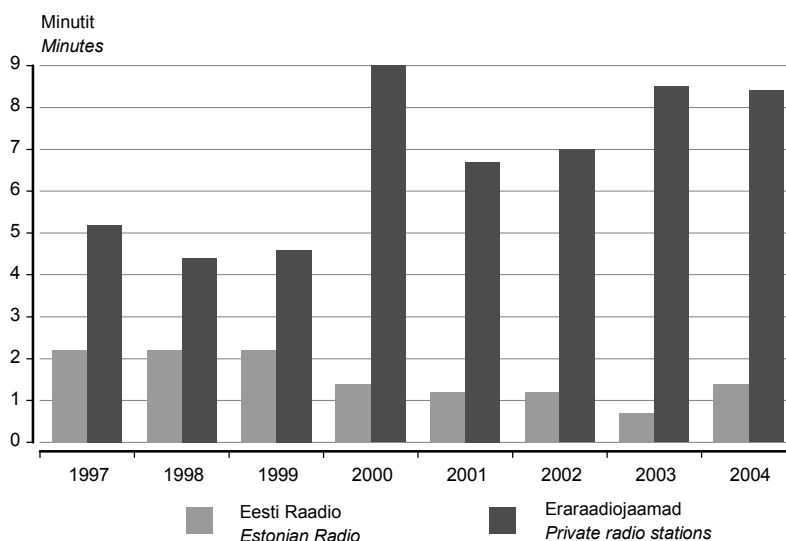
Radio station — set of intentionally ordered programmes transmitted in specific channels. Often one owner operates several programmes.

Regional programmes cover several counties, **local programmes** cover mainly one county.

Raadioprogrammi struktuur

Structure of radio programmes

Muusikasaateid minuti uudiste- ja publitsistikasaadete kohta, 1997–2004 Music per news and current affairs, 1997–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Lähtuvalt avalik-õigusliku organisatsiooni ülesannetest erineb Eesti Raadio programm tublisti kommertsraadiote omast. Iseloomustades erinevust muusikalise ja sõnalise programmi mahu vahekorra kaudu, oli Eesti Raadios 2004. aastal iga minuti uudistesaadete (uudiste- ja publitsistikasaated) kohta eetris 1,5 minutit muusikasaateid, eraraadiojaamades 8,4 minutit (1990ndate keskel oli eraraadiote ja Eesti Raadio erinevus veel poole väiksem). Kultuurisaadete osatähtsuse järgi programmis on Eesti Raadio ülekaal lausa kümnekordne, teadussaadete puhul neljakordne.

Eraraadiojaamade programm on kümne viimase aastaga selgelt vaesustunud. Kui eelmisel kümnendil ületas haridus-, teadus- ja kultuurisaadete maht reklaamimahu, siis viimastel aastatel on vahekord selgelt reklaami kasuks, 2004. aastal juba üle kahe korra. Publitsistikasaadete maht on kahanenud kolm korda.

Nii kommertsraadiojaamades kui ka Eesti Raadios kasvas kordussaadete osatähtsus vaadeldaval perioodil üle kahe korra. Ühest küljest viitab see raadiojaamade pingelisele eelarvele (jaamad on valdavalt kahjumis), teiselt poolt arhiivimaterjali paremale ärakasutamisele. Paljud saated ei kaota ajas oma väärtust, väga hea vastuvõtu on leidnud näiteks Eesti Raadio algatus kanda öösiti muusika asemel üle päevaste saadete kordusi.

Due to the different position in the society the programmes of the public service broadcaster Eesti Raadio differ largely from the commercial programmes. Comparing the proportion of news and current affairs to the proportion of music programmes transmitted, in 2004 the public programmes transmitted on an average 1.5 minutes of music per one minute of news and current affairs. For commercial programmes the figure was 8.4 (in the mid 1990s the difference was twice smaller). Compared to commercial programmes, the share of cultural programmes is ten times as large in the broadcasts of Eesti Raadio. In case of programmes on science the difference is quadruple.

The variance of commercial programmes has clearly diminished during the past 10 years. In the last year the total broadcasting time of commercials surpasses twice the one of educational, cultural and science broadcasts (in the 1990s it was the other way round). The amount of current affairs programmes has declined three times.

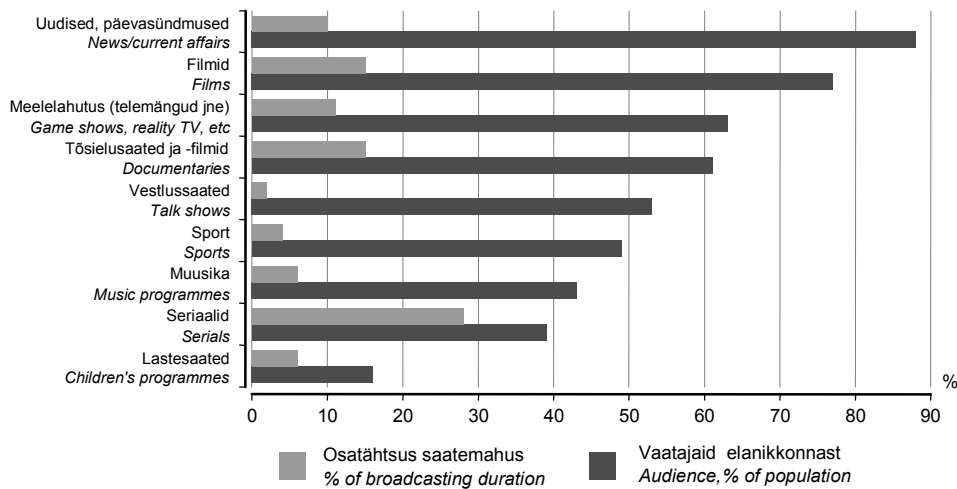
The share of programmes repeated has grown more than twice. On the one hand this indicates the tense production budget, on the other hand the better use of programmes previously produced. For example lately the public broadcaster Eesti Raadio has initiated the practice to repeat the daily programmes during the hours after midnight.

Näitaja definitsioon: muusikasaadete keskmine ööpäevane saatemaht programmi kohta jagatud uudiste- ja publitsistikasaadete keskmise ööpäevase saatemahuga programmi kohta.

Indicator's definition: average daily duration of music broadcasts per programme divided by average daily duration of new and current affairs broadcasts per programme.

Telesaadete eelistused

Preferences of TV programmes

Eesti elanike telesaadete eelistused ja tegelik saatemah, 2003
Preferred TV programmes compared to the share of broadcasts, 2003

Allikas: Statistikaamet; Eurobaromeeter 2003.1
Source: Statistics Estonia; Eurobarometer 2003.1

2003. aasta Eurobaromeetri uuringu järgi vaatas Eestis kõige rohkem inimesi (umbes 80%) telerist uudiseid ja filme. Üle poole elanikkonnast vaatas ka meelelahutus-, tõsielu- ja vestlussaadet. Filmid ja uudised on populaarseimad telesaated kõikjal Euroopas, kuid meelelahutussaadete populaarsus on Ida-Euroopas selgelt suurem (neid vaatab 57% elanikkonnast, Lääne-Euroopas 42%). Eestis oli see näitaja telemängude ja tõsielusarjade populaarsuse toel lausa 63%. Seriaalide ja seebiooperite vaatajaks nimetas end Eestis alla 40% elanikkonnast, Euroopas on see näitaja 45%. Üldiselt on idaeurooplased suuremad seriaalisõbrad, kuid Euroopas esimesed on hoopis belglased (neist vaatab seriaale 70%).

Eesti telejaamad panevad oma programmi kokku vaatajaeelistuste, rahaliste võimaluste ja seadusega ette nähtud mahtude kompromissina, seetõttu erineb vaatajaeelistuste järjestus nii mõnegi saateliigi puhul saatemahu jaotusest saateliigiti. Eriti torkab see silma seriaalidel, mis hõlmasid 2003. aastal tervelt 28% Eesti telekanalite eetriajast.

According to the Eurobarometer survey in 2003, the types of TV programmes that Estonians (about 80% of them) mostly watch were news and films. More than half of the population also claimed to watch game shows, entertainment, documentaries and talk shows. News and films are the most preferred programmes all over Europe, but the popularity of entertainment programmes is clearly higher in the Eastern Europe (being watched by 57% of Eastern and 42% of Western Europeans). In Estonia the rate was even as high as 63%. Soaps were watched by 40% of the population in Estonia (compared to 45% in Europe). On the average soaps are more popular among Eastern Europeans, but the share of population watching serials is the highest in Belgium.

The television broadcasters in Estonia form their programmes at the trade-off of audience rates, budget constraints and legal regulations, thus the ranking of programmes by type according to audience preferences does not always correspond to the one by total time of duration. This is especially clearly seen in case of serials, which accounted for 28% of the total duration of transmissions in 2003.

EL15 andmed kajastavad 2001. aastat, EL10 andmed 2003. aastat (valim 15–...). Küsimus: "Mis tüüpi telesaateid te vaatate?"

Seriaalide saatemah, hõlmab ka situatsiooni-komöödiaid. **Tõsielusaadete** saatemah on kajastatud elusaated ja infomeelelahutus.

EU15 data corresponds to the year 2001, EU10 data to 2003 (sample aged 15+). Question posed: "Which of these types of TV programmes do you watch?"

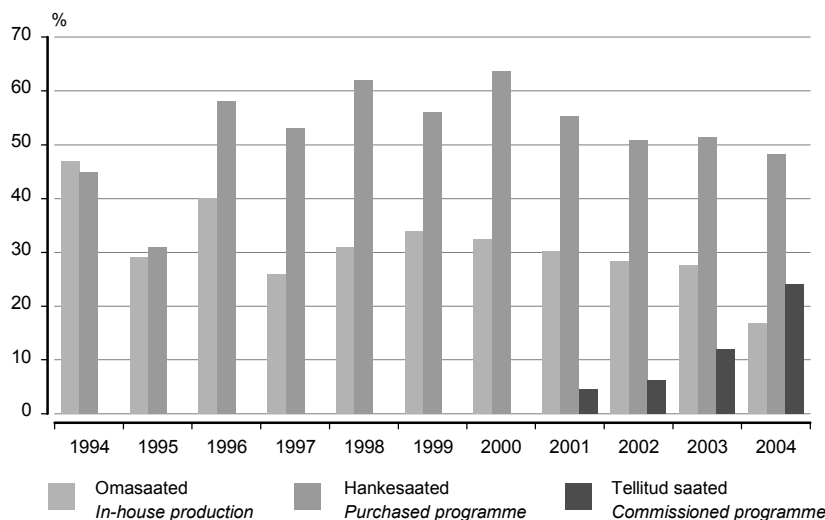
The total duration of transmission of **serials** cover also sitcoms. The total duration of transmission of **documentaries** cover also programmes of general interest and infotainment.

Omasaadet

In-house production

Oma- ja hankesaadete osatähtsus teleprogrammi kogumahas, 1994–2004

Share of own and purchased programmes, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Sarnaselt raadiojaamadega tekkis 1990ndatel ka Eesti Televisiooni kõrvale hulgaliselt nii üleriigilise, piirkondliku kui ka kohaliku levialaga eratelekanaleid, millest enamik suutis turul püsida vaid mõne aasta. Telekanalite arv oli suurim (9) 1995. aastal. 2001. aastast ei ole telekanalite arv muutunud (ETV kõrval kaks üleriigilist ja üks kohalik eratelekanal, Alo TV), kanalite arv on sätestatud ka ringhäälinguseaduses.

Kui vaatlusaluse perioodi algul tootsid telekanalid oma programmi suures osas ise, siis aastatega on omasaadete maht pidevalt vähenenud. Teravas konkurentsis ei ole telejaamadel kasulik pidada üleval oma stuudiot ja nii on turule tekkinud üle 30 teleprogramme tootva ettevõtte, kellega telejaamad koostööd teevad. 2004. aastaks oli eratelekanalite omasaadete maht langenud juba alla 10%. Omasaadete arvelt suureneb aasta-aastalt tellitud saadete maht.

Similarly to the radio market, in the early 1990s numerous nationwide, regional and local TV broadcasters emerged, mostly being able to survive only for some years. The number of TV channels was largest (9) in 1995. Since 2001 there have been 3 nationwide (two of them private) and one local TV broadcaster, the number is limited by the law already for some years.

In the 1990s the in-house production accounted for a large share of total programme, but the share has constantly declined. It has proved to be more efficient to commission programmes from external programme production companies than to maintain own production premises. Since 2000 the number of programme production companies is already around 30. By 2004 the share of in-house production in the total duration of broadcasts was less than 10%, which has increased the share of commissioned programme.

Näitaja definitsioon: vastava saateliigi osatähtsus telekanalite programmide kogumahas. 2001. aastast on arvestatud vaid üleriigilisi telekanaleid.

Omasaade — telejaama oma töötajate ja tehnika baasil toodetud saade.

Hankesaade — saade, mille edastamisõiguse telejaam on omandanud.

Tellitud saade — programmitootjalt telejaama initsiatiivil tellitud saade.

Indicator's definition: share in the total programme of all TV channels. Since 2001 the data covers only channels with national coverage.

In-house production — programme produced by organization's own services and under its editorial responsibility.

Purchased programme — productions for which the broadcasting organization buys the broadcasting right.

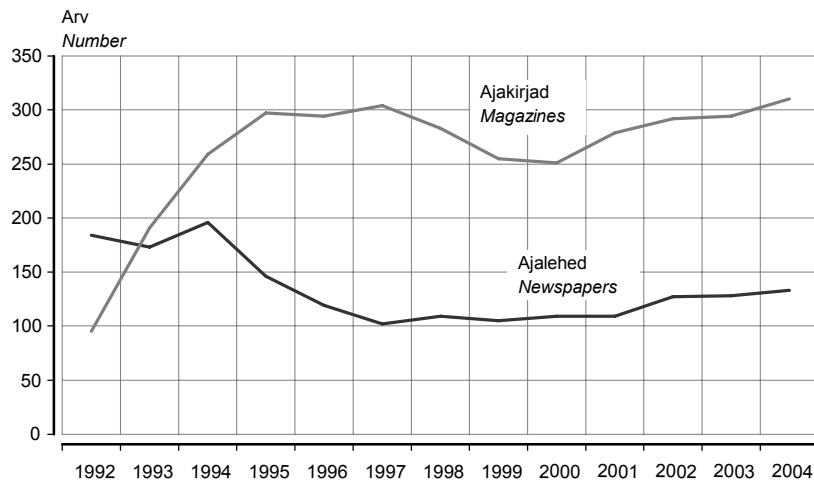
Commissioned programme — commissioned from an external production service.

Ajalehed ja ajakirjad

Newspapers and magazines

Ajalehtede ja ajakirjade nimetused, 1992–2004

Titles of newspapers and magazines, 1992–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Ajakirjandusturu suuremad muutused jäid 1990ndate algusse. Ajakirjade arv suurenes mõne aastaga mitu korda ja on seejärel pea 10 aastat (küll ajutise langusega saajandivahetusel) püsinud 300 ringis. Viimastel aastatel ilmub aastas kokku üle 2000 ajakirjanumbri.

Periodikaväljaannete nimetuste dünaamika viimasel kümnendil tuleb peamiselt eestikeelse ajakirjanduse arvelt, võõrkeelsete ajalehtede-ajakirjade koguhulk (keskeltläbi 20% ajakirjadest ja 25% ajalehtedest) on olnud stabiilsem.

Ajalehtede nimetusi oli 2004. aastal kolmandiku võrra vähem (133) kui kümme aastat varem. 90% ajalehtedest on nädalalehed. Päevalehtede arv oli suurim (19) 1995. aastal, viimastel aastatel on see stabiliseerunud 13-14 juures. 2004. aastal anti välja üheksat eesti- ja nelja venekeelset päevalehte, pool kõigist ajalehtedest ilmub Tallinnas. Päevalehtede üldine keskmine trükiarv püsib stabiilselt veerand miljoni juures, mis teeb kümne inimese kohta kaks eksemplari (piitlikult öeldes ootab iga päev kioskitest ostmist üks päevaleht iga viie elaniku kohta).

Võrdluseks, päevalehtede üldine keskmine trükiarv 10 elaniku kohta oli 2000. aastal Soomes 4, Norras 6 ja Prantsusmaal 1.

The largest changes at the press market took place in the early 1990s. Only in a few years the number of magazines published increased tripled and has remained at the level of around 300 titles since then. Lately the annual issue has been around 2,000.

The dynamics of the number of titles is mainly caused by Estonian-language periodicals. The share of foreign-language (mainly Russian) periodicals (around 25% of newspapers and 20% of magazines) has been quite stable.

In 2004 compared to 1994, the number of newspapers (133) decreased by a third. 90% of the newspapers were weeklies. The number of dailies peaked in 1995 (19), during the last years the number has been somewhat smaller, 13–14. In 2004 9 Estonian-language and 4 Russian-language dailies were issued. About half of all the newspapers were published in Tallinn.

The total average circulation of dailies has stayed around 0.25 million copies, i.e. 2 copies per 10 inhabitants (literally said, every day there is one daily for every fifth inhabitant to be sold). For international comparison, in 2000 the total average circulation per 10 inhabitants was 4 in Finland, 6 in Norway and 1 in France.

Päevaleht — 4–6 korda nädalas ilmuv ajaleht.

Nädalaleht — kuni kolm korda nädalas ilmuv ajaleht.

Üldine keskmine trükiarv — kõigi ajalehtede summeeritud trükiarv numbri kohta.

Daily — newspaper published 4–6 days a week.

Weekly — newspaper published 3 days a week or less.

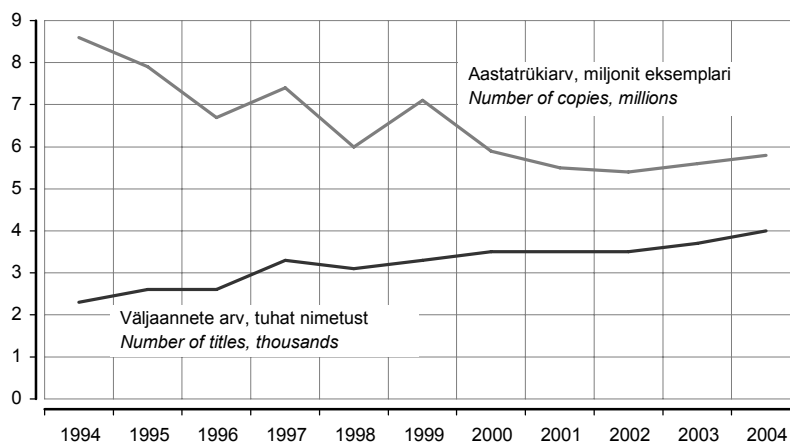
Total average circulation — sum of the average circulation (copies distributed per issue) of all newspapers.

Raamatute trükiarv

Edition of books

Trükitud raamatud ja brošüürid, 1994–2004

Number of titles and copies of books printed, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Ka kirjastustegevuses jäid drastilisemad muutused (sh raamatute kogutrükiarvu enam kui kahekordne vähenemine) üheksakümnendate esimesse poole. Sajandivahetuseni tiraažide vähenemine jätkus, kuid endisest märksa aeglasemalt, keskmiselt 6% aastas. Uuel aastatuhandel on raamatuturu maht kogutiraaži mõttes stabiliseerunud 5,5–6 miljoni eksemplari juures aastas, seega trükitakse iga Eesti elaniku kohta aastas kolm raamatut ja üks brošüür.

Kuigi kogutrükiarv on vähenenud, on väljaantud raamatute ja brošüüride nimetuste arv iseseisvusaja algusest pidevalt suurenenud. Ka siin jäi kiirem kasv (7% aastas) eelmisesse kümnendisse ja uuel aastatuhandel on kasvutempo raugenud (keskmiselt 3,6% aastas). 2004. aastal anti välja üle 3000 raamatu ja 800 brošüüri, sellest veerand ilukirjandust ja 9% lasteraamatuid. Keskmise tiraaži oli 1453 (1994. aastal oli see veel üle kahe ja poole korra suurem — 3754).

The most remarkable changes at the printing market took also place in the early 1990s. During these years the total number of copies of books and pamphlets decreased more than twice. The decrease of number of copies continued until 2000, annually on an average by 6%. Since 2000 the total annual number of copies printed has been around 5.5–6 million. Yearly there are 3 copies of books and one pamphlet printed per capita.

Opposite to the number of copies, the number of titles of books and pamphlets issued has been increasing continuously. The growth was more rapid in the 1990s (annual average growth was 7%, since 2000 3.6%). In 2004 over 3,000 books and 800 pamphlets were issued, a quarter of which being literary texts and 9% books for children. The average number of copies per book was 1,453 (in 1994 the number was more than twice as large, 3,754).

Väljaanne — raamatud ja brošüürid.

Brošüür — väljaanne mahuga kuni 48 lehekülge.

Nimetuste arv — erineva tiitliga trükiste arv.

Aastatrükiarv — kõigi väljaannete trükiarvude summa.

Book — a non-periodic printed publication of at least 49 pages.

Pamphlet — a non-periodic printed publication of 5–48 pages.

Number of titles — number of non-periodic publications that for a separate whole, whether issued in one or several volumes.

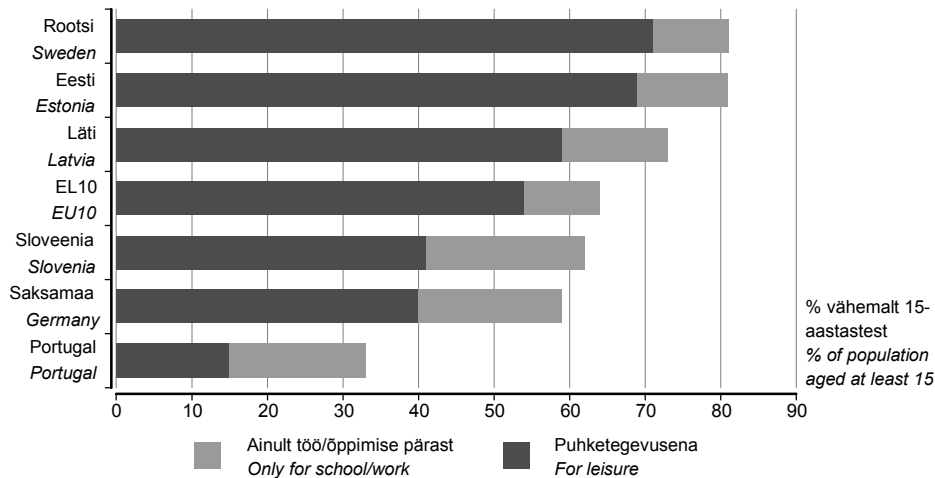
Total number of copies — sum of number of copies of annual issue of books and pamphlets.

Lugemisaktiivsus

Reading activity

Aasta jooksul vähemalt ühe raamatu lugenud, 2001, 2003

Population having read at least one book during the past year, 2001, 2003

Allikas: Eurobaromeeter 56.0, 2003.1
 Source: Eurobarometer 56.0, 2003.1

Eestlased paistavad koos põhjamaalastega Euroopas silma suurte raamatuhuvilistena. Aasta jooksul loeb vähemalt ühe raamatu 80% Eesti elanikest (üle kahe kolmandiku nendest oma lõbuks, mitte töö või õppimise pärast), eurooplastest keskmiselt pisut alla kahe kolmandiku. Töö jaoks raamatute lugemises on eestlased Euroopas esimesed (sel eesmärgil loeb aasta jooksul 20% Eesti elanikest). Tugeva lugemiskultuuri viljana, kuid ka nõukogudeaja pärandina, on eestlastel ja lätlastel kodus Euroopa suurimad raamatukogud (üle 400 raamatu on pea 20% peredes).

Vähemalt kord nädalas võtab päevalehe kätte neli viiendikku eestlastest, üle kolmandiku on igapäevased lehelugejad (EL10 keskmised näitajad vastavalt 60% ja 28%, Lääne-Euroopas kümmekond protsenti kõrgemad). Ajalehtede lugemist peab enda jaoks oluliseks 80% Eesti elanikest, kuid ajalehtede ostmisele seab piiri üsna kõrge hind. Seega Põhjamaade tasemeni, kus iga päev loeb lehti kolmveerand elanikest, me veel ei küündi. Kaks kolmandikku Eesti elanikest loeb vähemalt kord kuus ajakirju, sellega oleme üsna Euroopa keskmisel tasemel. Kõige suuremad ajakirjalugejad on aga soomlased, slovakiid ja Luksemburgi elanikud (üle poole sealsetest elanikest loeb ajakirju vähemalt kord nädalas).

Estonian are along with other northern Europeans the most eager ones to read books. About 80% of the Estonian population claim to have read at least one book in the last 12 months (about two thirds doing that for other reasons than for school or work), compared to about 60% of Europeans. Compared to other European countries, in Estonia the highest proportion of those reading for work (20%) is found. As a heritage of Soviet period, but also indicating strong reading habits, large amounts of books are found at homes in Estonia and Latvia (almost 20% of households possess more than 400 books).

Four Estonian citizens in five read newspapers weekly, more than a third do that every day (the rates for new European countries are 60% and 28%, respectively, the figures for EU15 are higher by 10%). About 80% of Estonian population recognize reading newspapers as an important part of their everyday life, but buying newspapers is quite expensive for large groups of population. Therefore the level of Northern Europe, where 75% of the population are daily newspaper readers, is still unreachable.

Similarly to the average rate of Europe, two thirds of the Estonian population read magazines at least once a month. The highest rates are found in Finland, Slovak Republic and Luxembourg (more than half of the population read magazines every week in these countries).

Allikas: EL10: Eurobaromeeter 2003.1 (2003, Eesti valim 1019, vähemalt 15-aastased). EL15: Eurobaromeeter 56.0 (2001).

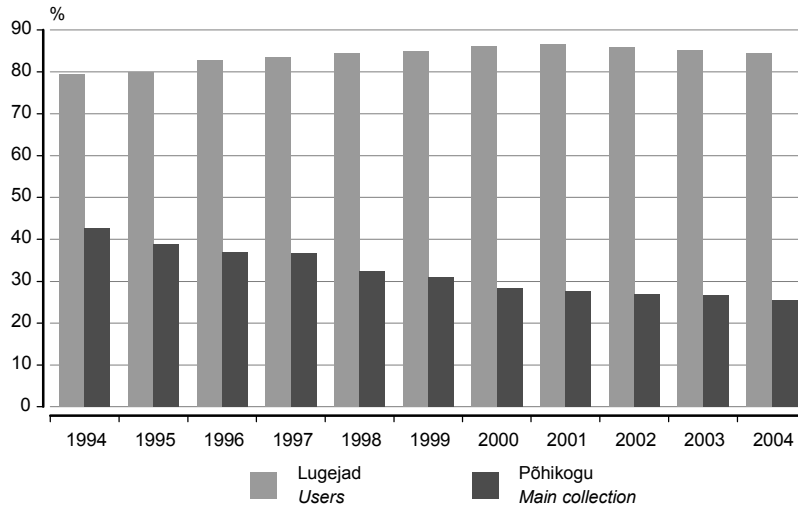
Source: EU10: Eurobarometer 2003.1(2003, Estonian sample 1019, aged 15+) EU15: Eurobarometer 56.0 (2001).

Raamatukogu tüübid

Types of libraries

Rahva- ja kooliraamatukogude lugejad ja kogud, 1994–2004

Library users and main collections of public and school libraries, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Raamatukogude funktsiooni erinevus avaldub selgelt kogude ja lugejaskonna jaotumises raamatukogu tüübi järgi. Rahvaraamatukogude ülesanne on ennekõike laia lugejaskonna teenindamine ja lõviosa lugejaskonna koguarvust lähebki rahvaraamatukogude arvele — 1994. aastal 59%, 2004. aastal juba 68%. Kooliraamatukogude lugejate osatähtsus on kordades väiksem, vaid 7%.

Eriala- ja teadusraamatukogude oluline funktsioon teadustöö ja kultuuripärandi mõttes on võimalikult rikkaliku kogu komplekteerimine, nende raamatukogude fondid hõlmasid raamatukogude kogufondist 1994. aastal 57% ja 2004. aastal juba 75%.

Libraries differ largely in their functions, that is clearly seen in the distribution of library users and main collection by type of library. The main function of public library is to meet the educational, informational and recreational needs of a wide range of users. Thus the largest share of all library users are those of public libraries (59% in 1994, 68% in 2004). The share of users of school libraries is remarkably smaller, around 7%.

One of the main functions of special and research libraries is to acquire and preserve copies of all significant publications (on a special field). Thus the share of the main collection of special and research libraries accounted for 57% of the total collections of all libraries in 1994, 75% in 2004.

Teavikuid põhikogus lugeja kohta raamatukogu liigi järgi, 1994–2004

Units of main collection per registered user by type of library, 1994–2004

Raamatukogu liik	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Type of library
Rahvaraamatukogu	18	18	16	16	15	15	14	14	14	14	15	Public library
Kooliraamatukogu	62	59	60	59	58	57	56	55	55	55	53	School library
Eriala- ja teadusraamatukogu	151	174	221	231	284	300	358	377	373	354	350	Special, research library

Näitaja definitsioon: rahva- ja kooliraamatukogude lugejate suhe kõikide raamatukogude (rahva-, kooli-, eriala- ja teadusraamatukogud) lugejaskonna koguarvu, rahva- ja kooliraamatukogude kogude suhe kõikide raamatukogufondide koguarvu (protsenti).

Kooliraamatukogu — üldharidus- või kutsekooli raamatukogu.

Eriala- ja teadusraamatukogu — rahvusraamatukogu, kõrgharidusasutuse, ettevõtte vms raamatukogu.

Indicator's definition: percentage ratio of the number of registered users and units of main collection of public and school libraries to the number of total registered library users and units of main collection.

School library — libraries attached to all types of schools and colleges below the third level of education.

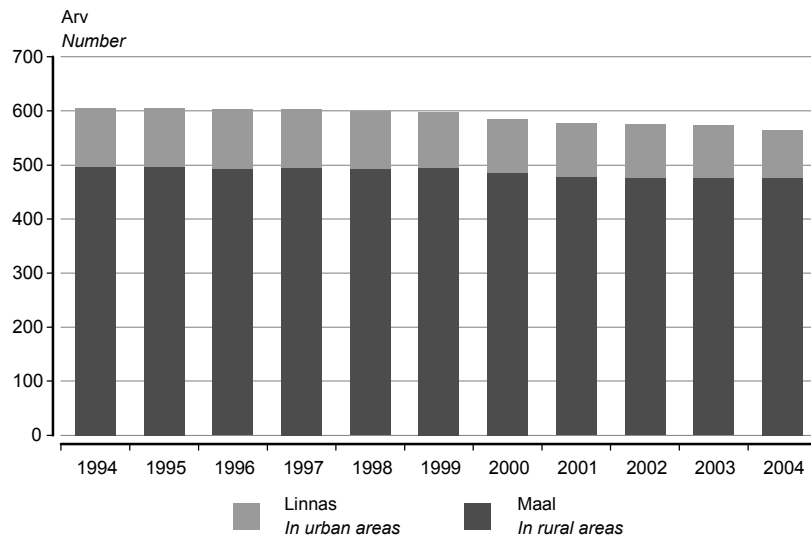
Research, special library — libraries of institutions of higher education, enterprises, etc.

Rahvaraamatukogude arv

Number of public libraries

Rahvaraamatukogud linnas ja maal, 1994–2004

Public libraries in urban and rural areas, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Rahvaraamatukogude arv, mis eelmisel kümnendil püsis stabiilselt 600 ringis, on uuel aastatuhandel märgatavalt vähenenud. Kuigi protsentuaalselt rohkem on vähenenud linnaraamatukogude arv, annab raamatukogude sulgemine rohkem tunda just maal, kus raamatukogu mängib kohalikus kultuurielus olulist rolli. Vähenemine on eelkõige toimunud külaraamatukogude arvelt, enamasti ei suleta neid siiski täielikult, vaid töö jätkub naaberrahvaraamatukogu laenutuspunktina.

Raamatukoguvõrgu ümberkorraldamine on paljuski paratamatu protsess, mis on seotud nii rahvaarvu vähenemisega (eriti maal) kui ka raamatukogudele seatavate tehniliste nõuete suurenemisega. Maaelanikkond on vähenenud nii kiiresti, et vaatamata raamatukogude sulgemisele on elanike arv raamatukogu kohta kümnes maakonnas siiski vähenenud. Et omavalitsuse tulubaas on elanike arvuga otseselt seotud, muutub rahvaraamatukogude ülalpidamine (eriti väiksemates omavalitsusüksustes) üha raskemaks.

Rahvaraamatukogude arvu dünaamika poolest ei ole Eesti Euroopas erandlik, rahvaraamatukogude arv väheneb ka mujal Euroopas keskmiselt 5% viie aasta kohta.

The number of public libraries has decreased quite remarkably since 2000 (the figure was around 600 in the 1990s). The fall has been more rapid in urban areas, but in rural areas the influence is more powerful, as libraries often function as a central point of local cultural life. The number of village libraries has decreased most. Many of them are still not completely closed down but restructured to service points.

The restructuring of libraries network is unavoidable, taking into account the decrease of population figures (especially in rural areas) and the increase in the strictness of technical standards for libraries. The fall of rural population has been so rapid that despite of libraries closing down the number of population served per library has decreased in 10 counties out of 15 in the last 10 years. This complicates the financing of public libraries, as the budgets of local governments depend of population figures.

The trend of closing down public libraries is also seen in other European countries (on an average the number decreases by 5% every 5 years).

Rahvaraamatukogu — universaalse koguga raamatukogu, mis teenindab kohalikku või piirkondlikku elanikkonda.

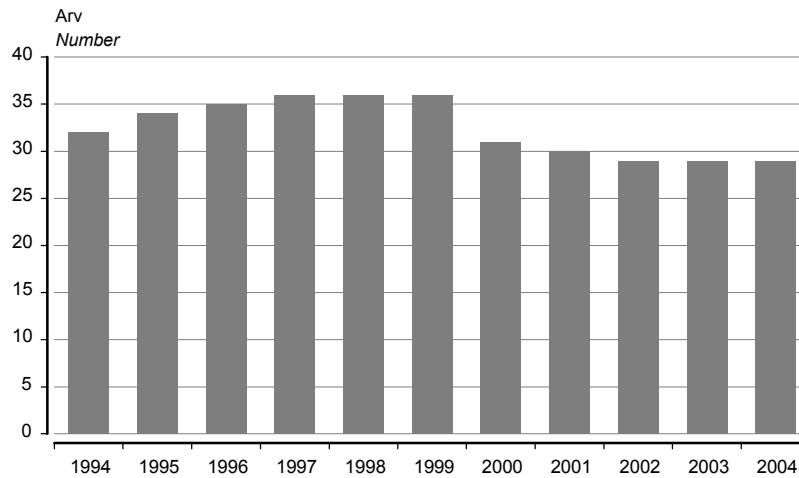
Public library — general library that serves the whole population of a local or regional community and is usually financed, in whole or in part, from public funds.

Laenutused

Loan transactions

Laenutusi lugeja kohta rahvaraamatukogudes, 1994–2004

Library units lent per registered user in public libraries, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Aastane laenutuste arv lugeja kohta on rahvaraamatukogudes kümne viimase aastaga pisut vähenenud (2004. aastal tuli lugeja kohta keskmiselt 29 laenutust, 1994. aastal 32). Laenutuste koguhulk on samas pisut suurenenud. Joonisel nähtav laenutuste arvu järsk langus 2000. aastal on tingitud meetodika muudatusest, kui laenutuseks ei loetud enam teavikute kohalkasutust.

Raamatukogudes käib Eestis umbes 40% elanikkonnast, enamik neist üsna sageli. Rahvaraamatukogudes on end lugejaks registreerinud keskmiselt 30% elanikkonnast, Ruhnul on kohaliku raamatukogu kliendiks aga lausa 98% saareelanikest.

Enamasti käiakse raamatukogus raamatuid koju laenamas. Valitseb tendents, et ilukirjandust laenutatakse rohkem raamatukogust, teabekirjandust ostetakse aga rohkem koju.

The annual ratio of library units lent per registered user has slightly diminished during the past ten years (the figure was 32 in 1994 and 29 in 2004). However, the total number of units lent has increased. The decrease in the number of units lent in 2000 is caused by changes in methodology: previously the use of library materials on the library premises was included in the total number of loan transactions.

About 40% of the population of Estonia are library users (most of them being frequent users). On an average the number of registered users amount to 30% of the population served (on Ruhnu island the rate is as high as 98%).

Public libraries are mostly used for borrowing books. Books of fiction are more often borrowed from library, in case of buying books the informational books are more popular.

Rahvaraamatukogude lugejad ja laenutused, 1994–2004

Registered users and library units lent in public libraries, 1994–2004

(tuhat — thousands)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Lugejad	345	358	387	407	428	441	450	448	448	449	440	Registered users
Laenutused	11 086	12 159	13 643	14 549	15 352	15 761	14 012	13 504	13 135	12 963	12 655	Library units lent

Laenutus — teaviku kojulaenus (ka laenutähtaja pikendamise). Alates 2000. aastast ei arvestata laenutusena teaviku kohalkasutust.

Teavik — ükskõik millisel kujul jäädvustatud infokandja, mida vormile ja tunnustele vaatamata võib käsitada iseseisva füüsilise üksusena (raamat, käsikiri, foto, heliplaat, trükis vm).

Loan transaction — the number of units lent and copies supplied in place of loans, renewal transactions included. From 2000 on-site loans are not included in loans.

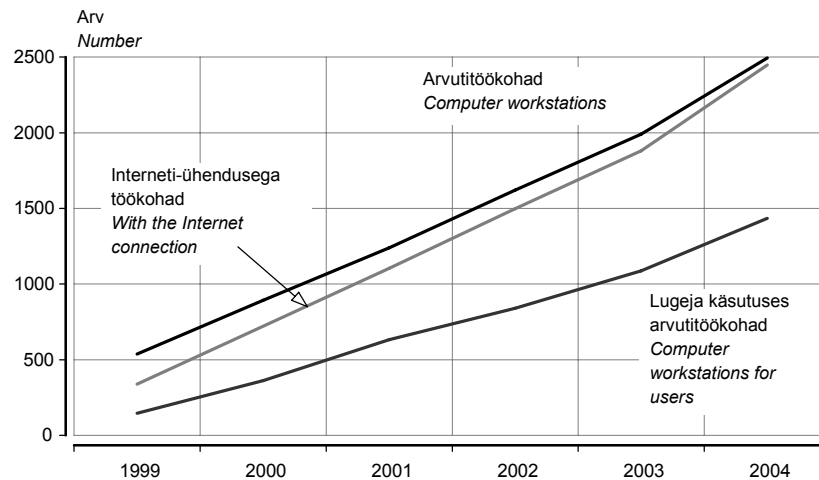
Document — books, music, periodicals, manuscripts, audio-visual materials, etc.

Infotehnoloogiline areng

IT development

Arvutitöökohad rahvaraamatukogudes, 1999–2004

Number of computer workstations in public libraries, 1999–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Raamatukogude põhifunktsioon — võimaldada ligipääsu võimalikult laialulatuslikule teabele — on avardunud just infotehnoloogia vallas. Aastatel 1999–2004 kasvas arvutite koguhulk rahvaraamatukogudes viis korda. Interneti-ühendusega arvutite arv kasvas veelgi kiiremini, ligi seitse korda. Seega oli 2004. aastal juba 98% raamatukogu-arvutitest Internetiga ühendatud. Kui esmalt muretsesid raamatukogud arvuteid pigem oma töötajate tarbeks, siis uuel aastatuhandel on kasv toimunud just lugejaarvutite arvelt, mis hõlmasid 2004. aastal rahvaraamatukogude arvutipargist juba ligi kaks kolmandikku.

Kui 2001. aastal tuli 10 teeninduspunkti peale 9 lugejaarvutit (jäime Euroopa keskmisest tasemest pisut maha), siis 2004. aastal oli see näitaja juba 22. 2004. aastal oli igas raamatukogus või teeninduspunktis keskmiselt neli arvutit (Tallinnas 8, maakondades pisut vähem).

During the last five years public libraries have gone through a rapid IT-development, enhancing remarkably the possibilities to satisfy the informational needs of library users. During 1999–2004 the number of computer workstations grew five times. Growth in the amount of computer workstations with the Internet connection was even more rapid (7 times). In 2004 98% of library computers were connected to the Internet already. Since 2000 the number of computer workstations for library users has grown first of all, amounting to two thirds of the total number of computers of public libraries in 2004.

In 2001 the ratio of workstations for library users per 10 service points was 9 (thus being slightly lower than the European average), but in 2004 the value of the indicator was already 22. On an average there were 4 computers in every public library (or service point) in 2004 (8 in Tallinn, this number was smaller in rural libraries).

Arvutitöökoht — autonoomne või võrku ühendatud arvuti või programmeeritud terminal.

Lugeja käsutuses arvuti — raamatukogu-arvuti, millele külastajatel on kasutamiseks vaba juurdepääs.

Teeninduspunkt — vahetult lugejaid teenindav raamatukogu või selle eraldi, teisel aadressil paiknev lugejaid teenindav üksus.

Computer workstation — computer that may stand alone or be networked, or a dumb terminal.

Workstations for library users — computer workstations on the library premises available to users for any purpose.

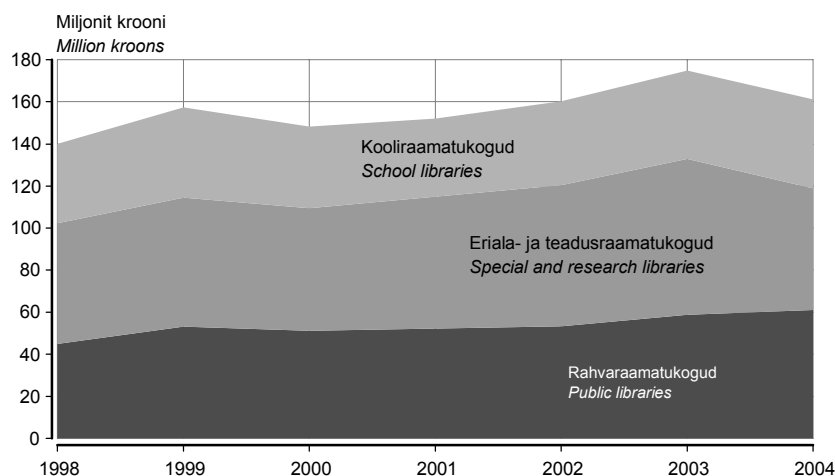
Service point — main libraries, branch libraries, mobile libraries and external service points.

Komplekteerimiskulud

Stock acquisition expenditure

Komplekteerimiskulud raamatukogu liigi järgi, 1998–2004

Stock acquisition expenditure by type of library, 1998–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Komplekteerimiskulud on raamatukogude eelarves üks pingelisemaid artikleid. Ühtaegu kirev ja kallid raamatuvalik sunnib raamatukogusid tegema kogude täiendamisel raskeid valikuid. Komplekteerimiskulud hõlmavad kogukuludest raamatukogu liigist sõltuvalt keskmiselt 20–70% (rohkem just kooliraamatukogudel, mis peavad pidevalt õpikukogu uuendama). Aastatel 1998–2004 kasvasid komplekteerimiskulud keskmiselt 2,4% aastas (rahvaraamatukogudel 5,2%), kuid osatähtsus kogukuludes on kokkuvõttes pisut vähenenud.

Kõige suurem vastutus kogude täiendamisel lasub eriala- ja teadusraamatukogudel. Et neid on arvuliselt suhteliselt vähem, on ka komplekteerimiseelarve raamatukogu kohta viis korda suurem kui rahvaraamatukogudes. Arvestades maha inflatsiooni mõju (perioodil kokku 24%), on eriala- ja teadusraamatukogude komplekteerimisressursid 12% vähenenud, rahvaraamatukogudel sama palju tõusnud. 2004. aastal olid komplekteerimiskulud eriala- ja teadusraamatukogu kohta üle poole miljoni krooni, rahvaraamatukogu kohta 108 000 krooni. Selle raha eest muretseti eriala- ja teadusraamatukogudesse juurde 150 000 raamatut (sellest ainult üksi Rahvusraamatukokku 29 000), rahvaraamatukogudesse kokku ligi pool miljonit raamatut ja 5000 helikandjat.

Stock acquisition expenditure is one of the tightest items in the budget of libraries. The simultaneous increase in the variety of books issued and the remarkable rise in the book prices force libraries to make difficult choices in stock acquisition. Depending on the type of library the acquisition costs amount to 20–70% of the total costs (the share is larger especially in case of school libraries that are obliged to constantly renew the collections of text books). In 1998–2004 the average annual growth of acquisition costs was 2.4% (5.2% for public libraries), but the percentage ratio within the total expenditure has decreased.

The responsibilities for stock acquisition are more substantial for special and research libraries. As there are less of these kinds of libraries, the acquisition costs per library were also five times larger than those per public library. However, taking into account the inflation rate (24% in the period under examination), the stock acquisition expenditure of special and research libraries has decreased by 12%, while the figure for public libraries has increased by the same amount. On the average more than half a million kroons were spent on addition of collections per special or research library and 108,000 kroons per public library in 2004. The total addition of collections amounted to 150,000 books in special and research libraries (29,000 in the National Library), half a million books and 5,000 audio materials in public libraries in 2004.

Komplekteerimiskulu — teavikute (sh ajalehtede ja ajakirjade) hankimiseks tehtud kulutused.

Stock acquisition expenditure — spending on the acquisition of documents available for users.

Inflatsioon on arvestatud tarbijahinnaindeksi kaudu.

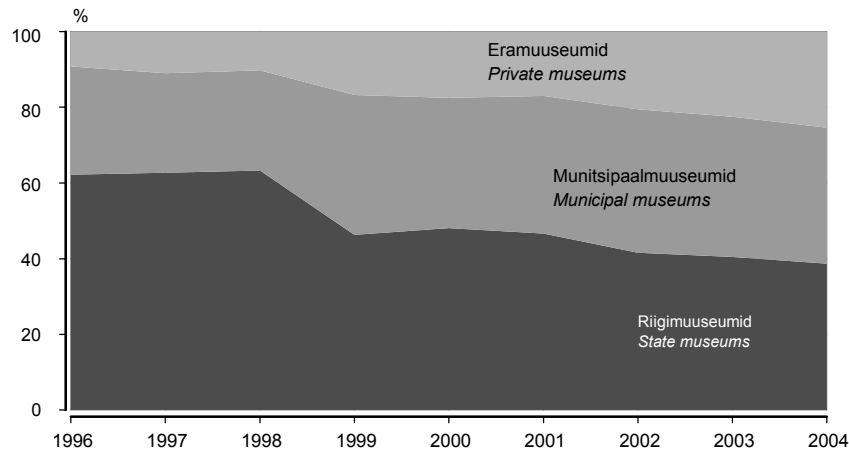
Inflation rate is calculated using the consumer price index.

Muuseumid

Museums

Muuseumid omandivormi järgi, 1996–2004

Museums by ownership type, 1996–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Muuseumide arv (koos põhimuuseumist eraldi asuvate filiaalidega) on kümnendiga kasvanud üle kahe korra. Suurem hüpe toimus 1999. aastal, kui arvestusse hõlmati ka vallamuuseumid. Uuel aastatuhandel on tunduvalt suurenenud eramuuseumide osatähtsus, munitsipaal- ja riigimuuseumide arv on muutunud vähe.

Muuseumide arv on enim kasvanud Lääne-Virumaal, protsentuaalne kasv on aga olnud suurim Põlvamaal, kus 1995. aastal oli vaid üks muuseum. 1990. aastaga võrreldes on juurde tulnud igat liiki muuseumide, vaid etnograafia- ja antropoloogiamuuseumide arv on jäänud samaks. Enim on lisandunud koduloomuuseumide (62). Peamiselt on kasv toimunud väikeste muuseumide lisandumise arvelt. Teiselt poolt on viimastele aastatele omane muuseumide koondumine ühe omaniku alla (nt SA Virumaa Muuseumid).

Kunstimuuseumid on Eestis valdavalt riigi omanduses, teadus- ja tehnikamuuseumid aga eraõiguslikus omanduses. Koduloomuuseumid kuuluvad enamasti kohalikele omavalitsustele.

The number of museums (with branches) has increased more than twice in the past 10 years. Partly the growth emerges from methodological changes: in 1999 the museums belonging to local governments were added to statistics. Since 2000 the share of private museums has grown remarkably. There has been no significant change in the number of state-run and municipally owned museums.

The number of museums has increased most in Lääne-Viru county, but the average annual growth rate has been largest in Põlva county, where only one museum was registered in 1995. The number of all types of museums has increased compared to 1990 (except for ethnography and anthropology museums). The number of local lore museums increased most (by 62). Yet the increase in the number of museums has resulted mainly from the addition of small museums. On the other hand also concentration trends are seen among museums during the last years.

Art museums in Estonia are mainly state-run, science and engineering museums, on the contrary, in private ownership. Most of the local lore museums belong to local governments.

Näitaja definitsioon: teatud omandivormiga muuseumide suhe muuseumide koguarvu.

Muuseum — kultuuripärandit koguv ja säilitav institutsioon. Statistika haarab Kultuuriministeeriumi muuseumiregistrisse kantud muuseumide (v.a koolimuuseumid). Muuseumiks loetakse nii põhimuuseum kui ka temast eraldi asuv filiaal.

Omandivorm — riiklik, kohalikele omavalitsusele kuuluv või eraõiguslik juriidiline isik. Avalik-õiguslikud isikud on loetud riiklikku omandusse.

Indicator's definition: percentage ratio of the number of museums by type of ownership.

Museum — an institution in the service of society which acquires, conserves, researches, communicates and exhibits material evidence of people and their environment. The statistics are based on the frame of Museum Register at the Ministry of Culture (school museums are excluded). The number of museums covers both museums and their branches.

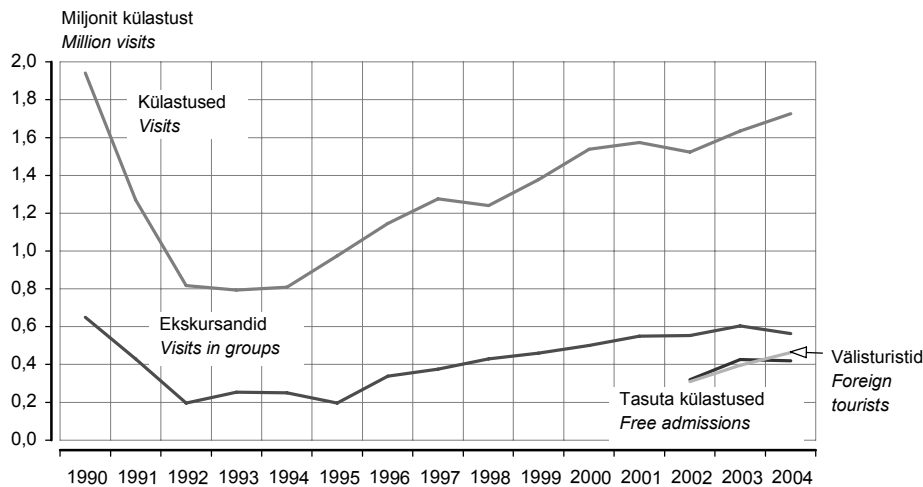
Type of ownership — institutions of state, local government and private ownership.

Külastatavus

Attendance

Muuseumikülastused, 1990–2004

Museum attendance, 1990–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Muuseumide külastatavus, mis 1980ndate lõpul drastiliselt vähenes, on 1990ndate keskpaigast taas jõudsalt suurenenud. Ekskursiooni raames muuseumi külastanute osatähtsus on seejuures püsinud stabiilselt ühe kolmandiku juures. Ka välituristide osatähtsus näitab tõusutendentsi, neid on juba üle veerandi külastajatest.

Ligi 90% muuseumidest on muuseumiteenuse parema kättesaadavuse nimel seadnud sisse piletivabad päevad (piletivabade päevade osatähtsus on suurim eramuuseumides). Tasuta külastused hõlmavad külastuste koguarvust veerandi.

Külastajate arvult muuseumi kohta on kümne viimase aasta jooksul eriti esile tõusnud etnograafia- ja antropoloogia- ning kunstimuuseumid. Eesti Kunstimuuseumi külastas 2004. aastal üle 200 000 inimese.

Kuigi muuseumikülastajate arv kasvab viimastel aastatel jõudsalt, on muuseumide populariseerimisel veel kõvasti kasvuruumi. 2004. aastal oli kodumaistes muuseumides käimine teiste kultuuriasutustega võrreldes kõige ebapopulaarsem, seda pidas enda jaoks väheoluliseks 90% meestest ja 75% naistest.

The museum attendance having decreased notably in the late 1980s has shown a rising trend since mid-1990s again. The share of visitors in groups has still remained unchanged (about one third). On the other hand the share of foreign tourists has been constantly rising in the last years (accounting for more than a quarter in 2004).

Most of the museums have established a certain amount of days of free entrance (the share of which is larger in private museums). The share of free entrances accounts for a quarter of the total attendance.

The number of visitors per museum is largest in ethnography and anthropology and art museums. In 2004 the attendance of the Art Museum of Estonia was over 200,000.

Despite of the growth of museum attendance seen during the last years, the number of visitors still has space for even more growth. Compared to other cultural activities visiting museums was least popular among Estonian residents in 2004 — 75% of females and 90% of males reported that activity to be of minor significance for them.

Näitaja definitsioon: muuseumikülastused aasta jooksul, sh piletiga ja tasuta külastajad (viimaste hulk on hinnanguline).

Ekskursandid — muuseumikülastajad, kes kasutavad giiditeenust.

Piletivabade päevade osatähtsus — piletivabade päevade suhe lahtiolekupäevade koguarvu aasta jooksul.

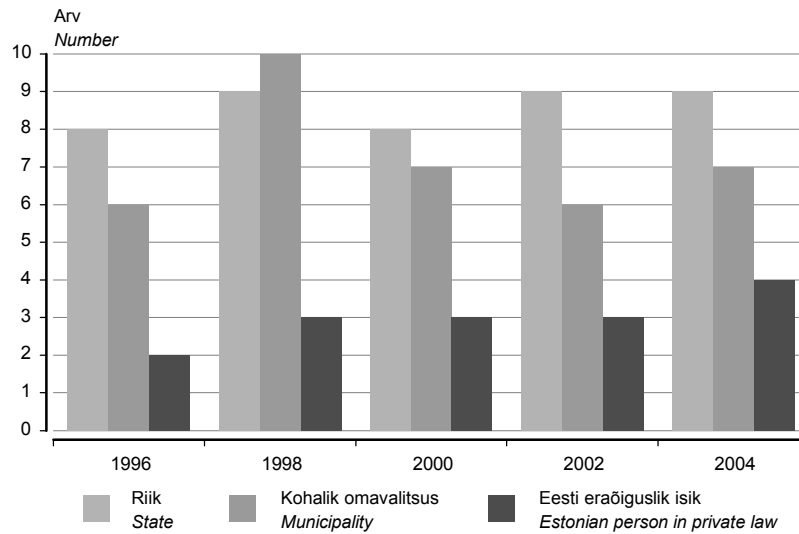
Indicator's definition: number of visitors per year, visitors with free entrance included.

Attendance in groups — museum visitors participating in guided tours.

Näitused

Exhibitions

Näituse muuseumi kohta muuseumi omandivormi järgi, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004
Number of exhibitions per museum by type of ownership, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Kui muuseumide korraldatud näituste koguarv on kümnendi jooksul kaks korda kasvanud, siis keskmine aastane näituste arv muuseumi kohta on olnud muutumatult seitse. Kõige aktiivsem näitusetevendus toimub riigimuuseumides, pisut jäävad neile alla munitsipaalmuuseumid. Eramuuseumides, mis toimivad sageli ettevõtte allüksusena või eraisikute initsiatiivi väljendusena, ei ole näitusetevendus nii süstemaatiline, neis rõhutakse rohkem püsiekspositsioonile.

Viimastel aastatel on rohkem esile toodud nii muuseumitöö hariduslikku kui ka meelelahutuslikku külge, mis väljendub nii muuseumiürituste (nt muuseumitunnid) kui ka muuseumides toimunud muude ürituste (nt firmaüritused) suures arvus. Kuigi muuseumiürituste arvu kohta on alles kahe aasta andmed, on kindlasti tegemist kasvava valdkonnaga.

While the total number of exhibitions in museums has increased twice in the past 10 years, the average annual rate of exhibitions per museum has remained to be 7. The rate is the largest in state-run museums and slightly lower in the museums run by local governments. In private museums the focus is more on the permanent exhibition and temporary exhibitions are compiled less frequently.

During the last years the more value is attached to the aspects in museum work, which is indicated by the large number of museum events (including educational programmes, lectures and conferences). Although the data on museum events cover only 2 years, the figures indicate a growing trend.

Muuseumide korraldatud näitused ja üritused, 1994–2004
Exhibitions and events in museums, 1994–2004

	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003	2004	
Näitused	672	838	1 007	1 250	1 316	1 291	1 417	1 392	Number of exhibitions
väljaspool püsiekspositsiooni oma kogudest	154	196	248	331	324	285	364	288	outside permanent exhibition based on own collections
Üritused	3 856	6 047	Number of events
muuseumi üritused	2 596	4 495	museum events

Üritused — muuseumi üritused (korraldab muuseum ja üritus on muuseumi põhitegevusega seotud) ja muud üritused muuseumi territooriumil (nt asutuste vastuvõttud).

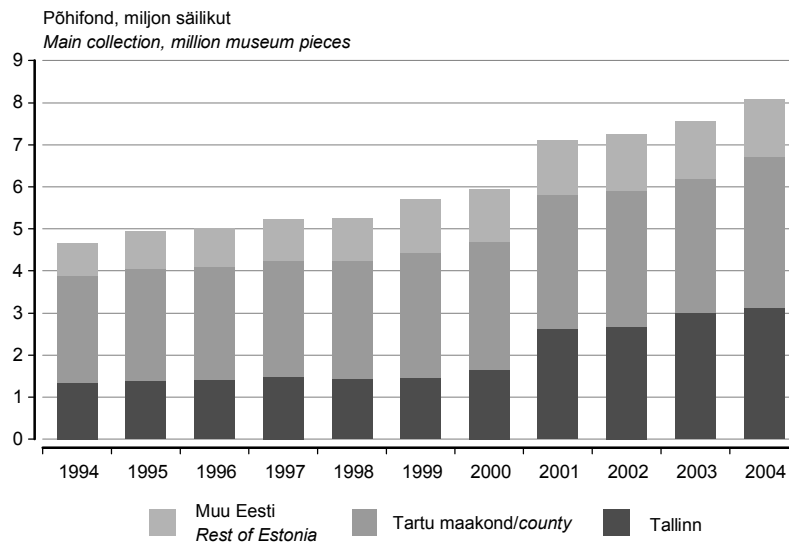
Events — both events organised by the museum and other events taking place on the museum premises.

Muuseumifondide kasv

Growth of museum collections

Muuseumifondide suurus piirkonna järgi, 1994–2004

Museum collections by regions, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Kümne aastaga on muuseumide kogud kasvanud ligi kaks korda — 4,7 miljonilt 8,1 miljoni säilikuni. Aastane kollektiooni juurdekasv on olnud peaaegu 5%. Kogud on kasvanud uute muuseumide lisandumisega, kuid peamiselt siiski olemasolevate kogude kasvamisega (ja mõnel juhul ka ümberhindamisega) arvelt. 2004. aastal oli iga Eesti elaniku kohta muuseumides talle ligi 6 museaali, mis teeb keskmiseks koguks muuseumi kohta ligi 40 000 eset.

Kogudest on lõviosa koondunud Tallinna ja Tartu muuseumidesse, mujal paikneb vaid kuuendik kogufondist. Kui eelmisel kümnendil oli põhirõhk just Tartu muuseumidel, siis uuel aastatuhandel on jõudsalt kasvanud Tallinna muuseumide kollektioon. Eriti paistavad kogude rohkusega silma arheoloogia-, ajaloo- ja erimuuseumid (hõlmavad muuseumide kogufondist kokku üle poole). Fondi suurus muuseumi kohta on suurim etnograafia- ja antropoloogia-muuseumides, küündides üle 200 000 eseme.

Kogudest on olnud stabiilselt eksponeeritud 2–3% (riigimuuseumides 2004. aastal vaid 1%, era- ja munitsipaalmuuseumides keskmiselt vastavalt 14% ja 15%).

The number of objects in museum collections has increased almost twice during the past decade (from 4.7 to 8.1 million pieces). The average annual growth rate was around 5%. The growth has been caused both by addition of new museums, expanding and re-examining the collections. In 2004 there were already 6 museum objects per inhabitants in the total collection of museums, which constitutes an average collection of 40,000 pieces per museum.

The main collections were predominantly largest in Tallinn and Tartu county, only 1/6 of the total collection is located in the museums of other counties. In the 1990s Tartu was predominating, but since 2000 the main collections of museums in Tallinn have increased more rapidly. The largest collections are found in archaeology, history and special museums (accounting for more than half of the total collections). Still the collections per museum are largest in ethnography and anthropology museums (over 200,000 museum objects on an average).

The share of museum objects exhibited has remained near 2–3% (in state-run museums only 1%, in private and municipal museums correspondingly 14% and 15% in 2004).

Fond — muuseumis arvele võetud museaalid.

Museaal — muuseumis arvele võetud kultuuriväärtusega asi.

Erimuuseum — üksikule teemale või erialale spetsialiseerunud muuseum (nt Eesti Meremuuseum).

Collection — museum objects located in a museum.

Museum object — a thing of cultural value registered in a museum.

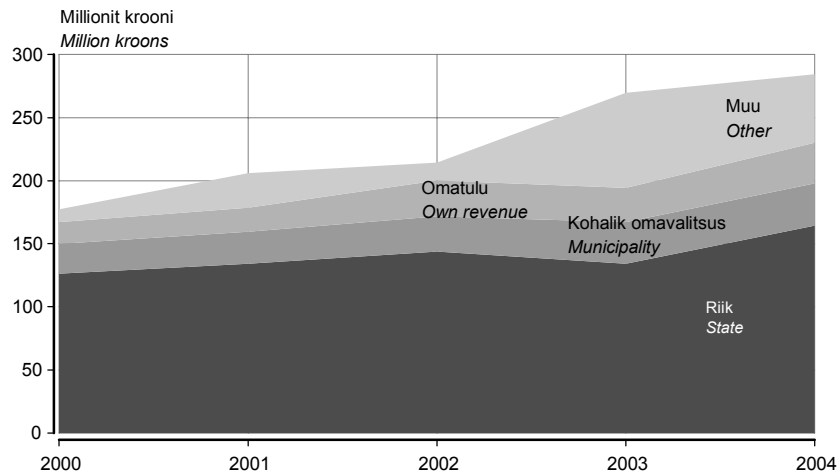
Specialised museum — museum which is concerned with research and display of all aspects of a single subject (e.g. Estonian Maritime Museum).

Eelarve

Budget

Muuseumide tulu rahastamisallika järgi, 2000–2004

Museum income by source of funds, 2000–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Muuseumide tegevus ei ole üldjuhul isetasuv, kõige suurem osa muuseumide eelarverahast pärineb riigi ja kohaliku omavalitsuse finantseerimisest (eramuseumide puhul omanikult). Siiski on omatulu osatähtsus pidevalt suurenenud. Kui aastatel 1994–2004 oli muuseumide kogutulu keskmine aastane juurdekasv 18%, siis piletitulu keskmine aastane juurdekasv 25%. Muuseumide omatulu on suurenenud ka teiste tasuliste teenuste arvelt. Kolmveerandi muuseumide omatulust teenivad riigimuuseumid.

Muuseumide suurim kuluallikas on tööjõukulu. Kuigi muuseumitöötajate koguarv on kümnendi jooksul kasvanud, näitab töötajate arvu vähenemine muuseumi kohta (14-lt 7-le) kujukalt, et muuseumide arv on kasvanud peamiselt väikemuuseumide arvelt. Arvestades juurde töövõtulepinguga ja vabatahtlikud töötajad, oli töötajate arv muuseumi kohta 2004. aastal siiski suurem (10).

Museum activities rely largely on the support from state and local budgets (of financing of the museum owner in case of private museums). Still the share of revenues from museum services shows a rising trend from year to year. In 1994–2004 the average annual growth rate of box office receipts was 25%, compared to 18% for the total museum revenues. Incomes from other museum services have also increased. Still around 75% of all revenues from museum services are earned by state-run museums.

Labour cost is the largest item of expenditure for museums. Although the total number of museum employees has increased in the last 10 years, the decline in the ratio of staff per museum (from 14 to 7) indicates clearly the addition of small-size museums. Still, if voluntary personnel and employees working under contract agreement are included, the ratio of staff per museum is somewhat higher (10).

Muuseumide tulud, kulud ja töötajad, 1994–2004

Income, expenditure and employees of museums, 1994–2004

	1994	1996	1998	2000	2002	2004	
Tulud, miljonit krooni	55,0	92,5	136,1	177,4	214,4	284,2	Income, million kroons
riigilt/omavalitsuselt, %	92,0	86,6	87,4	84,4	80,1	69,6	from state/local budget, %
piletimüügist, %	3,1	4,1	3,7	4,6	5,1	5,7	from box office receipts, %
Kulud, miljonit krooni	86,8	91,8	143,0	184,7	200,7	265,1	Expenditure, million kroons
tööjõukulud, %	36,2	40,3	46,8	46,5	labour cost, %
Töötajad	1 303	1 348	1 370	1 516	1 518	1 519	Employees
Töötajaid muuseumi kohta	14	11	12	8	8	7	Employees per museum

Omatulu — tulu piletimüügist ja teistelt tasulistelt teenustelt.

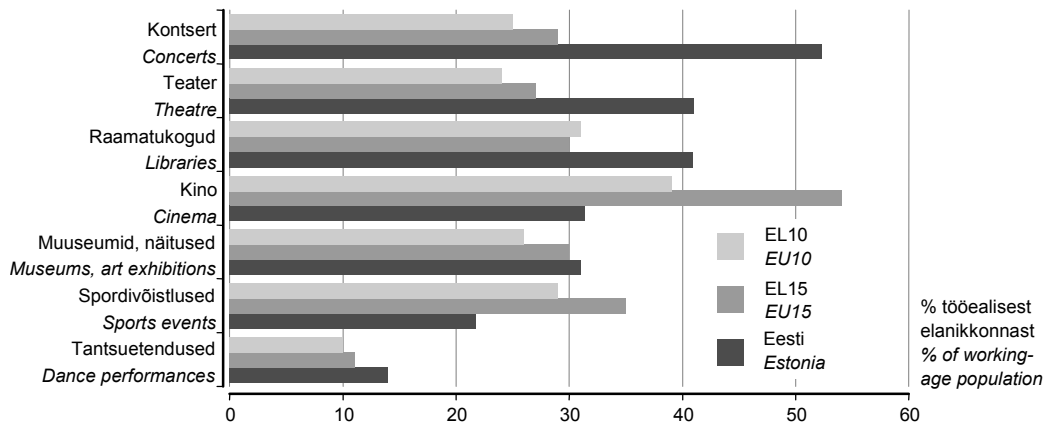
Income from services — box office receipts and income from other museum services and economic activities of the museum.

Kultuuriüritustel osalemine

Participation in cultural activities

Aasta jooksul kultuuriüritustel osalenud, 2001, 2003

Persons participating in cultural activities during the year, 2001, 2003

Allikas: Statistikaamet, tööjõu-uuring 2004; Eurobaromeeter 56.0, 2003.1
 Source: Statistics Estonia, Labour Force Survey 2004; Eurobarometer 56.0, 2003.1

Uued Euroopa Liidu kodanikud käivad märksa vähem kultuuriüritustel kui vanad. Nii vanades kui ka uutes liikmesriikides on populaarsemate kultuuriürituste/-asutuste esikolmik sama — kino, raamatukogu (seal käib küll vähem inimesi, kuid see-eest sagedasti) ja spordivõistlused. Kõige suurem erinevus EL15 ja EL10 vahel on kinos käimise sageduses — kinos käib aasta jooksul vaid pisut üle kolmandiku uute liikmesriikide kodanikest.

Eesti elanikud on kultuuriürituste eelistuste mõttes rohkem süvakultuurilembesed, armastades vaadata kõrgele piletihinnale rohkem kontserdil ja teatris käia. Eestlased on koos soomlaste, rootslaste ja tšehhidega Euroopa aktiivseimad teatriskäijad. Tuleb küll tunnistada, et naised on tunduvalt suuremad teatriarmastajad kui mehed — Eestis käis 2003. aastal teatris üle poole naistest, kuid vaid kolmandik meestest. Aasta jooksul kolm või enam korda teatris käinuid oli naiste seas 20% ja meeste seas 10%.

Raamatukogus käijate hulka suurendavad Eesti, kuid kindlasti ka mitme teise riigi puhul paljudele üle jõu käivad raamatuhinnad, raamatukogus käiakse peamiselt ilukirjandust laenutamas. Paljude jaoks, eriti maapiirkonnas, on oluline ka võimalus raamatukogus Interneti kasutada.

The eastern half of Europe tends to go out to educate or entertain themselves more rarely than the Western Europeans. Anyhow the ranking of most popular cultural activities is mostly the same — cinema, library (which is visited by less people but more frequently) and sports events. The difference between 'east' and 'west' is most noticeable in the frequency of going to cinema. On the average only a third of the citizens of EU10 go to cinema at least once a year.

On the average the citizens of Estonia are more sophisticated in their choices for cultural activities, preferring going to cinema and theatre (despite of high ticket prices). The highest share of population going to theatre is found in Estonia, Finland, Sweden and Czech Republic. This applies more for females — in 2003 over a half of females attended theatre at least once in the last 12 months compared to a third of males. The corresponding figures for those having attended theatre 3 or more times during that period are 20% and 10%.

The number of population going to libraries is enhanced by high prices of books in Estonia and probably also in many other countries. In rural areas an important function of libraries is to offer access to the Internet.

Allikad: tööjõu-uuring 2004 (valim 15–74). EL15: Eurobaromeeter 56.0 (2001, valim 15–...). EL10: Eurobaromeeter 2003.1 (2003, valim 15–...).

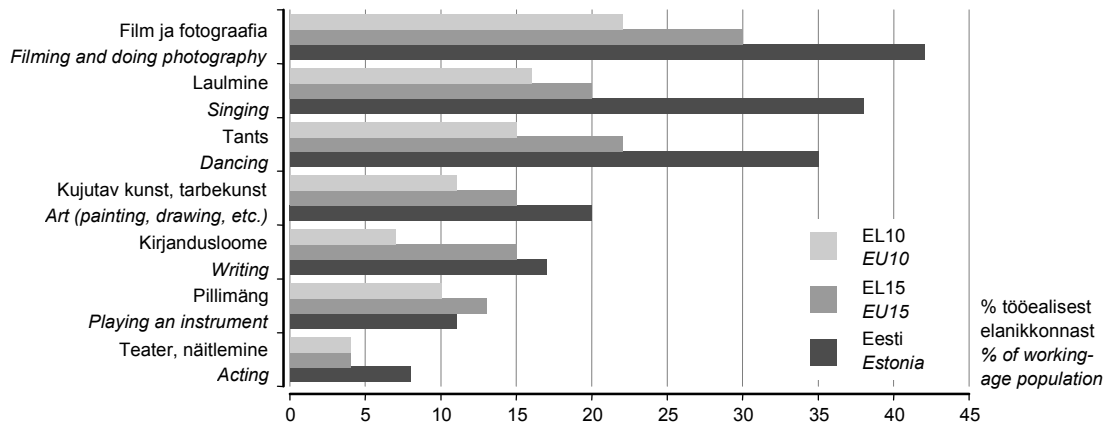
Source: Labour Force Survey 2004 (sample aged 15–74). EU10: Eurobarometer 2003.1 (2003, sample aged 15+) EU15: Eurobarometer 56.0 (2001, sample aged 15+).

Kultuuritegevused Euroopas

Artistic activities in Europe

Viimase 12 kuu jooksul mõne kultuurialaga tegelemine, 2001, 2003

Practising artistic activities during the past year, 2001, 2003

Allikas: Eurobaromeeter 56.0, 2003.1
Source: Eurobarometer 56.0, 2003.1

Eestlased on teiste uute Euroopa Liidu riikidega võrreldes kultuurilises eneseväljenduses ühed aktiivsemad — 2003. aasta andmetel oli viimase aasta jooksul midagi loomingulist teinud (laulnud, tantsinud, fotograafiaga tegelemine vms) tervelt 63% Eesti elanikest. Aktiivsed on ka tšehhid (54%) ja leedukad (50%), kõige passiivsemad aga poolakad (33%). Keskmiselt on aasta jooksul millegi loomingulisega tegelemine vaid iga neljas uue ELi liikmesriigi kodanik. Üldiselt on mehed kunstilises eneseväljenduses aktiivsemad, kuid Eestis on asi vastupidi.

Loetletud loomingulistest tegevustest on nii eestlastele kui ka teistele Euroopa elanikele kõige igapäevasem pildistamine. Peale pillimängu on eestlased kõigis loomingulistest tegevustest teiste uute ELi liikmesriikidega võrreldes esikohal, tõustes eriti esile just lauluhuvilt (viimase aasta jooksul oli laulnud iga kolmas Eesti elanik, kogu Euroopas vaid iga neljas). Vanades ELi liikmesriikides on tantsimine laulmisest levinum.

Compared to other Eastern Europeans the citizens of Estonia are among those of the most artistically active, in 2003 the share of those having gone in for some artistic activity (singing, dancing, photography, etc.) in the last 12 months was 63% (around 39% in EU10). The rate was 54% in Czech Republic and 50% in Lithuania, but only 33% in Poland. In most of the European countries men are more artistically active, but in case of Estonia this is the other way around.

Photography is the most common artistic activity both for Estonians and the rest of Europeans. Estonians are among the first in all surveyed artistic activities (except for playing musical instruments), but especially in singing. In 2003 four out of ten Estonian citizens had been singing during the past 12 months compared to two in Europe. Dancing is more popular in the western part of Europe.

Näitaja definitsioon: on teinud nimetatud tegevusi viimase 12 kuu jooksul kas üksinda või organiseeritud grupi või rühma koosseisus (mitte professionaali, vaid asjaajamata).

Kultuuriharrastus — laulmine, pillimäng, näitlemine, kirjandus- ja kunstiloome, tantsimine, fotograafia ja film. Igapäevast ja kunstfotograafiat ei eristata.

Indicator's definition: in the last 12 months having done any of the artistic activities either on his/her own or as a part of an organised group or classes (not in a professional way — amateur activities).

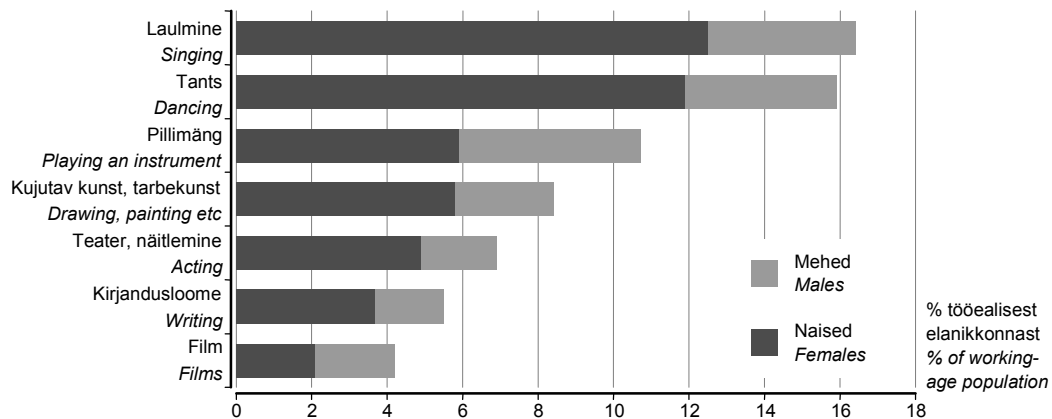
Cultural activities — singing, playing an instrument, acting, writing, dancing, making films and photos, drawing, painting, etc. No distinction is made between everyday and creative photography.

Kultuuriharrastused

Artistic activities

Kultuuriharrastajad soo järgi, 2004

Participants in artistic activities by sex, 2004

Allikas: Statistikaamet, tööjõu-uuring 2004
Source: Statistics Estonia; Labour Force Survey 2004

Kui vaadelda kultuurialade süstemaatilist harrastamist, leiab õigustust ettekujutus eestlastest kui laulurahvast — laulmine on kultuuriharrastustest kõige levinum (sellega tegeleb 16,4% tööealisest elanikkonnast). Siiski ei ole laulmisega kunagi tõsisemalt tegeleenud kolmveerand naistest ja üle 90% meestest.

Populaarsuselt järgneb laulmisele tantsimine (15,9%), pisut vähem harrastatakse pillimängu (10,6%). Filmikunsti kui üht kallimat ja seetõttu ka raskemini kättesaadavat kunstiala harrastatakse teistest harvemini (4,1%).

Naised on kõigi kultuuriharrastuste puhul tugevas ülekaalus, hõlmates keskmiselt kaks kolmandikku harrastajatest. Lauljate ja tantsijate seas on mehi vaid napp veerand. Sooline tasakaal valitseb vaid pillimängu ja filmiharrastuse puhul.

Siiski ei ole tervelt kaks kolmandikku elanikkonnast püsivamalt tegeleenud ühegi kultuuriharrastusega (meeste puhul on see osatähtsus veelgi suurem — 76,1%).

Täpsem ülevaade kultuuriharrastajate soo- ja vanusjaotusest on esitatud kogumiku lõpus tabelina.

Comparing the popularity of artistic activities among those who practice them systematically, most of practitioners are found in singing (amounting to 16.4% of the population aged 15–74). However the proportion of those not having practised singing in the last 12 months is about 75% of females and over 90% of males.

According to popularity rankings singing is followed by dancing and playing musical instruments (correspondingly practised by 15.9% and 10.6% of the population). Making films is a more expensive hobby and therefore practised by a smaller amount of people (4.1%).

Females are generally more active in cultural activities, accounting for two thirds of the total number of those practising artistic activities. Only a quarter of hobby singers and dancers are males. In case of playing musical instruments and making films more gender equality is found. However more than two thirds of the population is not systematically engaged in any artistic activity (the share is even larger for males, reaching 76.1%).

Näitaja definitsioon: harrastab / on harrastanud, õpib / on õppinud nimetatud ala või töötab / on töötanud sel alal.

Kultuuriharrastus — laulmine, pillimäng, näitlemine, kirjandus-, filmi- ja kunstiloome, tantsimine. Fotograafiat ei ole siin kultuuriharrastuste hulka loetud. Arvestatakse süstemaatilist harrastamist nii ükski kui ka grupis.

Indicator's definition: doing/having done the activities for work, studies or as a hobby.

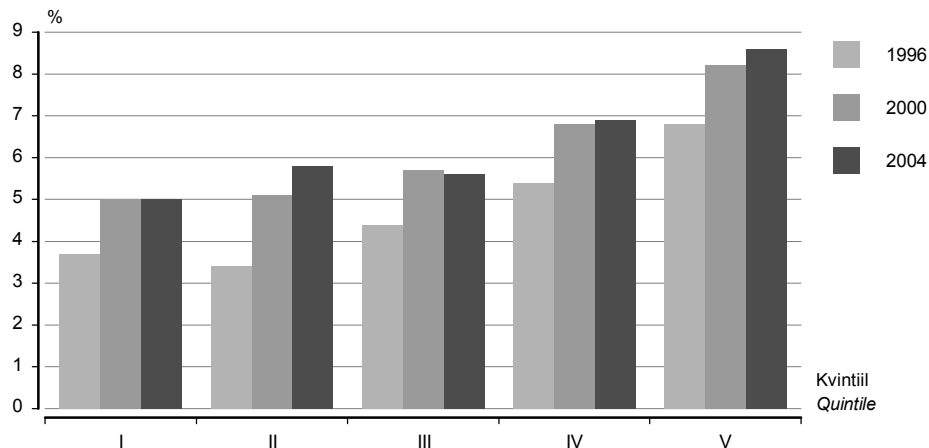
Cultural activities — singing, playing an instrument, acting, writing, dancing, making films, drawing, painting, etc, either practised alone or with a group. In this survey photography is not covered.

Vaba aja kulutused

Expenditure on free time

Kultuuri- ja vaba aja kulutused leibkonna tulukvintiili järgi, 1996, 2000, 2004

Expenditure on recreation, leisure and entertainment by income quintile, 1996, 2000, 2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Kultuuri- ja vaba aja kulutuste osatähtsus leibkondade kogukuludes kasvas aastatel 1996–2004 keskmiselt kolmandiku (2004. aastal oli see 8%). Kasv on seotud üldise sissetulekute suurenemisega, mis jättis hädavajalike toidu- ja eluasemekulutuste kõrval rohkem raha ka muul otstarbel kasutamiseks. Kultuurikulutuste sõltuvust üldisest sissetulekutasemest peegeldab ilmekalt kultuurikulutuste osatähtsus kogukuludes leibkonna tulukvintiili järgi. Esimeses ja viimases tulukvintiilis erineb see rohkem kui poole võrra. Siiski on erinevus vaadeldaval perioodil vähenenud.

Suurim osa sissetulekust leibkonnaliikme kohta (pea kümnendik) kulub vabale ajale ja kultuuriteenustele kolme ja enama lapsega peredes, absoluutväeringus kulutavad leibkonnaliikme kohta enim kultuurile siiski ühe lapsega pered.

Selliste leibkondade vaba aja kulutused, kus leibkonnapeal oli kõrgharidus, olid Eesti keskmisest peaaegu kaks korda suuremad (nende sissetulek erines Eesti keskmisest tunduvalt vähem, umbes kolmandiku).

The share of household expenditure on recreation, leisure and entertainment increased by 2% during 1996–2004 (in 2004 it was 8%). This is mainly due to the growth of total incomes, which allows spend more on non-vital articles. This can be clearly seen in the different share of expenditure on leisure time across income quintiles (the difference between the 1st and 5th quintile is almost double). Still the difference has decreased in the last decade.

The largest share of income per household member is spent on leisure time in the households with three and more children. Still the nominal expenditure per household member on leisure time is largest in the households with one child.

In households where the head of household is with higher education the expenditure on recreation, leisure and entertainment is nearly twice as high as the average of Estonia (their income differs from the average only by one third).

Näitaja definitsioon: leibkonnaliikme kultuurikulutuste suhe kogukulutustes (protsenti).

Kultuuri- ja vaba aja kulutused — rahalised ja mitterahalised kulutused vaba aja ja kultuuriga seotud püsi- ja tarbekaupadele, teenustele, hobidele, raamatutele ja ajakirjandusele, valmisreisidele.

Indicator's definition: Percentage ratio of expenditure on recreation, leisure and entertainment within total expenditure.

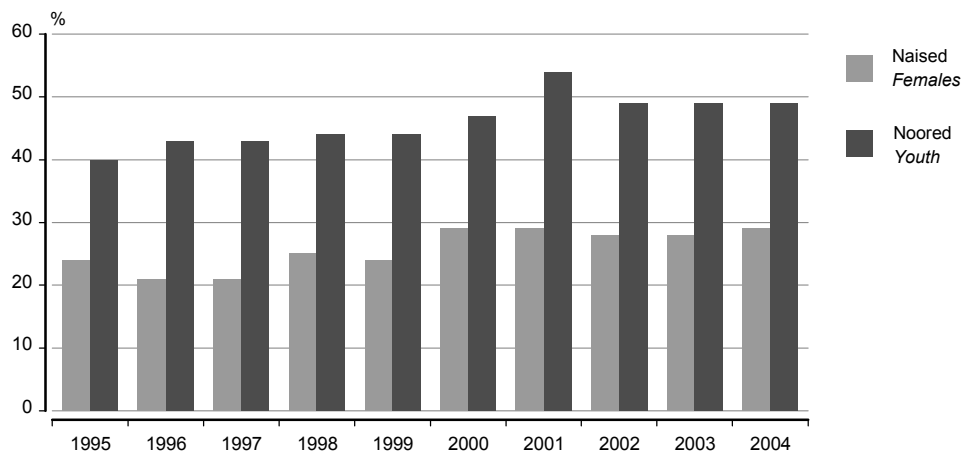
Expenditure on recreation, leisure and entertainment — expenditure on major durables for recreation and culture, recreational items and equipment, recreational and cultural services, newspapers, books and stationery, package holidays.

Spordiharrastajad

Participants in sports clubs

Noorte ja naiste osatähtsus spordiklubides, 1995–2004

Share of young and females in sports clubs, 1995–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Spordiklubid, mis on Eestis kujunenud harrastusspordi levinuimaks organisatoorseks vormiks, koondasid 2004. aastal juba peaaegu 150 000 sporditegijat. Arvestades, et enamik inimesi tegeleb korraga ühe spordialaga, haarasid spordiklubid üle 10% Eesti elanikkonnast. Sellele lisanduvad veel spordikoolide õpilased (2004. aastal ligi 14 000), koolides, terviseklubides ja iseseisvalt spordiga tegelejad. Spordiklubides treenijate seas on mehed ülekaalus, kuid naiste arv on aastatega kasvanud ligi 30%ni. Terviseklubides käib treenimas jälle rohkem naisi.

Ka noorte osatähtsus klubides on suurenenud ja see on iibe langust arvestades hea näitaja. Osaliselt on see seotud spordihariduse ümberkorraldamisega aastatuhandevahetusel, kui suur osa spordikoolidest jätkas klubi vormis, kuid ka spordikoolides ja -klubides tegutsevate noorte osatähtsus vastavas vanusegrupis on suurenenud, 2000. aastaga võrreldes lausa 14%.

There were over 150,000 members of sports clubs on different fields of sports in 2004 (sports clubs are the most common agencies for organising sports activities and trainings in Estonia). Presuming that mostly one field of sports in a time is practised, more than 10% of Estonian population was engaged in sports clubs, in addition to pupils of sports schools (amounting to 14,000 in 2004) and those who practise sports at formal education institutions, health centres or on their own. There are more males practising in sports clubs, but nevertheless the share of females has risen to 30%. To the contrary there are more females visiting health and fitness centres.

Also the share of youth is growing in sports clubs (which is quite remarkable taking into account the declining demographic trends). Partly this is due to reorganisation of sports schools around millennium. But also, adding the number of young participants in sports schools and clubs, their share within the corresponding age group has increased by 14% since 2000.

Spordiklubides ja -koolides tegutsevate noorte osatähtsus 5–18-aastaste hulgas, 1995–2004

Share of young people participating in sports clubs and schools among population aged 5–18, 1995–2004

(protsenti — percentage)

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
12	16	18	18	21	21	27	25	31	35

Spordiklubi — sportliku tegevuse arendamiseks loodud klubi, statistika mõistes regulaarseid treeninguid korraldav mittetulundusühing.

Noortena arvestatakse kuni 18-aastasi.

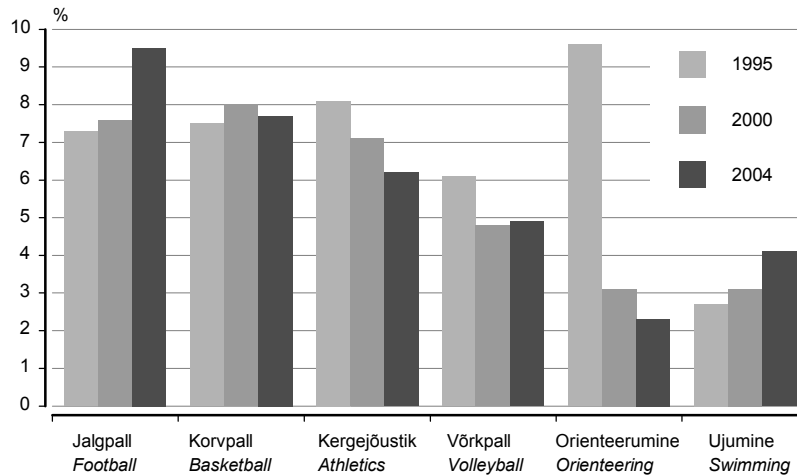
Sports clubs — NGO the main activity of which is the development of sport (the data covers NGO-s organising trainings on a regular basis). Participants aged up to 18 years are considered as youth.

Spordialad

Fields of sports

Spordiklubides tegutsejad spordiala järgi, 1995, 2000, 2004

Participants in sports clubs by fields of sports, 1995, 2000, 2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Kuigi spordiklubide populaarseimate aladena on püsinud traditsioonilised jalgpall, korvpall, võrkpall ja kergerjõustik, on nende osatähtsus pigem vähenemas. Seda ei põhjusta enamasti harrastajate hulga vähenemine, vaid spordialade valiku mitmekesistumine. Seniste spordialade kõrval on leidnud koha lugematu hulk uusi eksotilisi alasid (squash, petank, jääkeegel jne) ning sageli on piir spordi ja meelelahutuse vahel hägustumas. Kasvamas on ka ekstreemspordialade harrastajate arv.

Vanadest spordialadest on erandiks jalgpall, mille harrastajate hulga kiire kasv on tõstnud populaarsuselt esikohale (2004. aastal treenis klubides koguni 13 500 jalgpallurit). Jalgpallil on olemas ka tugev järelkasv, sest klubides on kolmveerand selle ala harrastajatest noored. 2004. aastal käis jalgpallitrennis igast sajast poisist kaheksa.

Koos uute ujulate kerkimisega on populaarsust kogunud ka ujumine, kuid 1990ndate keskel populaarsemate spordialade hulgas olnud orienteerumine on seevastu pingereas tublisti tahapoole langenud. Ka noorte osatähtsus sel alal on vähenenud 30%ni.

Näitaja definitsioon: teatud spordiala harrastajate osatähtsus spordiklubides tegutsejate koguarvus (protsenti).

Noortena arvestatakse kuni 18-aastasi.

Traditionally the most popular fields of sports are football, basketball, volleyball and athletics, still they seem to render up some of the popularity to new and exotic fields of sports. The variety of different kinds of sports is largely expanding and the boundaries between sports and entertainment are getting more vague. Also different kinds of extreme sports have gained popularity.

Unlike most of the traditional fields of sports the popularity of football shows a rapidly rising trend, in 2004 the field ranked first according to the number of practitioners (13,500 in 2004). Three out of every four football players in sports clubs are aged up to 18 years. That means that the number of boys practising football per every 10 boys was 8 in 2004.

Along with construction of new swimming pools also swimming has gained more popularity. On the contrary, orienteering, which was one of the most popular fields of sports in the mid-1990s, has lost some of its rankings. The share of young practitioners among those practising orienteering has declined down to 30%.

Indicator's definition: the number of members of sports clubs practising a certain field of sports divided by the total number of participants in sports clubs and multiplied by 100.

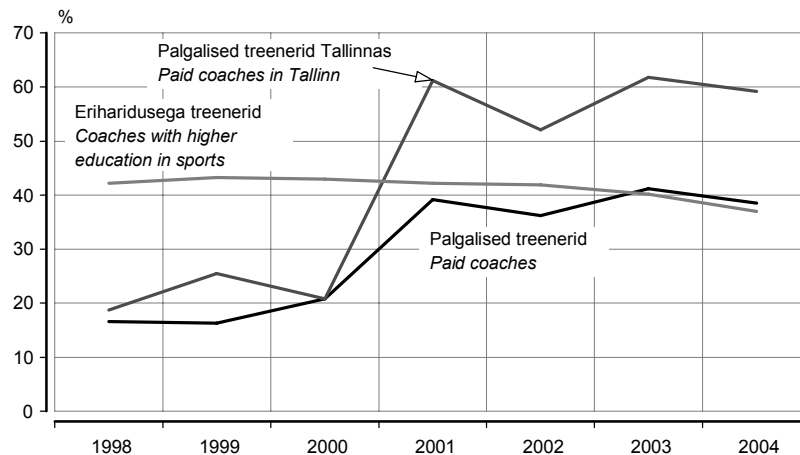
Participants aged up to 18 years are considered as youth.

Spordiklubide treenerid

Coaches in sports clubs

Palgalised ja eriharidusega treenerid, 1998–2004

Paid and specially educated coaches, 1998–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Kuigi 2004. aastal töötas spordiklubides ligi 3000 treenerit, oli neist palgalisi vaid kolmandik (töölepinguga veel vähem, kõigest veerand). Ülejäänud treeneritele makstakse tasu võimaluse korral projektide raames või teevad nad tööd vabatahtlikkuse alusel. See peegeldab hästi mitetulundussektoris valitsevate töösuhete ebakindlust, mille taustal ei pane imestama kehakultuuriharidusega treenerite osatähtsuse pidev vähenemine spordiklubides (2000. aastal oli neid veel 43%, 2004. aastal 37%).

Palgaliste treenerite osatähtsus on siiski pidevalt suurenenud (1998. aastal oli see näitaja alla 20%). Suur hüpe toimus 2001. aastal, kui korrastus spordi rahastamise süsteem (riigisektori toetussumma spordiklubidele kasvas aastaga kaks korda). Eriti järsult suurenes palgaliste treenerite osatähtsus Tallinna klubides, kus neid on mujal Eestis asuvate klubidega võrreldes oluliselt rohkem, ligi 60%.

Kuigi riik on viimastel aastatel klubispordi toetust pidevalt suurendanud, on klubide omatulu kasvanud isegi kiiremini. Kui 2000. aastal hõlmasid eraldised riigi- ja kohaliku omavalitsuse eelarvest ning sihtkapitalidest klubide kogutuludest poole, siis 2004. aastal vaid kolmandiku.

Näitaja definitsioon: palgaliste ja kehakultuurialase kõrgharidusega treenerite suhe spordiklubide treenerite koguarvu (protsenti).

In 2004 there were altogether 3,000 coaches working in sports clubs, but only about one third of them are paid (and even a smaller share, only a quarter, possess a working contract). The rest of coaches are paid irregularly on the basis of separate projects or they work on a voluntary basis. This reflects the uncertainty of the working relationships in the NGO sector, which may partly explain the decline in the share of coaches with higher education in sports in sports clubs (the share was 43% in 2000 and 37% in 2004).

The share of paid coaches has been constantly rising since 1998 (when that was less than 20%). Since 2000 the principles of distributing state funding have been revised and the support from the state has increased quite notably. This has affected positively the share of paid coaches. The most remarkable positive changes in this indicator are seen in Tallinn (amounting to 60% in 2004), where the overall level of salaries and paid work is higher.

Even if the state funding to sports clubs has increased in the past few years, the income from their own economic activities has increased even more. In 2000 the funding from state and local budget accounted for half of the total revenues of the sports clubs, by 2004 the share had declined to one third.

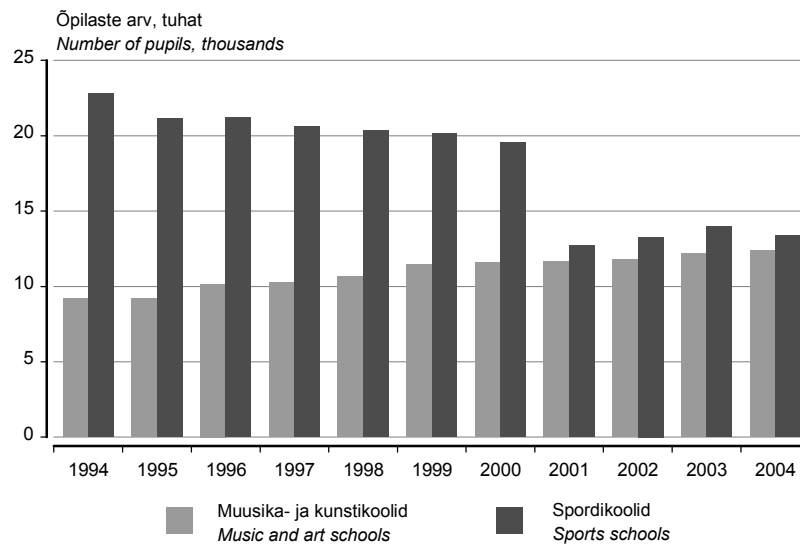
Indicator's definition: percentage ratio of the number of paid coaches and coaches with higher education in sports within the total number of coaches in sports clubs.

Huvikoolid

Hobby schools

Muusika-, kunsti- ja spordikoolide õpilased, 1994–2004

Pupils of music, art and sports schools, 1994–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Eelmisel sajandil välja kujunenud tihe huvikoolide võrk on ka uue riigikorra ajal püsima jäänud. Vaatamata arvukate eramuusika- ja -kunstikoolide tekkele oli 2004. aastal riiklike ja omavalitsuste juures tegutsevaid muusika- ja kunstikoole ligi 100 (kümme aastat varem veel kolmandiku vähem). Ka õpilaste arv nendes koolides kasvas nimetatud perioodil rohkem kui 2000 lapse võrra. Kunsti- ja muusikaharidus on ühiskonnas prestiižne ja valikuvõimalus on vähemalt suuremates linnades lai, kuid riiklike koolide kasuks paneb otsustama ka väiksem osalustasu ja koolide pikad traditsioonid. Ka pillieelistused ei ole muusikakoolides kümne aastaga oluliselt muutunud, endiselt õpivad peaaegu pooled muusikakoolide õpilased klaverit.

Kui muusika- ja kunstikoolide arv on viimase kümne aasta jooksul pidevalt suurenenud, siis suur osa spordikoolitusest on läinud spordiklubide vastutusalasse. Viimastel aastatel on siiski nii spordikoolide arv kui ka õpilaskond taas kasvanud, kuid samal ajal on hägustunud spordiklubide ja -koolide rollipiirid.

The system of hobby schools established during the last century has continued to work well even under the pressure of market mechanisms. Despite the emergence of numerous private art and music schools the number of state-run and municipal art and music schools has increased to about 100 (the number was smaller by a third 10 years ago). Also the total number of pupils in these schools has increased by 2,000 during the past 10 years. At least in larger cities there is a wide variety of choice in hobby education, but on the matter it is often decided in favour of state-run or municipal schools because of their lower fees and long traditions.

The ranking of most popular musical instruments learned in music schools has stayed largely unchanged in the past 10 years. Almost half of the pupils of these schools learn the piano.

Opposite to music and art schools, the number of sports schools has decreased during the past 10 years. Some of the educational functions have been taken over by sports clubs. In the past few years the number of sports schools has increased slightly again.

Huvikool — siin muusika-, kunsti- või spordikool. Andmed ei hõlma huvikeskusi ning eramuusika- ja kunstikoole.

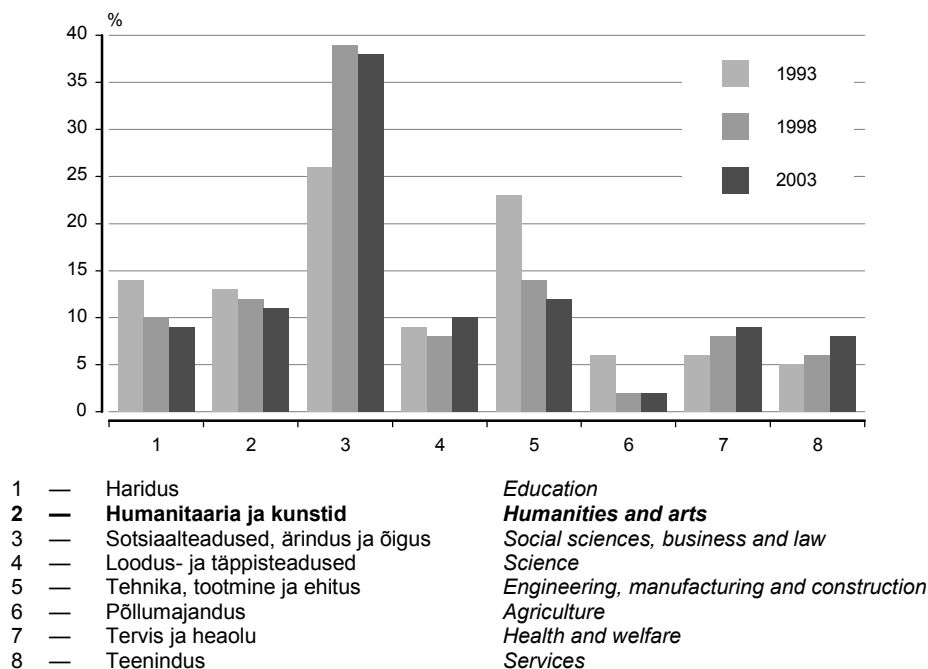
Hobby schools — here music, art and sports schools. Data do not cover creativity and hobby centres, private art and music schools.

Kultuurivaldkonna üliõpilased

Students of arts and humanities

Õppevaldkondade osatähtsus üliõpilaste arvu järgi, 1993, 1998, 2003

Share of broad fields of education by enrolment, 1993, 1998, 2003

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Kultuurivaldkonna (humanitaaria ja kunstid) üliõpilaste osatähtsus on aastatel 1993–2003 teiste õppevaldkondadega võrreldes pisut vähenenud, 2003. aastal õppis kultuurialadel 12% üliõpilastest. Langus on toimunud just kunstialade arvelt, humanitaaralade üliõpilaste osatähtsus on jäänud samaks (8%). Ülejäänud õppevaldkondadest suurenes vaadeldaval perioodil enim sotsiaalteaduste ning äriduse ja õiguse osatähtsus, suurim kaotaja oli tehnika, tootmine ja ehitus.

Absoluutarvudes ei ole vähenenud ühegi valdkonna üliõpilaste arv, erinevused on keskmise aastase juurdekasvu määras. Aastatel 1993–2003 oli see üliõpilaste koguarvu jaoks 10%, kultuurivaldkonna õppekavadel pisut väiksem — 8,8%.

In 1993–2003, the share of the broad field of arts and humanities has slightly decreased, in 2003 the share of students on arts and humanities was 12%. The decline was on account of arts, the share of humanities remained unchanged (8%). The share of the broad field of social sciences, business and law increased most. First and foremost, the share of the broad field of engineering, manufacturing and construction decreased.

In absolute figures, the number of students has not decreased in any broad field, but the differences are in average annual growth rate (AAGR). In 1993–2003, it was 10% for total number of students and 8.8% for the field of arts and humanities.

Kultuurivaldkonna üliõpilased, 1993, 1995, 1997, 1999–2004

Students of arts and humanities, 1993, 1995, 1997, 1999–2004

	1993	1995	1997	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Humanitaaria ja kunstid	3 182	3 768	4 341	5 848	6 445	6 949	7 305	7 362	7 682	Arts and humanities
humanitaaria	1 981	2 600	2 997	3 897	4 039	4 269	4 547	4 653	4 693	humanities
kunstid	1 201	1 168	1 344	1 951	2 406	2 680	2 758	2 709	2 987	arts
Valdkonna osatähtsus, %	12,7	13,8	12,6	11,8	11,4	11,5	11,5	11,2	11,3	Share of broad field

Näitaja definitsioon: vastava õppevaldkonna õppekavade järgi õppivate üliõpilaste osatähtsus üliõpilaste koguarvus 1. oktoobri seisuga (protsenti).

Õppevaldkond — vastavalt Eesti õppekavade liigitusele (vt lisa).

Indicator's definition: the percentage share of students studying by programmes of the corresponding broad field of education in the total number of students as at 1 October.

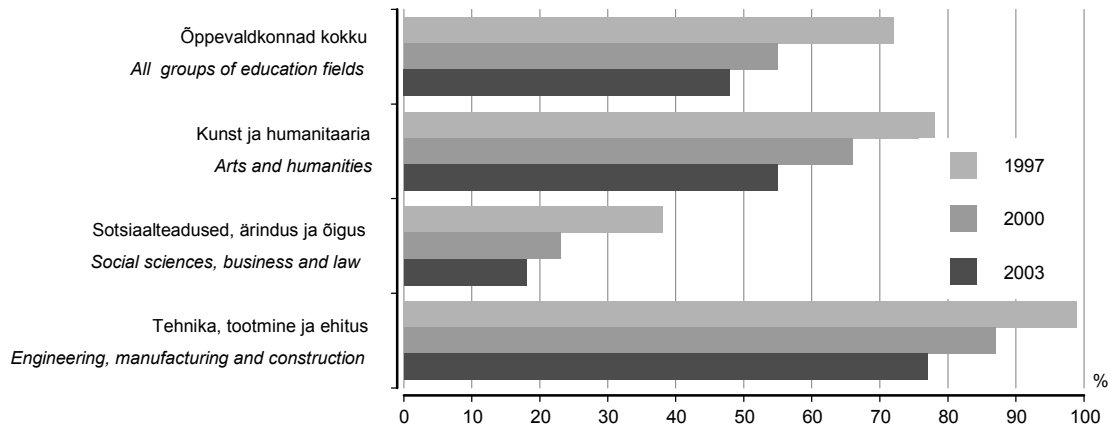
Broad field of education — according to Estonian Classification of Educational Programmes (see Appendix).

Riiklik koolitustellimus

State-commissioned education

Riikliku koolitustellimuse alusel õppivad üliõpilased, 1997, 2000, 2003

Share of students in state-commissioned education, 1997, 2000, 2003

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Aastatel 1997–2003 vähenes riikliku koolitustellimuse alusel kõrghariduslikel õppekavadel õppijate osatähtsus kultuurivaldkonnas 23%, kunstide valdkonnas lausa 34%. See viitab oma õpinguid ise finantseerivate üliõpilaste arvu suurele kasvule, sest absoluutarvudes kasvas riikliku koolitustellimuse osatähtsus kultuuriõppekavadel 19%.

Riikliku koolitustellimuse alusel õppijate osatähtsus on õppevaldkonniti väga erinev, ulatudes 2003. aastal 19%st sotsiaalteadustes, ärimuses ja õiguses 80%ni tehnika, tootmise ja ehituse õppevaldkonnas. Suured erinevused valitsevad ka kultuurivaldkonna sees. Kui muusika- ja teatriüliõpilastest on ligi 80% riigieelarvelised, siis disainiüliõpilastest on neid vaid kolmandik. Viimase kümne aastaga on oma raha eest õppijate arv suurenenud siiski kõigis valdkondades.

During six years (1997–2003), the share of state-commissioned education in arts and humanities decreased by 23%, (in arts 34%). That fact implies to the huge growth of the number of students paying for their studies, because the number of students in state-commissioned education in arts and humanities has increased by 19%.

The share of state-commissioned education differs largely by fields of education, in 2003 it was 19% in social sciences, business and law, compared to 80% in engineering, manufacturing and construction. Large variations are also found inside the broad group of arts and humanities. 80% of the students of music and other performing arts enjoy the benefits of state-commissioned education, but only one third of design students do so. During the last decade the share of state-commissioned education has anyhow increased in all fields of education.

Näitaja definitsioon: riikliku koolitustellimuse alusel õppivate üliõpilaste osatähtsus vastava õppevaldkonna üliõpilaste koguarvus 1. oktoobri seisuga (protsenti).

Õppevaldkond — vt Eesti õppekavade liigitust (lisa).

Indicator's definition: the percentage share of students studying on state-commissioned basis among total number of students of the corresponding broad group of education fields as at 1 October.

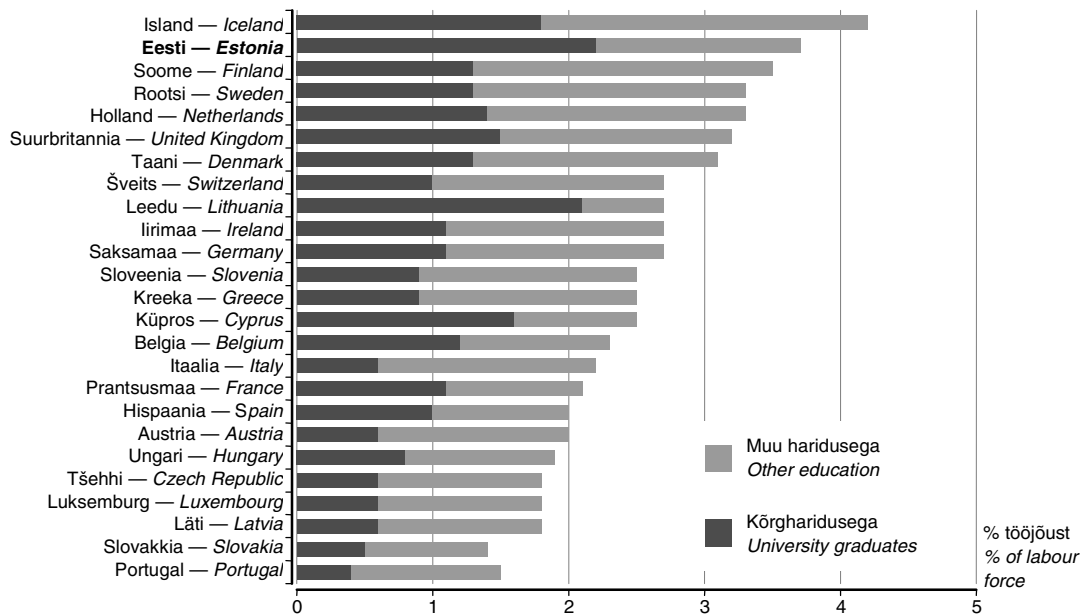
Broad field of education — see Estonian Classification of Educational Programmes in Appendix.

Kultuuritöötajad

Cultural employment

Kultuurisektori töötajad Euroopa riikides, 2002

Employees of cultural sector in Europe, 2002

Allikas: Eurostat, töajõu-uuring
Source: Eurostat, Labour Force Survey

Töajõu-uuringu andmetel töötas 2002. aastal 2,5% Euroopa töajõust kultuurisektoris. Eestis oli see näitaja üks kõrgemaid — 3,7%. Veelgi suurem on kultuuritöötajate osatähtsus vaid Islandil (4,2%), kõige väiksem aga Portugalis (1,4%).

Kultuuritöötajad on ka keskmisest haritumad. Kultuurivaldkonnas on kõrgharitudete osatähtsus kogu töajõuga võrreldes peaaegu kaks korda suurem. Eestis töötab kõrgharidusega inimesi kultuurivaldkonnas 60% (taas Euroopa kõrgemaid näitajaid), kogu töajõus 33%. Itaalias ja Portugalis oli 2002. aastal siiski vaid veerand kultuuritöötajatest kõrgharidusega. Seda näitajat mõjutab loomulikult ka haridussüsteemi eripära.

According to the Labour Force Survey cultural employment accounted for 2.5% of total EU employment in 2002 (ranging from 1.4% in Portugal to 4.2% in Iceland). In Estonia the ratio was one of the highest, 4.7%.

There are more university graduates within the cultural field. The average share of university graduates in cultural employment is twice as high as in total employment. In Estonia the proportion of university graduates in cultural employment was also one of the largest (60% compared to 33% in total employment). In Portugal and Italy only a quarter of employees in cultural field were university graduates in 2002.

Näitaja definitsioon: kultuurisektoris töötajate osatähtsus kogu töajõus (protsenti).

Kultuuritöötajateks on loetud kõik kultuurivaldkonna töötajad (NACE) ja teiste valdkondade loovametites (ISCO) töötajad (vt lisa).

Eestis arvestatakse rahvusvaheliseks võrdluseks **kõrghariduse** alla ka keskerihariduse keskhariiduse baasil.

Indicator's definition: the percentage of cultural employment in total employment.

Cultural employment covers both cultural occupations in the whole economy and any employment in cultural sectors (see Appendix).

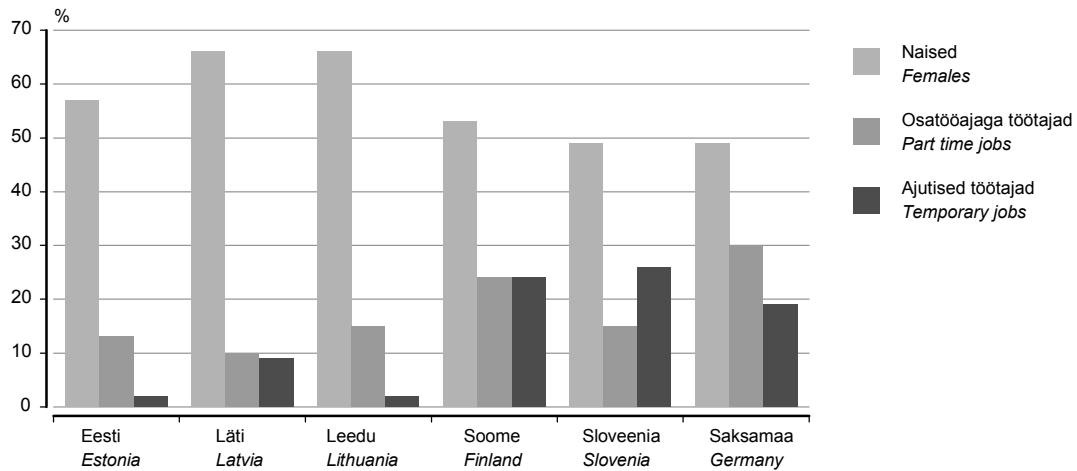
In Estonian context **tertiary education** consists of higher education and secondary professional education based on secondary education.

Kultuuritööhõive eripära

Working characteristics

Kultuuritöötajad soo ja tööaja järgi, 2002

Cultural employment by gender and type of employment, 2002

Allikas: Eurostat, tööjõu-uuring
Source: Eurostat, Labour Force Survey

Kultuurivaldkonnas on keskmisest enam osalise tööajaga või ajutistel töökohtadel töötajaid. Ajutised töökohad on paljuski seotud valdkonna eripäraga, kuid nende osatähtsus on riigiti üsna erinev. Uutest Euroopa Liidu riikidest oli see näitaja 2002. aastal kõige kõrgem Sloveenias (26%), Eestis aga üks madalaimaid (2%).

Samuti erineb riigiti osatööajaga kultuuritöötajate osatähtsus. Lätis ja Eestis on see üks väiksemaid (vastavalt 10% ja 13%), erinedes mitmekordselt näiteks Saksamaa (30%) või Hollandi (56%) näitajast.

Baltimaades on kultuurisektoris jäme ots naiste käes — kaks kolmandikku kultuuritöötajatest on naised. Teistes Euroopa riikides on sugude vahetõrge võrdsem, paljudes vanades EL-i riikides ka meeste kasuks.

Cultural employment engages more temporary and part-time jobs. The high rate of temporary jobs is partly connected to the nature of the field but still differs largely across Europe. Among the new EU countries the share of temporary jobs is highest in Slovenia (26%), being one of the lowest (2%) in Estonia.

The share of part-time jobs varies also largely across Europe. In Latvia (10%) and Estonia (13%) the rates are quite low, compared to Germany (30%) or Netherlands (56%).

In Baltic countries mostly women keep cultural jobs (two thirds of cultural employees are females). In other European countries the gender ratio is more equal or even in favour of males.

Näitaja definitsioon: naistöötajate, osalise tööajaga ja ajutistel töökohtadel töötajate suhe kogu kultuurisektori töötajaskonda (protsenti).

Osaaajatöötaja — hõivatu, kelle tavaline nädalalööaeg on alla 35 tunni, v.a ametid, kus on seadusega kehtestatud lühendatud tööaeg.

Ajutine töökoht — hooajatöö, juhutöö, töö katseajaga, praktika.

Indicator's definition: percentage ratio of the number of female employees, part-time and temporary jobs to total cultural employment.

Part-time employee — an employed person whose usual working time per week is less than 35 hours, except the occupations where a shortened working time is prescribed by the law.

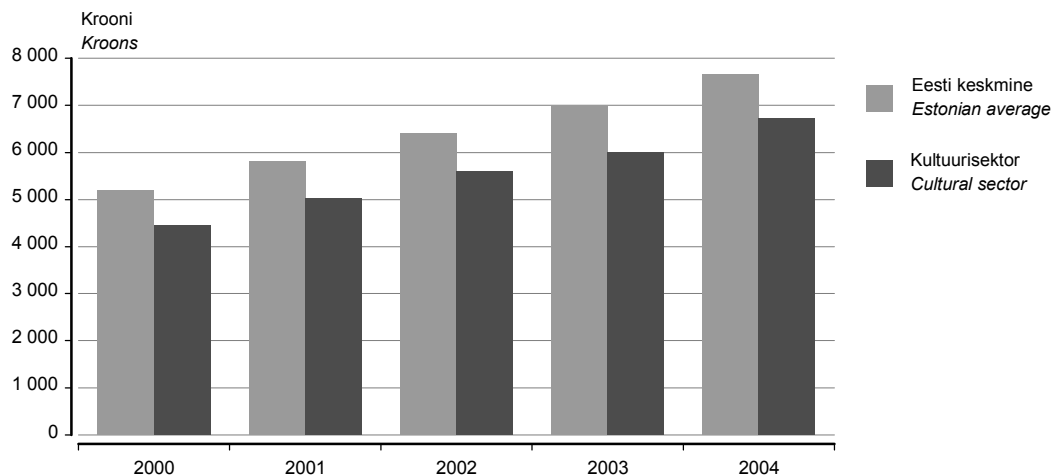
Temporary job — job with no or temporary contract, apprenticeship.

Keskmine brutopalk

Average monthly gross wages

Keskmine brutokuupalk kultuurisektoris, 2000–2004

Average monthly gross wages in cultural sector, 2000–2004

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Kuigi nii Eesti keskmine brutopalk kui ka kultuurisektori keskmine brutopalk kasvasid aastatel 2000–2004 kolmandiku, jäid kultuurisektori palgad 2004. aastal Eesti keskmisele juba peaaegu 1000 krooni alla. Viimasel vaatlusalusel aastal oli keskmine brutokuupalk kultuurialadel 6713 krooni. Palga aastakeskmine juurdekasv oli seejuures 10,8% (Eesti keskmine palk kasvas samal ajal 10,2% aastas).

Kultuurisektori palgad jäävad samasse suurusjärku haridus- ja tervishoiutöötajate palgaga. 2000. ja 2004. aastal oli nende sektorite keskmiste brutokuupalkade osatähtsus Eesti keskmises järgmine:

	2000	2004
Kultuur	85,8	87,8
Haridus	80,0	84,6
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	85,0	85,5

Brutokuupalk — tasu tegelikult töötatud aja eest (palk, lisatasud) ja mittetöötatud aja eest (nt puhkusetasud), millest on maksud (tulumaks, töötuskindlustusmaks ja kohustusliku kogumispensioni makse) maha arvamata.

Hõlmatud on töölepingu, teenistuslepingu ja avaliku teenistuse seaduse alusel töötajad üle 49 töötajaga ettevõtetes ning kõigis riigi- ja munitsipaalasutustes ja -organisatsioonides.

Kultuurisektor — EMTAK 92 (vaba aja, kultuuri- ja sporditegevused) (vt lisa).

Although both total average monthly gross wages and average monthly gross wages in cultural sector increased by one third in 2000–2004, the wages of cultural sector (6,713 kroons) are still almost 1,000 kroons lower compared to the average of Estonia in 2004.

In cultural sector the average annual growth rate of monthly gross wages was 10.8% (the growth rate of the average of Estonia was 10.2%).

The wages in cultural sector are comparable to wages in education and health care. In 2000 and 2004 the percentage ratio of average monthly gross wages in the fields of culture, education and health care within the average of Estonia was:

	2000	2004
Culture	85.8	87.8
Education	80.0	84.6
Health and social work	85.0	85.5

Monthly gross wages — payments for time actually worked and remuneration for time not worked, taxes included.

Employees working in enterprises with more than 49 employees and state-owned and municipal institutions and organisations with an employment contract, a service contract and working under the Public Service Act are included.

Cultural sector — NACE group O 92 (Recreational, cultural and sporting activities) (see Appendix).

TABELID

TABLES

Teatrid, 1985, 1990, 1994–2004
Theatres, 1985, 1990, 1994–2004

	1985	1990	1994	1995	1996	1997	1998
Riiklikud ja linnateatrid							
Teatrid	9	10	10	10	10	10	10
Saalid	18	22	22	24	24
Istekohad	5 818	7 049	6 947	7 226	6 590
Lavastused	415	420	449	444	429
uuslavastused	72	90	98	95	101	96	96
Etendused	4 083	3 624	3 280	3 280	3 465	3 269	3 435
Külastused, tuhat	1 508,1	1 242,0	697,0	758,3	755,3	767,5	786,0
Etendusi lavastuse kohta	328	347	327	344
Külastusi 1000 elaniku kohta	993	791	465	528	534	548	567
Külastusi lavastuse kohta	1680	1 805	1 682	1 729	1 832
Külastusi etenduse kohta	369	343	220	231	218	235	229
Töötajad
loomingulised töötajad
Tulud, tuhat krooni	66 882,0	109 530,2	137 154,4	169 534,8	201 621,1
riigieelarvest	78 920,4	96 127,3	111 401,0	128 034,4
omavalitsuselt	1 741,0	3 007,0	3 848,9	4 032,9
piletimüügist	8 629,0	18 881,1	23 708,3	29 163,9	35 270,6
Kulud, tuhat krooni	69 828,0	108 731,4	138 024,6	171 826,2	221 396,0
töjõukulud	64 621,4	76 777,9	98 842,9	122 155,9
investeeringud	30 561,8
Statsionaariga erateatrid							
Teatrid	8	8
Saalid	6	6
Istekohad	472	572
Lavastused	129	86
uuslavastused	37	32
Etendused	1 708	1 551
Külastused, tuhat	192	181
Etendusi lavastuse kohta	214	194
Külastusi 1000 elaniku kohta	137,0	130,8
Külastusi lavastuse kohta	1 486	2 108
Külastusi etenduse kohta	112	117
Töötajad
loomingulised töötajad
Tulud, tuhat krooni	5 555,2	7 299,4
riigieelarvest	933,0	1 289,0
omavalitsuselt	2 384,3	2 811,3
piletimüügist	1 622,6	1 639,3
Kulud, tuhat krooni	5 480,7	6 523,4
töjõukulud	2 242,0	4 403,8
Teatrid kokku							
Teatrid	18	18
Saalid	30	30
Istekohad	7 698	7 162
Lavastused	573	517
uuslavastused	137	132
Etendused	4 977	4 986
Külastused, tuhat	959,2	967,3
Etendusi lavastuse kohta	277	277
Külastusi 1000 elaniku kohta	685	698
Külastusi lavastuse kohta	1 675	1 870
Külastusi etenduse kohta	193	194
Töötajad
loomingulised töötajad
Tulud, tuhat krooni	175 090,0	208 920,5
riigieelarvest	112 334,0	129 323,4
omavalitsuselt	6 233,2	6 844,2
piletimüügist	30 786,5	36 909,9
Kulud, tuhat krooni	177 306,9	227 919,4
töjõukulud	101 084,9	126 559,7

1999	2000	2001	2002	2003	2004	
						State and city theatres
11	11	11	11	11	11	Number of theatres
24	26	28	29	31	35	Number of theatre halls
6 604	6 913	7 235	7 405	7 563	7 198	Seating capacity
416	426	421	395	402	257	Number of productions
106	103	112	97	99	98	premieres
3 452	3 761	3 614	3 763	3 424	3 171	Number of performances
822,7	807,4	868,5	888,5	936,9	820,5	Attendance, thousands
314	342	329	342	311	288	per performance
598	590	637	654	692	609	per 1,000 population
1 978	1 895	2 063	2 249	2 331	3 193	per production
238	215	240	236	274	259	per performance
...	1775	1789	1790	1705	1690	Number of staff
...	852	848	752	753	623	creative staff
229 231,3	232 423,6	253 854,4	305 175,6	395 552,5	383 011,9	Income, thousand kroons
162 496,5	159 999,3	175 003,7	198 735,3	230 199,1	243 931,6	from state budget
6 874,4	7 159,0	1 328,7	6 276,0	6 598,5	12 241,1	from local budget
40 112,3	46 898,0	55 478,2	68 803,2	80 344,1	82 778,1	gross box office
227 338,0	238 241,0	305 239,5	312 546,9	378 984,9	369 970,6	Expenditure, thousand kroons
141 973,5	146 306,4	164 067,5	182 633,7	186 271,9	216 968,0	labour costs
21 217,9	16 693,6	55 696,3	27 359,8	76 046,5	30 077,3	investments
						Private theatres
8	8	8	8	8	6	Number of theatres
8	7	10	8	8	8	Number of theatre halls
602	582	755	537	520	905	Seating capacity
98	93	89	115	104	58	Number of productions
31	35	36	42	40	17	premieres
1 235	1 223	1 132	1 206	1 082	688	Number of performances
130	114	117	114	121	82	Attendance, thousands
154	153	142	151	135	115	per performance
94,2	83,1	85,7	83,8	89,4	61,0	per 1,000 population
1 322	1 224	1 313	990	1 163	1 410	per production
105	93	103	94	112	119	per performance
...	83	47	50	48	41	Number of staff
...	33	17	12	16	17	creative staff
8 481,1	10 256,4	10 295,1	11 687,1	13 904,4	9 859,4	Income, thousand kroons
1 457,0	2 626,0	2 657,2	3 570,0	6 791,0	6 021,0	from state budget
2 577,7	3 058,0	3 077,0	3 445,0	1 890,0	163,4	from local budget
2 201,7	2 264,6	2 253,6	2 933,6	3 257,8	2 471,1	gross box office
8 132,5	10 260,5	10 120,2	11 710,0	13 750,5	11 496,4	Expenditure, thousand kroons
4 010,4	5 044,2	4 618,8	4 843,2	5 601,2	6 466,8	labour costs
						Total
19	19	19	19	19	17	Number of theatres
32	33	38	37	39	43	Number of theatre halls
7 206	7 495	7 990	7 942	8 083	8 103	Seating capacity
520	519	510	510	506	315	Number of productions
144	144	156	149	160	115	premieres
4 687	4 984	4 746	4 969	4 506	3 859	Number of performances
952,3	921,2	985,4	1 002,3	1 057,9	902,5	Attendance, thousands
247	262	250	262	237	227	per performance
692	673	723	738	781	691	per 1,000 population
1 832	1 775	1 932	1 966	2 091	2 865	per production
203	185	208	202	235	234	per performance
...	1 858	1 836	1 840	1 753	1 731	Number of staff
...	885	865	764	769	640	creative staff
237 712,4	242 680,0	264 149,5	316 862,7	409 456,9	393 940,6	Income, thousand kroons
163 953,5	162 625,3	177 660,9	202 305,3	236 990,1	250 018,2	from state budget
9 452,1	10 217,0	4 405,7	9 721,0	8 488,5	12 404,5	from local budget
42 314,0	49 162,6	57 731,8	71 736,8	83 601,9	86 252,8	gross box office
235 470,5	248 501,5	315 359,7	324 256,9	392 735,4	381 518,2	Expenditure, thousand kroons
145 983,9	151 350,6	168 686,3	187 476,9	191 873,1	223 920,4	labour costs

Lavastused liigi järgi¹, 1994–2004*Productions by type¹, 1994–2004*

Lavastuse liik	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Type of production
Kokku	415	420	449	573	517	520	519	510	510	506	315	Total
Oper	15	14	14	18	18	23	15	20	19	18	25	Opera
Operett	10	5	6	5	11	9	10	9	6	6	7	Operetta
Ballett/tants	18	15	11	15	18	22	25	24	21	20	18	Ballet/dance
Muusikal	11	11	8	14	7	7	7	10	9	14	10	Musical
Sõnalavastus	152	149	155	176	170	187	203	214	204	199	187	Drama
Lastelavastus	57	62	53	107	115	121	113	95	100	97	68	Productions for children
Muu	152	164	202	238	178	151	146	138	151	152	...	Other

¹1994–1996 ainult riiklikud ja linnateatrid. 2003. aastani kajastuvad lavastuste hulgas ka muud piletiga üritused.¹1994–1996 state and city theatres only. Until 2003 the number of productions covers also other cultural events.**Etendused lavastuse liigi järgi¹, 1994–2004***Performances by type of production¹, 1994–2004*

Lavastuse liik	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Type of production
Kokku	3 174	3 280	3 465	4 977	4 986	4 687	4 984	4 746	4 969	4 506	3 859	Total
Oper	110	92	111	142	161	141	104	125	114	101	142	Opera
Operett	95	95	87	83	93	97	80	85	82	46	54	Operetta
Ballett/tants	115	97	126	108	150	139	147	183	159	149	123	Ballet/dance
Muusikal	172	153	132	174	120	77	164	228	138	152	142	Musical
Sõnalavastus	1 729	1 800	1 902	2 117	2 189	2 314	2 368	2 343	2 532	2 339	2 435	Drama
Lastelavastus	730	752	802	2 083	2 029	1 714	1 901	1 573	1 597	1 444	963	Productions for children
Muu	223	291	305	270	244	205	220	209	347	275	...	Other

¹1994–1996 ainult riiklikud ja linnateatrid. 2003. aastani kajastuvad lavastuste hulgas ka muud piletiga üritused.¹1994–1996 state and city theatres only. Until 2003 the number of productions covers also other cultural events.**Vaatajad lavastuse liigi järgi¹, 1994–2004***Attendance by type of production¹, 1994–2004*

(tuhat — thousands)

Lavastuse liik	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Type of production
Kokku	696,5	758,3	755,3	959,5	967,0	952,7	921,4	985,5	1 002,5	1 057,9	902,5	Total
Oper	24,8	19,4	33,3	38,8	51,7	75,4	46,3	58,4	37,4	37,2	69,2	Opera
Operett	33,6	45,5	35,7	35,1	33,6	33,2	26,2	34,9	39,2	15,9	28,1	Operetta
Ballett/tants	24,2	26,0	24,2	30,9	46,8	43,2	43,2	51,8	48,0	51,0	63,1	Ballet/dance
Muusikal	76,9	51,9	43,3	42,2	38,1	31,1	67,9	91,3	73,8	139,1	159,9	Musical
Sõnalavastus	344,1	375,3	399,3	432,6	408,3	440,6	410,1	428,1	466,3	491,7	450,3	Drama
Lastelavastus	160,4	192,7	174,6	349,9	342,9	291,9	278,3	258,9	276,6	271,3	129,8	Productions for children
Muu	32,5	47,5	44,9	29,0	45,6	37,2	49,4	62,1	61,2	51,7	...	Other

¹1994–1996 ainult riiklikud ja linnateatrid. 2003. aastani kajastuvad lavastuste hulgas ka muud piletiga üritused.¹1994–1996 state and city theatres only. Until 2003 the number of productions covers also other cultural events.**Keskmine piletihind riiklikes ja linnateatrites lavastuse liigi järgi, 1995–2004***Average ticket price in state and city theatres by type of production, 1995–2004*

(krooni — kroons)

Lavastuse liik	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Type of production
Kokku	25	33	39	45	51	58	64	74	89	100	Total
Oper	29	38	59	73	48	69	81	106	119	128	Opera
Operett	54	59	64	66	67	93	92	102	97	88	Operetta
Ballett/tants	22	31	39	46	55	58	58	70	72	63	Ballet/dance
Muusikal	19	43	36	40	67	88	72	113	177	169	Musical
Sõnalavastus	25	30	41	50	52	61	71	81	85	88	Drama
Lastelavastus	12	17	18	23	30	33	38	42	44	45	Productions for children
Muu	45	63	65	50	67	59	54	49	71	...	Other

Filmitoodang, 1994–2004
Film production, 1994–2004

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Kokku	...	136	160	155	137	120	202	167	156	268	227	Total
Pikad mängufilmid	4	2	-	2	2	4	-	3	3	3	3	<i>Full-length feature films</i>
Lühimängufilmid	37	18	2	3	4	3	5	3	5	16	14	<i>Short feature films</i>
Dokumentaaliid	30	47	42	40	41	30	51	67	36	101	65	<i>Documentaries</i>
Animafilmid	7	8	2	3	6	3	4	8	9	6	5	<i>Animations</i>
Muud filmid	91	61	114	107	84	80	142	86	103	142	140	<i>Other</i>
Kinofilmide osatähtsus, %	24,6	29,4	43,9	24,5	13,1	10,4	21,1	25,6	5,2	24,6	29,4	<i>% of 35 mm films</i>
Pikkade filmide osatähtsus, %	4,5	4,3	6,9	14,3	14,6	13,3	7,4	16,2	10,0	9,3	4,5	<i>% of full-length films</i>

Filmiimport ja levi, 1994–2004
Import and distribution of feature films, 1994–2004

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Imporditud filmid												Number of feature films imported
Filmid kokku	146	85	82	82	78	79	81	102	89	101	117	<i>Total</i>
USA	86	68	64	70	61	57	69	79	71	84	85	<i>US</i>
SRÜ	17	1	-	-	-	1	1	1	1	1	2	<i>CIS</i>
Euroopa	37	16	16	10	15	21	10	18	16	13	24	<i>Europe</i>
Muu	6	-	2	2	2	-	1	4	1	3	6	<i>Other</i>
Imporditud koopiad												Number of copies imported
Filmid kokku	300	167	156	144	131	129	129	160	137	157	180	<i>Total</i>
USA	227	150	136	131	112	103	115	132	116	137	142	<i>US</i>
SRÜ	19	1	-	-	-	1	1	1	1	1	2	<i>CIS</i>
Euroopa	46	16	18	11	17	25	12	22	18	11	30	<i>Europe</i>
Muu	8	-	2	2	2	-	1	5	2	8	6	<i>Other</i>
Mängufilmid filmilevis												Number of feature films distributed
Filmid kokku	251	160	242	206	177	172	183	199	161	163	181	<i>Total</i>
Eesti	5	3	1	1	3	2	-	3	6	3	2	<i>Estonia</i>
USA	143	103	183	184	141	135	148	164	137	143	138	<i>US</i>
SRÜ	23	5	4	-	-	1	1	2	1	1	3	<i>CIS</i>
Euroopa	62	48	52	18	30	34	33	26	16	13	30	<i>Europe</i>
Muu	18	1	2	3	3	-	1	4	1	3	8	<i>Other</i>
Külastused, tuhat												Attendance, thousands
Filmid kokku	1 372,5	1 011,8	1 005,0	960,9	1 060,5	874,5	1 073,6	1 303,8	1 530,8	1 246,3	1 150,8	<i>Total</i>
Eesti	0,7	2,2	11,8	11,8	7,5	6,1	-	46,7	163,1	123,8	47,3	<i>Estonia</i>
USA	1 196,1	880,2	906,8	830,8	946,4	685,4	989,0	1 074,8	1 162,6	962,3	953,3	<i>US</i>
SRÜ	36,4	10,2	1,1	-	-	13,3	6,5	4,0	6,4	2,0	4,7	<i>CIS</i>
Euroopa	107,1	113,6	82,8	112,0	95,7	169,7	76,7	135,9	107,5	82,1	135,6	<i>Europe</i>
Muu	32,2	5,6	2,5	6,3	10,9	-	1,4	42,4	91,2	76,1	9,9	<i>Other</i>
Külastusi 100 elaniku kohta	94	70	71	69	77	64	78	96	113	92	85	<i>Attendance per 100 population</i>
Külastusi filmi kohta, tuhat	5,5	6,3	4,2	4,7	6,0	5,1	5,9	6,6	9,5	7,6	6,4	<i>Attendance per film, thousands</i>
Keskmine piletihind, krooni	10	16	26	30	44	46	46	58	58	63	63	<i>Average ticket price, kroons</i>

Raadio, 1994–2004

Radio, 1994–2004

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Programmid	21	24	22	25	27	27	33	30	30	31	31	Broadcasters
avalik-õiguslikud ¹	1	1	1	1	1	1	5	5	5	5	5	public ¹
eraõiguslikud	17	20	20	23	24	26	28	25	25	26	26	private
muud	3	3	1	1	2	-	-	-	-	-	-	other
Leviala järgi												By coverage
üleriigilised	1	1	1	1	3	1	4	4	4	4	4	national
piirkondlikud	4	11	10	14	13	12	17	14	15	15	15	regional
kohalikud	16	12	11	10	11	14	12	11	10	11	11	local
rahvusvahelised	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	international

¹2000. aastast on Eesti Raadio viis programmi käsitletud eraldi üksustena.

¹Since the year 2000 the 5 broadcasting programmes of the Estonian Radio (public radio) are considered as separate broadcasters.

Keskmine ööpäevane saatemaht raadiojaama kohta, 1997–2004

Mean daily duration of radio broadcasting per broadcaster by type of broadcast, 1997–2004

(minutit — minutes)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Eesti Raadio									Estonian Radio
Saated kokku	1 023	1 041	1 440	1 440	1 440	1 440	1 440	1 440	Broadcasts total
omasaated	933	959	1 099	1 098	1 058	1 072	1 100	1 066	own production
kordussaated	39	29	49	61	82	136	85	110	repeat transmissions
lastesaated	6	10	18	10	9	9	6	10	broadcasts for children
noortesaated	17	17	22	44	286	286	284	154	broadcasts for youth
Uudised	141	167	234	143	419	409	409	405	News
Publitsistikasaated	89	82	82	346	51	50	100	51	Informative broadcasts
Haridussaated	9	8	12	9	10	18	23	16	Educational broadcasts
Kultuurisaated	98	99	89	83	90	127	74	133	Cultural broadcasts
ettelugemised	13	13	19	17	15	15	11	17	readings
Huvisaated	13	0	29	26	General interest programme
Teadussaated	2	2	5	5	4	5	5	4	Scientific broadcasts
Ususaated	6	5	6	6	6	7	6	3	Religious broadcasts
Muusikasaated	501	548	700	704	566	549	381	652	Music broadcasts
Spordisaated	3	12	4	10	15	16	17	14	Sports broadcasts
Kuuldemängud	2	2	2	5	5	4	3	3	Radioplays
Meelelahutussaated	115	84	64	70	234	216	194	111	Entertainment broadcasts
raadiomängud	8	10	13	8	14	15	13	11	radiogames
Reklaam	0	5	2	2	9	10	10	2	Advertising
Muud saated	45	27	211	30	30	30	219	45	Other broadcasts
Eraraadiojaamad									Private broadcasters
Saated kokku	1 271	1 273	1 313	1 307	1 196	1 279	1 230	1 158	Broadcasts total
omasaated	984	943	1 058	1 220	1 070	1 250	1 208	884	own production
kordussaated	36	31	41	33	32	62	57	58	repeat transmissions
lastesaated	7	5	3	3	2	4	5	5	broadcasts for children
noortesaated	8	9	2	11	23	5	6	13	broadcasts for youth
Uudised	55	66	65	54	70	74	63	62	News
Publitsistikasaated	97	119	116	55	42	55	42	31	Informative broadcasts
Haridussaated	7	12	7	7	7	9	8	8	Educational broadcasts
Kultuurisaated	28	31	23	15	17	16	10	11	Cultural broadcasts
ettelugemised	4	6	3	6	4	5	3	3	readings
Huvisaated	34	36	37	14	General interest programme
Teadussaated	4	3	3	3	2	2	2	1	Scientific broadcasts
Ususaated	41	37	30	33	20	52	50	50	Religious broadcasts
Muusikasaated	796	805	839	978	747	905	889	780	Music broadcasts
Spordisaated	2	3	2	2	2	2	9	3	Sports broadcasts
Kuuldemängud	1	1	1	0	0	0	0	7	Radioplays
Meelelahutussaated	116	120	104	67	231	116	107	148	Entertainment broadcasts
raadiomängud	20	18	8	7	12	10	10	26	radiogames
Reklaam	34	29	30	25	41	36	38	42	Advertising
Muud saated	56	12	56	54	17	13	13	16	Other broadcasts

Televisioon¹, 1994–2004
Television¹, 1994–2004

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Telejaamad kokku	7	9	7	7	7	7	5	4	4	4	4	4 Broadcasters total
avalik-õiguslikud	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1 public
eraõiguslikud	6	8	6	6	6	6	4	3	3	3	3	3 private
Leviala järgi												By coverage
üleriigilised	1	1	2	3	4	4	4	3	3	3	3	3 national
piirkondlikud	3	5	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0 regional
kohalikud	3	3	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1 local
Saadete üldmaht, tundi	6 457	8 800	8 767	20 640	23 489	25 311	32 463	18 972	19 607	19 888	20 743	Total duration of broadcasting, hours
eestikeelsed saated, %	87,9	89,5	93	87,7	92,5	95,9	98,9	99,0	97,9	98,0	98,9	broadcasts in Estonian
reklaam, %	4,5	3,2	5,1	19,1	4,8	9,6	6,6	13,2	11,0	11,2	12,3	advertising
omasaated, %	46,9	29,4	49,6	26,0	30,5	33,7	32,5	30,3	28,4	27,6	16,9	in-house production
hankesaated, %	45,3	30,7	54,7	5,3	61,6	56,0	63,7	55,3	50,9	51,5	48,2	purchased programmes
tellitud saated, %	4,6	6,2	11,9	24	commissioned programmes

¹ 2001. aastast on saadete andmed esitatud ainult kolme üleriigilise telejaama kohta.

¹ Since 2001 the data are presented only on 3 nationwide TV broadcasters.

Keskmine ööpäevane saatemahd üleriigilise telejaama kohta, 1997–2004
Mean daily duration of television broadcasting per national broadcaster by type of broadcast, 1997–2004
 (minutit — minutes)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Saadet kokku (v.a reklaam)	664	894	919	905	902	956	968	1 133	Broadcasts total (excluding advertising)
omasaated	202	262	333	294	274	271	267	191	own production
kordussaadet	32	155	169	316	315	356	371	446	repeat transmissions
lastesaated	4	20	46	56	49	58	57	63	broadcasts for children
noortesaated	86	47	89	69	72	65	96	63	broadcasts for youth
Uudised	96	101	104	114	75	91	72	72	News
Publitsistikasaated	30	44	66	47	17	43	24	31	Informative broadcasts
Haridussaadet	2	4	6	8	7	3	3	3	Educational broadcasts
Elusaated	51	60	65	67	Broadcasts of human interest
Huvisaated	4	28	39	59	Broadcasts of general interest
Kultuuri- ja teadussaadet	22	23	11	10	32	31	31	31	Cultural and scientific broadcasts
Ususaated	2	2	2	2	3	4	4	4	Religious broadcasts
Muusika	88	23	55	46	49	71	58	31	Music broadcasts
Sport	27	39	23	28	39	55	38	45	Sports broadcasts
spordivõistlused	18	26	13	15	28	34	19	31	competitions
Infomeelelahutus	41	63	84	68	Infotainment
Meelelahutussaadet	64	103	71	114	62	53	120	160	Entertainment
telemängud	8	11	14	15	11	14	15	31	TV-games
televõistlused	7	9	5	3	10	16	23	19	TV-competitions
Lavastuslikud saated	527	466	468	482	Fiction
täispikad mängufilmid	40	87	101	106	95	104	119	133	full-length feature films
telefilmid ja -sarjad	199	391	343	307	304	276	250	250	TV-plays and series
multifilmid	44	31	40	44	60	36	50	51	animation cartoons
teatrietendused	4	5	5	5	0	5	5	2	theatre performances
Muud saated	43	14	54	17	1	18	1	1	Other broadcasts

Raamatud ja brošüürid, 1985, 1990, 1992–2004*Books and pamphlets, 1985, 1990, 1992–2004*

	1985	1990	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Raamatud ja brošüürid								
väljaanded	1 976	1 628	1 557	1 965	2 291	2 635	2 628	3 317
aastatrükiarv, mln eks	17,4	18,9	16,0	12,3	8,6	7,9	6,7	7,4
eksemplare elaniku kohta	11,3	11,9	10,3	8,1	5,7	5,3	4,5	5,0
keskmine trükiarv	8 806	11 609	10 276	6 260	3 754	2 998	2 549	2 231
Esmaväljaanded								
väljaanded	1 372	1 725	2 026	2 309	2 268	2 953
aastatrükiarv, mln eks	13,9	10,4	7,0	6,2	5,1	6,0
Eestikeelsed väljaanded								
väljaanded	1 253	1 080	1 108	1 508	1 863	2 254	2 243	2 767
aastatrükiarv, mln eks	12,2	11,2	8,9	7,9	6,4	6,8	5,4	6,2
Lastekirjandus								
väljaanded	109	83	88	139	126	178	186	244
aastatrükiarv, mln eks	4,3	3,6	2,0	1,8	0,8	1,0	0,8	1,0
esmasväljaanded	70	113	97	153	165	219
Ilukirjandus								
väljaanded	625	655	704
aastatrükiarv, mln eks	2,1	1,5	1,4

Periodika, 1985, 1990, 1992–2004*Periodicals, 1985, 1990, 1992–2004*

	1985	1990	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Periodika kokku								
Nimetused	103	434	250	312	470	501	517	572
Numbrid	3 793	4 007	4 668
Aastatrükiarv, miljonit	31,3	26,2	11,5	12,8	16,6	20,2	19,9	19,1
Eestikeelne perioodika								
nimetused	70	334	207	262	393	426	440	496
aastatrükiarv, miljonit	24,4	20,4	10,7	12,3	15,2	15,7	16,1	16,9
Tallinnas välja antud perioodika								
nimetused	175	259	269	266	299
numbrid	1 107	1 919	2 121	1 860	2 219
aastatrükiarv, miljonit	11,7	12,1	11,8
Väljaandeid elaniku kohta, eks	20,4	16,7	7,4	8,5	11,1	14,1	14,1	13,6
Ajakirjad								
Nimetused	30	51	95	191	259	297	294	304
eestikeelsed ajakirjad	19	33	69	149	203	251	240	256
Ajalehed								
Väljaanded	43	49	184	173	196	146	119	102
päevalehed	15	13	15	19	15	15
Numbrid	8 752	10 056	9 544	8 373	8 100
päevalehed	4 001	3 955	3 811
Eestikeelsed ajalehed								
väljaanded	31	35	137	129	156	110	86	74
päevalehed	10	9	11	14	11	11
numbrid	7 332	6 256	6 096
päevalehed	2 887	2 828	2 869
Tallinnas välja antud ajalehed								
väljaanded	90	106	86	69	58
numbrid	4 299	5 209	4 522	3 994	3 588

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
							All publications
3 090	3 265	3 466	3 506	3 458	3 727	3 994	number of titles
6	7,1	5,9	5,5	5,4	5,6	5,8	number of copies, millions
4,1	5,2	4,3	4,0	4,0	4,1	4,3	copies per inhabitant
1 942	2 175	1 702	1 569	1 562	1 503	1 452	average number of copies
							First editions
2 729	3 009	3 101	3 121	3 118	3 416	3 690	number of titles
4,7	6,4	4,8	4,5	4,5	4,8	5,1	number of copies, millions
							Publications in Estonian
2 558	2 512	2 732	2 793	2 742	2 927	3 069	number of titles
4,9	5,8	4,6	4,4	4,4	4,6	4,7	number of copies, millions
							Children's books
206	302	416	400	335	298	392	number of titles
0,6	1,1	1,0	0,8	0,7	0,5	0,8	number of copies, millions
193	290	383	331	290	277	363	number of first editions
							Literary texts
635	813	943	934	918	919	965	number of titles
1,1	1,7	1,4	1,2	1,1	1,1	1,1	number of copies, millions

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
							Periodicals
578	930	956	1 088	1 143	1 180	1 171	Number of titles
4 847	5 099	4 853	5 221	5 479	5 295	5 776	Annual issue
22,4	19,5	19,8	20,4	21,8	19,8	23,5	Number of copies, millions
							Periodicals in Estonian
492	725	778	881	931	948	958	number of titles
20,3	17,9	18,4	19	19,6	18	21,4	number of copies, millions
							Periodicals issued in Tallinn
321	551	549	643	687	706	677	number of titles
2 596	2 775	2 734	2 832	2 921	2 767	2 861	annual issues
17,6	15,7	16,6	16,4	17,1	16,5	18,8	number of copies, millions
16,2	14,2	14,5	14,9	16,1	14,6	17,4	Number of titles per inhabitant
							Magazines
283	255	251	279	292	294	310	Number of titles
233	212	208	233	240	233	245	in Estonian
							Newspapers
109	105	109	109	127	128	109	Number of titles
16	17	16	14	13	14	16	dailies
8 401	8 458	8 373	7 745	8 090	8 509	8 401	Annual issues
4 085	4 341	4 042	3 550	3 404	3 670	4 085	dailies
							Newspapers in Estonian
78	73	82	80	91	92	78	Number of titles
12	13	12	10	10	11	12	dailies
6 505	6 357	6 332	5 686	5 878	6 363	6 505	Annual issues
3 132	3 288	2 989	2 595	2 602	2 871	3 132	dailies
							Newspapers issued in Tallinn
58	50	54	55	66	64	66	number of titles
3 787	3 630	3 349	3 163	3 480	3 574	3 747	annual issues

Raamatukogud liigi järgi, 1994–2004

Libraries by type, 1994–2004

Raamatukogu liik	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Type of library
Raamatukogud												Number of libraries
Rahva-rmtk	605	604	603	602	599	597	585	578	576	573	564	Public libraries
Kooli-rmtk	539	549	560	571	562	542	516	523	523	512	474	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	150	141	125	115	103	94	94	89	83	80	75	Special, research libraries
Lugejad, tuhat												Registered users, thousands
Rahva-rmtk	345	358	387	407	428	441	450	448	448	449	440	Public libraries
Kooli-rmtk	191	202	198	215	212	205	203	197	200	194	188	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	197	202	173	174	170	168	157	152	162	170	177	Special, research libraries
Laenutused, tuhat												Loans, thousands
Rahva-rmtk	11 086	12 159	13 643	14 549	15 352	15 761	14 012	13 504	13 135	12 963	12 655	Public libraries
Kooli-rmtk	3 412	3 495	3 754	4 444	3 745	3 408	3 809	3 083	3 154	2 960	2 553	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	8 247	4 633	4 624	4 114	3 973	3 486	3 244	3 898	2 680	2 248	2 198	Special, research libraries
Laenutusi lugeja kohta												Loans per user
Rahva-rmtk	32,1	34,0	35,2	35,7	35,8	35,8	31,2	30,2	29,3	28,8	29,0	Public libraries
Kooli-rmtk	17,8	17,3	18,9	20,7	17,7	16,7	18,7	15,6	15,8	15,2	13,6	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	42,0	23,0	26,7	23,6	23,4	20,8	20,7	25,6	16,5	13,2	12,4	Special, research libraries
Põhikogu, mln arvestusüksust												Main collection, million library units
Rahva-rmtk	10,1	10,4	10,5	10,6	10,7	10,8	10,9	11,1	11,2	11,2	11,3	Public libraries
Kooli-rmtk	11,9	12,0	12,0	12,7	12,4	11,7	11,3	10,9	11,1	10,6	9,9	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	29,8	35,1	38,4	40,2	48,2	50,3	56,1	57,4	60,6	60,2	62,1	Special, research libraries
Põhikogu, teavikuid lugeja kohta												Main collection per user
Rahva-rmtk	18	18	16	16	15	15	14	14	14	14	15	Public libraries
Kooli-rmtk	62	59	60	59	58	57	56	55	55	55	53	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	151	174	221	231	284	300	358	377	373	354	350	Special, research libraries
Töötajad												Employees
Rahva-rmtk	1 500	1 541	1 589	1 620	1 602	1 611	1 607	1 613	1 652	1 680	1 678	Public libraries
Kooli-rmtk	635	652	670	697	704	686	670	659	661	649	605	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	1 649	1 652	1 584	1 465	1 472	1 434	1 379	1 322	1 242	1 186	1 154	Special, research libraries
Tulud kokku, miljonit krooni												Total income, million kroons
Rahva-rmtk	...	78,3	114,1	135,0	167,2	178,9	189,0	210,9	231,1	245,4	261,1	Public libraries
Kooli-rmtk	...	98,0	67,1	81,1	90,0	87,5	91,5	93,3	100,0	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	...	85,6	112,2	136,0	145,2	171,2	165,6	166,4	177,8	178,0	189,0	Special, research libraries
Tulud riigilt ja omavalitsuselt, miljonit krooni												Income from state and local budget, million kroons
Rahva-rmtk	112,0	130,7	162,6	174,4	186,0	206,7	226,5	241,8	255,9	Public libraries
Kooli-rmtk	63,3	78,2	88,4	85,1	89,9	92,1	99,0	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk ¹	101,1	125,5	133,6	154,7	127,1	128,3	159,2	162,9	169,8	Special, research libraries ¹
Kulud kokku, miljonit krooni												Total costs, million kroons
Rahva-rmtk	...	80,9	114,1	134,9	166,5	194,8	188,6	210,7	231,0	245,2	260,5	Public libraries
Kooli-rmtk	...	41,5	67,8	80,1	89,8	86,6	91,3	93,2	100,0	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	...	83,2	112,1	135,3	145,2	172,6	165,4	166,4	176,9	178,6	189,7	Special, research libraries
Komplekteerimiskulud, miljonit krooni												Acquisition costs, million kroons
Rahva-rmtk	26,6	41,2	44,9	53,1	51,1	52,2	53,2	58,8	61,0	Public libraries
Kooli-rmtk	44,4	60,0	57,4	61,4	58,4	62,7	67,2	74,1	57,9	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	35,5	37,0	37,8	42,9	38,8	37,1	39,8	42,0	42,3	Special, research libraries
Arvutitöökohad												Number of computer workstations
Rahva-rmtk	535	892	1 239	1 621	1 991	2 493	Public libraries
Kooli-rmtk	453	494	636	787	926	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	941	941	1 174	1 259	1 335	Special, research libraries
Lugejaarvutid												Computers for library users
Rahva-rmtk	146	362	631	838	1 086	1 433	Public libraries
Kooli-rmtk	238	265	321	443	507	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	265	265	381	378	413	Special, research libraries
Interneti-ühendusega arvutid												Computers with Internet connection
Rahva-rmtk	339	719	1 104	1 497	1 881	2 447	Public libraries
Kooli-rmtk	220	246	312	755	897	School libraries
Eriala-, teadus-rmtk	1 145	1 223	1 289	Special, research libraries

¹ Aastani 1998 ainult tulud riigieelarvest.¹ Until 1998 only income from state budget.

Rahvaraamatukogude lugejad, 1994–2004
Registered users in public libraries, 1994–2004
 (tuhat — thousands)

Maakond County	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Harju	77,9	76,5	87,0	94,2	103,8	107,0	114,2	117,7	119,1	122,6	121,2
Tallinn	55,8	52,3	60,8	66,1	73,9	75,2	80,2	82,9	84,7	86,8	86,4
Hiiu	3,9	4,3	4,8	4,9	4,9	5,1	5,1	4,6	4,5	4,4	4,6
Ida-Viru	51,9	53,4	56,7	58,5	61,9	62,6	62,9	60,5	63,3	61,6	55,9
Jõgeva	13,1	13,4	14,5	15,5	16,2	16,3	16,5	16,6	16,3	15,4	15,2
Järva	13,5	13,9	14,4	15,1	15,5	15,9	16,2	15,9	16,0	15,3	14,6
Lääne	8,3	8,9	9,1	9,8	10,6	11,4	11,7	11,6	11,7	11,5	11,1
Lääne-Viru	18,2	20,3	22,0	22,7	25,5	27,1	26,8	26,5	25,5	25,3	25,2
Põlva	11,3	12,0	12,4	13,7	14,2	14,7	14,4	14,3	14,7	14,6	14,3
Pärnu	27,7	29,8	33,0	34,6	35,9	37,5	37,8	37,4	36,7	36,2	37,5
Rapla	11,3	12,6	12,9	13,5	14,0	14,3	14,7	14,8	15,0	15,1	14,4
Saare	12,1	12,1	13,3	14,0	15,0	15,5	16,0	15,4	16,1	15,2	15,8
Tartu	49,7	52,6	55,3	56,0	55,4	56,0	55,6	55,2	52,6	55,9	54,9
Valga	10,3	11,1	12,4	13,5	13,5	13,7	14,0	13,8	13,5	13,2	13,3
Viljandi	20,3	21,1	22,6	23,8	23,9	24,4	25,5	25,2	25,1	25,0	23,8
Võru	15,4	15,5	17,0	17,5	18,1	19,3	18,1	18,5	18,1	17,9	17,9
Kokku Total	344,9	357,5	387,4	407,1	428,4	440,8	449,5	447,8	448,3	449,4	439,8

Teenindatavaid rahvaraamatukogu kohta, 1994–2004
Population per public library, 1994–2004

Maakond County	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Harju	6 195	6 168	5 935	5 862	5 952	5 990	6 111	6 096	6 080	6 073	6 359
Tallinn	14 964	15 756	14 913	14 680	15 622	16 097	16 676	16 627	16 575	17 267	18 875
Hiiu	1 130	1 109	1 097	1 087	1 066	1 048	1 306	1 301	1 296	1 294	1 286
Ida-Viru	3 656	3 552	3 467	3 462	3 470	3 421	3 452	3 427	3 467	3 524	3 800
Jõgeva	1 325	1 299	1 284	1 273	1 259	1 244	1 235	1 230	1 225	1 222	1 214
Järva	1 157	1 135	1 122	1 111	1 096	1 084	1 077	1 103	1 099	1 097	1 093
Lääne	1 292	1 260	1 238	1 223	1 207	1 197	1 244	1 238	1 231	1 227	1 222
Lääne-Viru	1 593	1 633	1 661	1 656	1 641	1 624	1 694	1 776	1 920	1 916	1 907
Põlva	1 098	1 048	1 038	997	982	968	960	953	947	945	940
Pärnu	1 909	1 842	1 830	1 861	1 850	1 834	1 824	1 852	1 843	1 878	1 868
Rapla	1 110	1 097	1 091	1 088	1 081	1 108	1 106	1 100	1 097	1 096	1 091
Saare	1 247	1 223	1 204	1 190	1 177	1 165	1 159	1 155	1 150	1 148	1 141
Tartu	2 751	2 724	2 747	2 726	2 712	2 666	2 672	2 765	2 662	2 661	2 707
Valga	1 439	1 408	1 385	1 367	1 349	1 385	1 376	1 423	1 414	1 410	1 402
Viljandi	1 492	1 465	1 443	1 391	1 372	1 357	1 348	1 340	1 333	1 329	1 322
Võru	1 063	1 042	1 050	1 061	1 045	1 031	1 139	1 131	1 124	1 153	1 146
Kokku Total	2 417	2 379	2 348	2 325	2 314	2 304	2 341	2 360	2 359	2 367	2 396

Laenutusi lugeja kohta rahvaraamatukogudes, 1994–2004

Loans per user in public libraries, 1994–2004

Maakond County	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Harju	33	35	37	34	34	31	30	28	27	29	24
Tallinn	34	37	37	34	32	28	28	27	24	23	22
Hiiu	35	36	40	38	39	39	31	32	32	31	28
Ida-Viru	29	31	32	35	35	37	29	30	29	30	32
Jõgeva	33	35	34	37	37	39	37	36	36	35	34
Järva	32	36	37	37	37	40	38	35	34	34	33
Lääne	26	28	32	32	32	31	25	25	24	24	23
Lääne-Viru	35	35	37	37	36	37	35	34	34	33	32
Põlva	27	31	33	36	38	40	33	32	30	29	28
Pärnu	32	35	35	35	34	33	28	27	26	25	25
Rapla	33	30	32	34	33	33	30	29	29	28	28
Saare	20	27	29	29	29	30	28	30	28	29	26
Tartu	38	36	38	39	41	42	32	30	31	31	31
Valga	35	39	35	40	41	42	37	36	37	37	39
Viljandi	29	35	36	37	37	37	32	31	28	31	32
Võru	34	33	38	39	41	39	35	32	32	34	31
Kokku	32	34	35	36	36	36	31	30	29	29	29
Total											

Eriala- ja teadusraamatukogude lugejad, 1994–2004

Registered users of special and research libraries, 1994–2004

(tuhat— thousands)

Raamatukogu tüüp	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Type of library
Teadusraamatukogud kokku	197	202	173	174	170	168	157	152	162	170	177	Special and research libraries total
maal	..	4	4	3	2	1	1	-	-	-	1	<i>in rural areas</i>
Rahvusraamatukogu	62	79	52	57	61	60	48	40	46	41	31	National Library
Universaalraamatukogud	21	16	17	17	13	14	17	20	22	1	1	Universal scientific libraries
Ülikooliraamatukogud	58	55	55	53	53	53	48	54	60	96	101	University libraries
Muude kõrgkoolide raamatukogud	8	8	9	7	9	9	11	12	12	13	26	Other tertiary education institutions' libraries
Teaduslikud erialaraamatukogud	8	13	14	14	12	13	12	8	Scientific special libraries
Muu	40	29	26	27	22	18	21	18	23	18	18	Other

Eriala- ja teadusraamatukogude põhikogu suurus, 1994–2004

Units of main collection of special and research libraries, 1994–2004

(tuhat arvestusüksust — thousand library units)

Raamatukogu tüüp	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Type of library
Teadusraamatukogud kokku	29 772	35 140	38 380	40 206	48 848	50 291	56 060	57 413	60 605	60 169	62 082	Special and research libraries total
maal	..	281	318	195	188	121	120	108	99	93	96	<i>in rural areas</i>
Rahvusraamatukogu	3 326	3 385	3 080	3 120	3 159	3 120	3 143	3 167	3 183	3 196	3 203	National Library
Universaalraamatukogud	3 541	3 557	2 987	3 004	3 015	3 011	3 032	3 044	3 049	808	821	Universal scientific libraries
Ülikooliraamatukogud	5 973	5 979	5 982	5 749	5 505	5 256	5 281	5 277	5 236	7 453	7 490	University libraries
Muude kõrgkoolide raamatukogud	601	574	641	487	564	473	442	454	381	386	483	Other tertiary education institutions' libraries
Teaduslikud erialaraamatukogud	14 037	19 253	23 552	25 774	34 754	36 654	42 422	43 732	Scientific special libraries
Muu	2 294	2 393	2 138	2 072	1 850	1 779	1 739	1 739	48 756	48 325	50 086	Other

Muuseumid maakonna järgi, 1994–2004

Museums by counties, 1994–2004

Maakond County	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Harju	30	35	34	34	36	45	45	42	44	51	53
Tallinn	27	32	31	31	32	36	37	36	38	43	42
Hiiu	3	6	7	6	7	7	6	6	6	6	6
Ida-Viru	5	6	7	6	6	7	7	7	7	7	9
Jõgeva	1	3	4	2	2	8	9	8	8	8	9
Järva	3	4	3	4	3	13	13	13	12	12	12
Lääne	4	4	3	3	3	9	10	10	10	12	14
Lääne-Viru	4	8	9	9	9	16	17	18	19	19	20
Põlva	1	1	1	1	1	4	5	5	5	4	5
Pärnu	3	5	6	6	6	10	11	12	14	14	14
Rapla	1	2	2	2	2	4	4	4	5	5	5
Saare	8	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8
Tartu	24	25	24	23	23	26	27	24	26	29	29
Valga	2	4	4	3	4	5	5	7	8	9	9
Viljandi	3	5	5	5	5	9	9	10	10	9	10
Võru	3	3	3	3	3	8	7	8	8	7	7
Kokku	95	118	119	114	117	179	183	182	190	200	210
Total											

Muuseumikülastused maakonna järgi, 1994–2004

Attendance of museums by counties, 1994–2004

(tuhat — thousands)

Maakond County	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Harju	334,0	297,4	343,7	425,7	440,9	477,8	581,9	613,3	531,0	606,9	701,3
Tallinn	329,2	293,2	322,7	350,7	396,7	451,7	553,9	562,4	504,7	574,2	661,9
Hiiu	11,4	22,6	22,1	16,1	27,1	33,7	31,9	28,6	27,6	35,7	29,2
Ida-Viru	113,6	161,9	234,9	238,2	153,3	129,5	94,6	92,5	124,6	101,1	110,4
Jõgeva	10,4	17,3	22,2	19,7	24,9	34,4	39,0	37,7	33,2	30,9	35,9
Järva	11,2	15,1	23,0	31,2	30,2	53,4	82,7	71,8	60,3	53,3	60,5
Lääne	6,9	14,5	33,7	36,8	31,8	42,2	37,8	48,8	48,1	60,5	44,8
Lääne-Viru	14,0	90,3	40,8	80,8	71,0	98,4	108,0	94,6	96,4	162,4	165,6
Põlva	2,2	5,6	8,6	7,9	9,0	19,8	23,4	25,0	26,5	28,5	34,1
Pärnu	25,4	34,6	36,0	46,2	42,6	56,7	100,6	78,2	91,2	84,2	77,0
Rapla	4,3	6,0	7,9	7,3	12,6	13,2	14,2	15,0	15,5	14,0	13,3
Saare	109,5	108,8	86,9	94,7	94,1	91,5	96,8	104,2	102,8	96,0	97,7
Tartu	119,5	143,9	222,6	200,1	227,0	229,0	224,1	254,3	251,0	283,0	269,8
Valga	1,0	4,3	5,3	5,0	4,3	10,6	15,7	17,5	17,8	18,1	25,2
Viljandi	5,5	7,4	6,9	9,2	11,9	20,7	23,7	25,8	33,2	33,4	35,7
Võru	38,9	45,4	50,5	57,2	59,4	67,4	65,0	68,1	65,1	28,3	25,9
Kokku	807,8	975,1	1 145,1	1 276,1	1 240,1	1 378,3	1 539,4	1 575,3	1 524,2	1 636,4	1 726,4
Total											

Külastusi muuseumi kohta muuseumi liigi järgi, 1995–2004
Attendance per museum by type of museum, 1995–2004

Muuseumi liik	1995	1996	1997	1998	1999
Arheoloogia- ja ajaloomuuseum	10 309	14 069	14 144	11 496	7 584
Erimuuseum	5 633	7 933	8 233	9 512	5 537
Etnograafia- ja antropoloogiamuuseum	16 700	15 042	20 264	21 661	41 882
Koduloomuuseum	6 514	7 350	10 817	9 195	4 769
Kunstimuuseum	9 440	22 357	20 217	22 157	15 777
Loodusmuuseum	14 555	11 344	11 509	12 465	17 536
Teadus- ja tehnikamuuseum	5 998	8 452	8 496	7 691	8 212
Üldmuuseum	10 154	3 322	3 594	3 775	2 894

Põhifondi suurus muuseumi liigi järgi, 1995–2004
Pieces in main collection by type of museum, 1995–2004
(tuhat säilikut — thousand museum pieces)

Muuseumi liik	1995	1996	1997	1998	1999
Arheoloogia- ja ajaloomuuseum	477,1	579,1	599,0	615,3	614,5
Erimuuseum	1 788,7	1 908,6	2 055,2	1 992,3	2 223,4
Etnograafia- ja antropoloogiamuuseum	1 078,7	1 033,8	1 043,2	1 062,0	1 150,0
Koduloomuuseum	700,9	788,2	819,7	860,1	924,3
Kunstimuuseum	108,9	169,0	110,3	131,2	134,2
Loodusmuuseum	538,5	481,8	485,5	491,4	488,5
Teadus- ja tehnikamuuseum	100,2	84,7	87,5	73,0	73,5
Üldmuuseum	140,6	32,9	33,7	37,7	158,1
Kokku	4 933,6	5 017,2	5 233,5	5 261,8	5 708,0

Töötajad muuseumi liigi järgi, 1995–2004
Employees by type of museum, 1995–2004

Muuseumi liik	1995	1996	1997	1998	1999
Arheoloogia- ja ajaloomuuseum	244	320	302	327	327
Erimuuseum	286	378	396	365	316
Etnograafia- ja antropoloogiamuuseum	152	109	109	113	187
Koduloomuuseum	207	224	217	220	245
Kunstimuuseum	245	239	241	262	252
Loodusmuuseum	60	38	37	35	33
Teadus- ja tehnikamuuseum	88	30	29	33	42
Üldmuuseum	112	10	10	15	50
Kokku	1394	1348	1341	1370	1452

2000	2001	2002	2003	2004	Type of museum
7 579	8 140	7 556	9 445	9 510	History and archaeology museum
6 855	5 813	6 407	6 066	6 881	Special museum
34 825	35 989	33 044	34 711	31 941	Ethnography and anthropology museum
6 049	6 106	5 086	4 800	4 690	Local lore museum
18 672	21 458	19 970	19 805	21 131	Art museum
12 562	10 461	8 776	8 990	7 910	Natural history museum
6 326	7 970	6 236	8 303	9 422	Science and engineering museum
4 629	5 082	5 399	5 436	5 308	Universal museum

2000	2001	2002	2003	2004	Type of museum
727,2	1 503,7	1 517,9	1 860,9	2 082,2	History and archaeology museum
2 285,2	2 485,4	2 613,8	2 500,7	2 801,9	Special museum
1 178,6	1 197,8	1 220,6	1 243,1	1 255,8	Ethnography and anthropology museum
900,7	926,5	890,5	921,7	905,0	Local lore museum
124,2	126,1	126,8	127,8	130,4	Art museum
493,9	498,7	533,4	538,5	543,3	Natural history museum
69,7	72,4	76,2	77,7	78,6	Science and engineering museum
164,3	312,8	274,7	312,1	301,7	Universal museum
5 943,6	7 100,2	7 250,0	7 579,6	8 099,1	Total

2000	2001	2002	2003	2004	Type of museum
310	246	256	257	292	History and archaeology museum
356	379	346	381	371	Special museum
196	184	178	174	174	Ethnography and anthropology museum
259	252	262	274	249	Local lore museum
257	259	266	236	265	Art museum
35	37	39	38	37	Natural history museum
52	53	61	43	49	Science and engineering museum
51	116	110	90	82	Universal museum
1 516	1 526	1 518	1 493	1 519	Total

Kultuuriürituste ja -asutuste külastajad, 2004
Visitors of cultural activities, 2004

(protsenti 15–74-aastastest — percentage of population aged 15–74)

Kultuuriüritus või -asutus	Külastanud 12 viimase kuu jooksul vähemalt korra <i>Visited at least once during the last 12 months</i>							Culture event, institution
	kokku <i>total</i>	M <i>M</i>	N <i>F</i>	maa <i>rural</i>	linn <i>urban</i>	eestlased <i>Estonians</i>	mitte-eestlased <i>non-Estonians</i>	
Teatrietendus	44,2	34,3	52,7	39,4	46,2	49,6	34,4	Theatre performance
Kontsert	52,3	46,4	57,4	46,2	54,8	56,5	44,6	Concert
Kunstinäitus, -sündmus	22,0	16,3	27,0	16,5	24,3	24,6	17,3	Art exhibition
Muuseum	19,5	15,2	23,3	17,9	20,2	22,2	14,6	Museum
Raamatukogu	40,9	33,7	47,1	43,0	39,9	45,4	32,7	Library
Kino	31,4	32,5	30,4	25,9	33,6	34,6	25,4	Cinema
Spordivõistlus	21,7	29,5	14,9	21,7	21,6	24,8	15,9	Sports events

Kultuuriharrastajad, 2004
Artistic activities, 2004

(protsenti 15–74-aastastest — percentage of population aged 15–74)

Harrastus	Töötab sel alal, õpib või harrastab seda ala (või on seda varem teinud) <i>Do that activity for leisure, studies, work (or has done that earlier)</i>						Type of activity
	kokku <i>total</i>	M <i>M</i>	N <i>F</i>	15–29- aastased <i>aged 15–29</i>	30–49- aastased <i>aged 30–49</i>	50–74- aastased <i>aged 50–74</i>	
Laulmine	16,4	8,3	23,4	15,3	15,6	18,2	Singing
Tants	15,9	8,5	22,2	17,4	15,2	15,3	Dancing
Pillimäng	10,6	10,3	11,0	10,9	10,8	10,2	Playing an instrument
Kujutatav kunst, tarbekunst	8,5	5,6	10,9	8,7	8,5	8,3	Art (painting, drawing, etc.)
Teater, näitlemine	6,9	4,4	9,1	7,9	6,3	6,8	Acting
Kirjandusloome	5,5	3,9	6,9	6,6	5,5	4,7	Writing
Film	4,1	4,4	3,9	5,0	3,9	3,6	Filming

12 viimase kuu jooksul mõne kultuurialaga tegelenud, 2001, 2003¹
Share of population practicing artistic activities in the last 12 months, 2001, 2003¹

(protsenti vähemalt 15-aastastest — percentage of population aged 15 and over)

	Eesti <i>Estonia</i>	Läti <i>Latvia</i>	Leedu <i>Lithuania</i>	EL15 <i>EU15</i>	EL10 <i>EU10</i>	
Film ja fotograafia	42	27	27	30	22	Filming and doing photography
Laulmine	38	24	26	20	16	Singing
Tants	35	17	22	22	15	Dancing
Kujutatav kunst, tarbekunst	20	14	13	15	11	Art (painting, drawing, etc.)
Kirjandusloome	17	11	7	15	7	Writing
Pillimäng	11	10	11	13	10	Playing an instrument
Teater, näitlemine	8	6	9	4	4	Acting

¹ Hõlmab ka ebaregulaarselt harrastajaid. Allikas: Eurobaromeeter 56.0, 2003.1 (EL15: 2001, EL10: 2003).

¹ Covers also irregular practices. Data from Eurobarometer 56.0, 2003.1 (EU15: 2001, EU10: 2003).

Raamatute ja ajakirjanduse lugejad, 2001, 2003¹*Population reading books, newspapers and magazines, 2001, 2003¹*

(protsenti vähemalt 15-aastastest — percentage of population aged 15 and over)

	Eesti Estonia	Läti Latvia	Sloveenia Slovenia	Rootsi Sweden	Saksamaa Germany	Portugal Portugal	EL10 EU10	
12 viimase kuu jooksul								In the past 12 months
lugenud päevalehti								reading dailies
5–7 päeval nädalas	39	29	45	78	66	25	28	5–7 days a week
vähemalt kord nädalas	81	80	80	95	88	57	70	at least once a week
lugenud ajakirju								reading magazines
vähemalt kord nädalas	28	39	45	35	46	25	42	at least once a week
vähemalt kord kuus	66	66	68	70	74	42	66	at least once a month
lugenud raamatuid	81	73	62	81	59	33	64	reading books
töö pärast	22	18	13	15	15	4	14	for work
puhketegevusena	69	59	41	71	40	15	54	for school
Kodus kuni 50 raamatut	23	29	51	28	56	73	41	Up to 50 books at home
Kodus üle 400 raamatu	19	17	5	13	4	2	9	More than 400 books at home

¹ Allikas: Eurobaromeeter 56.0, 2003.1 (EL15: 2001, EL10: 2003).¹ Data from Eurobarometer 56.0, 2003.1 (EU15: 2001, EU10: 2003).**Leibkonnaliikme kultuuri ja vaba aja kulutused kuus, 1996–2004***Monthly expenditure on recreation, leisure and entertainment per household member, 1996–2004*

(krooni — kroons)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Leibkonnaliikme kogukulutused	1 431	1 662	1 881	1 915	2 234	2 321	2 465	2 540	2 799	Total expenditure per household member
vaba aeg ja kultuur ¹	74	98	137	140	148	160	169	176	192	recreation and culture¹
audiovisuaal-, fotograafia- ja IT- seadmed	34	36	24	28	36	38	43	audio-visual, photographic and information processing equipment
muud vaba aja kaubad ja tarbed	31	34	38	36	40	44	45	other recreational items and equipment
vaba aja ja kultuuriteenused	33	34	38	43	49	49	54	recreational and cultural services
ajalehed, raamatud ja kirjatarbed	28	27	29	29	29	34	33	newspapers, books and stationery
Kultuuri ja vaba aja kulutused tulukvintili järgi										Expenditure on recreation and culture by income quintile
I kvintil	29	35	57	61	61	61	65	73	80	1st quintile
II kvintil	36	51	70	82	82	80	80	92	120	2nd quintile
III kvintil	56	71	99	105	105	111	129	123	129	3rd quintile
IV kvintil	87	109	156	140	168	166	175	201	210	4th quintile
V kvintil	184	253	342	361	359	411	427	424	459	5th quintile
Kulutused raamatutele ja ajakirjandusele										Including expenditure on books and newspapers
I kvintil	6	7	7	7	7	8	7	10	10	1st quintile
II kvintil	7	9	16	12	14	13	12	12	17	2nd quintile
III kvintil	13	15	17	18	17	20	19	23	21	3rd quintile
IV kvintil	15	21	22	22	26	25	23	30	26	4th quintile
V kvintil	33	42	51	53	50	46	51	64	64	5th quintile

¹ Aastast 2000 sisaldab ka mitterahalist osa.¹ Since 2000 also non-monetary expenditure is included.

Spordiklubid, 1995–2004
Sports clubs, 1995–2004

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Klubid	456	579	713	734	856	866	1 056	1 038	1 224	1 512	<i>Sports clubs</i>
Harrastajad, tuhat	36,5	60,1	70,2	67,8	83,8	79,8	109,9	100,9	121,8	142,4	<i>Participants, thousands</i>
noored	14,5	26,1	30,5	29,9	37,2	37,5	58,8	49,2	60,2	69,1	<i>youth</i>
naised	8,7	12,7	15,0	17,0	20,4	22,9	31,4	27,9	34,2	41,8	<i>females</i>
Harrastajad populaarsematel aladel, tuhat											<i>Participants in popular fields, thousands</i>
Jalgpall	2,7	5,4	9,2	8,6	7,3	6,1	10,6	9,2	10,4	13,6	<i>Football</i>
Korvpall	2,7	4,8	10,1	9,2	5,7	6,4	9,6	9,1	9,2	10,9	<i>Basketball</i>
Kergejõustik	2,9	4,2	6,7	8,5	4,9	5,6	7,9	6,0	7,9	8,8	<i>Athletics</i>
Tervisesport	3,8	3,9	4,2	4,5	7,8	7,0	8,3	7,3	8,3	7,4	<i>Sports for health</i>
Võrkpall	2,2	3,0	4,2	4,6	4,3	3,8	5,8	4,7	6,0	7,0	<i>Volleyball</i>
Ujumine	1,0	1,7	2,9	3,3	2,6	2,5	3,8	3,2	3,8	5,8	<i>Swimming</i>
Orienteerumine	3,5	4,0	2,5	5,1	4,7	2,4	2,7	2,3	4,1	3,2	<i>Orienteering</i>
Töötajad kokku	1 607	2 427	2 997	2 642	3 057	3 270	4 202	3 997	5 124	6 278	<i>Sports personnel</i>
Juhid	851	1 055	1 077	1 228	1 146	1 381	1 674	<i>Managers</i>
palgalised	74	92	98	159	165	200	208	<i>paid</i>
põhikohaga	61	67	79	130	132	162	177	<i>full-time</i>
Treenerid	763	1 077	1 260	1 130	1 340	1 487	2 091	1 978	2 449	2 878	<i>Coaches</i>
palgalised	168	191	251	188	219	310	820	716	1 009	1 107	<i>paid</i>
põhikohaga	52	77	91	80	108	170	481	426	640	789	<i>full-time</i>
eriharidusega	477	580	640	882	828	984	1 066	<i>with special training</i>
Muud töötajad	661	662	706	883	875	1 294	1 726	<i>Other employees</i>
Treenereid klubi kohta	1,7	1,9	1,8	1,5	1,6	1,7	2,0	1,9	2,0	1,9	<i>Coaches per club</i>
Harrastajaid treeneri kohta	47,8	55,8	55,7	60,0	62,5	53,7	52,6	51,0	49,7	49,5	<i>Participants per club</i>
Tulud kokku, miljonit krooni	80,3	91,1	102,3	209,8	250,6	322,7	422,8	<i>Total income, million kroons</i>
sisseastumis-	1,0	0,7	0,5	0,7	1,0	1,6	6,5	<i>from admission fee</i>
liikmemaksudest	7,2	12,0	10,1	19,2	26,3	35,6	55,6	<i>from membership fee</i>
annetustest	18,1	17,8	14,6	30,7	33,2	41,2	54,6	<i>from donations</i>
riigieelarvest	7,3	10,2	12,9	26,3	20,8	30,6	35,0	<i>from state budget</i>
kohaliku omavalitsuse eelarvest	21,3	19,5	25,7	55,3	60,2	80,5	93,8	<i>from local budget</i>
fondidest	9,3	4,2	5,1	7,6	13,3	12,4	19,3	<i>from funds</i>
oma majandus-tegevusest	11,2	20,0	19,5	54,5	67,9	76,9	99,3	<i>from economic activities</i>
muud tulud	4,9	6,7	13,9	15,4	27,8	44,0	58,7	<i>other income</i>
Kulud kokku, miljonit krooni	81,1	89,2	99,9	198,8	248,5	322,9	412,4	<i>Total expenditure, million kroons</i>
tööjõukulud	11,0	11,5	15,7	47,8	58,3	80,6	101,4	<i>Labour cost</i>
treenerite töötasu	3,6	3,3	7,9	26,4	30,1	44,4	57,3	<i>labour cost of coaches</i>
majandamiskulud	28,0	20,5	24,3	47,3	57,4	87,1	109,6	<i>managing cost</i>
tegevuskulud	34,3	50,0	50,0	90,2	116,8	133,6	174,3	<i>cost on sports activities</i>
muud kulud	7,8	7,2	9,9	13,4	16,0	21,6	27,1	<i>other expenditure</i>

Kultuurisektori tööhõive Euroopa riikides, 2002

Cultural employment in European countries, 2002

Riik	Kultuuritöötajad		Neist, %					ettevõtjad	Country
	tuhat	%	naised	kõrg- haritud ¹	osa- töötajaga	ajutisel töökohal	kõrval- tööga		
	<i>Cultural employees</i>		Of which, %						
	<i>thousands</i>	<i>%</i>	<i>females</i>	<i>university graduates¹</i>	<i>with part-time jobs</i>	<i>with temporary jobs</i>	<i>with a secondary job</i>	<i>employers and self-employed</i>	
Austria	70,4	2,0	44	32	26	11	9	39	Austria
Belgia	89,0	2,3	44	51	21	17	7	29	Belgium
Eesti	19,9	3,7	57	60	13	2	4	5	Estonia
Hispaania	307,9	2,0	41	51	16	34	6	25	Spain
Holland	249,1	3,3	44	41	56	20	14	32	Netherlands
Iirimaa	42,8	2,7	51	42	24	9	4	28	Ireland
Itaalia	453,0	2,2	42	27	17	19	7	47	Italy
Kreeka	81,7	2,5	42	37	14	21	9	31	Greece
Küpros	7,3	2,5	48	65	11	5	5	20	Cyprus
Läti	15,0	1,8	66	35	10	9	19	6	Latvia
Leedu	30,1	2,7	66	78	15	2	18	8	Lithuania
Luksemburg	3,2	1,8	41	31	16	1	3	16	Luxembourg
Portugal	60,4	1,4	45	25	15	35	13	27	Portugal
Prantsusmaa	434,0	2,1	48	51	24	30	10	20	France
Rootsi	139,6	3,3	50	39	29	22	14	27	Sweden
Saksamaa	929,7	2,7	49	39	30	19	8	30	Germany
Slovakkia	27,0	1,4	55	34	2	5	6	18	Slovak Republic
Sloveenia	20,1	2,5	49	36	15	26	3	20	Slovenia
Soome	78,8	3,5	53	38	24	24	8	19	Finland
Suurbritannia	877,1	3,2	45	46	26	10	7	28	United Kingdom
Taani	79,9	3,1	49	43	36	10	21	17	Denmark
Tšehhi	79,6	1,8	48	33	12	15	7	29	Czech Republic
Ungari	69,0	1,9	51	43	11	11	5	19	Hungary
EL kokku²	4164,3	2,5	46	42	26	19	9	29	EU total²
Bulgaaria	50,5	2,1	57	54	7	8	1	12	Bulgaria
Island	6,1	4,2	47	44	41	5	29	35	Island
Norra	48,4	2,2	44	47	29	17	13	19	Norway
Šveits	93,3	2,7	48	36	45	15	14	27	Switzerland

¹ Kolmanda taseme haridus, seega Eestis ka keskeriharidus pärast keskeri-
¹ Tertiary education.

² Ilma Poola ja Malta andmeteta.

² Without the data of Poland and Malta.

Lõpetanud üliõpilased kunsti ja humanitaaria õppesuunal, 1993–2004
Graduates in the fields of arts and humanities, 1993–2004,
(õppeaasta kestel — during the academic year)

Haridusaste, õppesuund, õppekavade rühm	Õppeaasta Academic year					
	1992/1993	1993/1994	1994/1995	1995/1996	1996/1997	1997/1998
Kokku	380	378	532	434	454	530
kunstid	189	209	292	199	209	232
humanitaaria	191	169	240	235	245	298
Kutsekõrgharidusõpe
Disain
Muusika ja esituskunstid
Võõrkeeled ja -kultuurid
Rakenduskõrgharidusõpe
Audiovisuaalne ja muu meedia
Disain
Muusika ja esituskunstid
Tarbekunst ja oskuskäsitöö
Usuõpetus ja teoloogia
Võõrkeeled ja -kultuurid
Diplomiõpe	20	45	40	16	57	20
Audiovisuaalne ja muu meedia	-	-	-	-	-	-
Disain	-	-	-	-	18	-
Kujutav kunst ja kunstiteadus	-	-	-	-	-	-
Muusika ja esituskunstid	14	42	26	11	24	14
Tarbekunst ja oskuskäsitöö	-	-	-	-	-	-
Usuõpetus ja teoloogia	6	3	14	5	15	6
Võõrkeeled ja -kultuurid	-	-	-	-	-	-
Bakalaureuseõpe	345	311	462	385	349	345
Audiovisuaalne ja muu meedia	-	-	-	-	2	-
Disain	30	18	55	37	27	30
Kujutav kunst ja kunstiteadus	33	37	82	31	37	33
Muusika ja esituskunstid	112	109	118	109	87	112
Tarbekunst ja oskuskäsitöö	-	-	-	-	-	-
Ajalugu ja arheoloogia	44	52	55	47	46	44
Emakeel	-	-	44	51	42	-
Filosoofia ja eetika	-	-	1	-	4	-
Usuõpetus ja teoloogia	5	-	15	14	26	5
Võõrkeeled ja -kultuurid	121	95	92	96	78	121
Magistriõpe	15	21	29	29	43	15
Audiovisuaalne ja muu meedia	-	-	-	-	-	-
Disain	-	-	-	-	-	-
Kujutav kunst ja kunstiteadus	-	3	9	6	6	-
Muusika ja esituskunstid	-	-	2	3	8	-
Ajalugu ja arheoloogia	3	4	4	7	5	3
Emakeel	2	2	7	6	8	2
Filosoofia ja eetika	-	1	2	1	2	-
Usuõpetus ja teoloogia	-	1	-	1	5	-
Võõrkeeled ja -kultuurid	10	10	5	5	9	10
Doktoriõpe	-	1	1	4	5	-
Kujutav kunst ja kunstiteadus	-	-	-	2	-	-
Muusika ja esituskunstid	-	-	-	-	-	-
Ajalugu ja arheoloogia	-	-	-	1	1	-
Emakeel	-	-	-	-	-	-
Filosoofia ja eetika	-	-	-	-	1	-
Usuõpetus ja teoloogia	-	-	1	-	-	-
Võõrkeeled ja -kultuurid	-	1	-	1	3	-

						Education level category, fields of education, groups of education programmes
1998/1999	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	
523	657	788	998	954	1088	Total
204	272	347	537	480	496	arts
319	385	441	461	474	592	humanities
..	-	-	69	-	1	Professional higher education courses
..	-	-	8	-	1	Design
..	-	-	54	-	-	Music and performing arts
..	-	-	7	-	-	Foreign languages and cultures
..	-	36	80	Applied higher education courses
..	-	-	8	Audio-visual and other media
..	-	-	11	Design
..	-	27	31	Music and performing arts
..	-	-	7	Applied art and craft skills
..	-	3	3	Religion and theology
..	-	6	20	Foreign languages and cultures
86	73	162	177	164	120	Diploma courses
-	-	8	11	24	15	Audio-visual and other media
21	6	72	63	55	42	Design
-	-	14	26	34	34	Fine arts and art science
19	16	30	23	12	-	Music and performing arts
1	7	-	7	-	-	Applied art and craft skills
32	30	22	33	29	20	Religion and theology
13	14	16	14	10	9	Foreign languages and cultures
365	497	504	593	587	630	Bachelor courses
8	13	28	43	37	42	Audio-visual and other media
34	45	35	87	87	67	Design
47	47	50	35	40	28	Fine arts and art science
57	105	90	119	81	106	Music and performing arts
-	-	-	10	12	24	Applied art and craft skills
49	49	61	65	81	96	History and archaeology
59	94	83	76	80	67	Mother tongue
3	2	13	11	8	9	Philosophy and ethics
9	22	21	15	19	13	Religion and theology
99	120	123	132	142	178	Foreign languages and cultures
67	77	108	144	150	229	Master courses
-	-	-	-	6	3	Audio-visual and other media
0	3	2	3	-	5	Design
4	9	9	29	24	31	Fine arts and art science
13	21	9	19	40	39	Music and performing arts
17	11	13	10	11	21	History and archaeology
16	13	16	20	20	27	Mother tongue
2	1	3	5	2	4	Philosophy and ethics
4	2	2	3	3	8	Religion and theology
11	17	54	55	44	91	Foreign languages and cultures
5	10	14	15	17	28	Doctor courses
-	-	-	-	1	-	Fine arts and art science
-	-	-	-	-	2	Music and performing arts
2	3	6	7	4	9	History and archaeology
2	4	1	3	7	8	Mother tongue
-	-	-	3	-	-	Philosophy and ethics
-	-	3	-	2	2	Religion and theology
1	3	4	2	3	7	Foreign languages and cultures

LISAD
APPENDICES

UNESCO kultuurivaldkondade liigitus

UNESCO töötas kultuurivaldkondade liigituse välja 1980ndatel. See liigitus on nii rahvusvahelise kui ka paljude riikide kultuuristatistika alus. Liigitus eristab kümnet kultuurivaldkonda, mille kohta riigid peaksid statistilisi andmeid koguma. Kuigi seda pole pärast 1985. aastat põhjalikumalt redigeeritud ja seetõttu ei kajasta see piisavalt just viimaste aastakümnete plahvatuslikku infotehnoloogilist arengut, sobib UNESCO liigitus statistika üldiseks raamistikuks siiski hästi.

UNESCO kultuurivaldkondade liigitus lähtub kultuuri laiemast definitsioonist, seetõttu hõlmab see ka sporti, sotsiokultuurilisi tegevusi, turismi, elukeskkonda jne. Riikide kultuuristatistika neid piirvaldkondi sageli ei haara, nii ei loeta ka Eestis näiteks looduse ja elukeskkonna kohta kogutavaid andmeid kultuuri-statistika hulka.

UNESCO Framework for Cultural Statistics

The UNESCO Framework for Cultural Statistics (FCS) was elaborated in the 1980s.

It has served as the basis for defining the structure and scope of the international culture statistics. The FCS comprises ten distinct categories which have not been revised since 1985 and, thus, do not capture the emergence of information and communication technologies which have developed rapidly since late 1980s. Nonetheless, the FCS still serves as a key reference for most cultural statistical frameworks developed at regional and national levels.

The FCS was inspired by a broad definition of culture. Thus it covers also sports and games, tourism or socio-cultural activities, the fields that are often excluded from national framework for cultural statistics.

Kood Code	Kultuurivaldkond	Field of culture
0	KULTUURIPÄRAND	CULTURAL HERITAGE
0.1	Ajaloolised ja ehitismälestised	Historical monuments
0.2	Arheoloogilised mälestised	Archaeological heritage
0.3	Muusikapärandid	Musicological heritage
0.4	Arhiivid	Archival heritage
0.5	Muu kultuuripärandid	Other forms of cultural heritage
1	TRÜKITOODANG JA KIRJANDUS	PRINTED MATTER AND LITERATURE
1.1	Raamatud ja brošüürid	Books and pamphlets
1.2	Ajalehed ja perioodika	Newspapers and periodicals
1.3	Raamatukogud	Library services
2 & 3	MUUSIKA JA ETENDUSKUNSTID	MUSIC AND THE PERFORMING ARTS
2.1	Kontserdid	Live music
2.2	Muusikateater	Music theatre
3.1	Sõnateater	Drama theatre
3.2	Tants	Dance
3.3	Muud etenduskunstid (tsirkus, pantomiim jne)	Other performing arts (circus, pantomime, etc.)
2/3	Helikandjad, videod	Common issues of which audio and audiovisual records
4	KUJUTAV KUNST	VISUAL ARTS
4.1	Maalikunst	Painting
4.2	Skulptuur	Sculpture
4.3	Graafika	Graphic arts
4.4	Käsitöö	Art handicraft
4.5	Muu kujutav kunst	Other forms of visual arts
4.6	Fotograafia	Photography
4.6.1	Kunstfotograafia	Creative-artistic photography
4.6.2	Muu fotograafia	Other photography
5 & 6	AUDIO- JA AUDIOVISUAALNE MEEDIA	AUDIO AND AUDIOVISUAL MEDIA
5	KINO JA FOTOGRAAFIA	CINEMA AND PHOTOGRAPHY
5.1	Kino	Cinema
5.2	Fotograafia	Photography
6	RAADIO JA TELEVISIOON	RADIO AND TELEVISION
6.1	Raadio	Radio
6.2	Television	Television
5/6	Video	Video
7	SOTSIOKULTUURILINE TEGEVUS	SOCIO-CULTURAL ACTIVITIES
7.1	Klubid, ühingud, seltsid	Associate life
7.2	Kultuurimajad, -keskused	Multipurpose socio-cultural facilities
7.3	Sotsiokultuurilised suhted	Socio-cultural practices
7.4	Turism	Tourism
8	SPORT JA MÄNGUD	SPORTS AND GAMES
9	LOODUS JA ELUKESKKOND	ENVIRONMENT AND NATURE
9.1	Looduskeskkond	Natural environment
9.2	Linnakeskkond (elukvaliteet linnas)	Urban environment (quality of life in the urban setting)

Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator

Estonian classification of economic activities

Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (EMTAK 2003) on välja töötatud Euroopa Ühenduse majandustegevusalade statistilise klassifikaatori NACE Rev. 1.1 alusel.

Tegevusalad on jagatud 17 jakku, enamik kultuuri- valdkonna tegevusalasid kuulub jakku O: "Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus". Sageli kasutatakse kultuuri- valdkonna ekvivalendina **osa 92 — vaba aja, kultuuri- ja sporditegevus**. Kultuuri- valdkonda kuuluvaid tegevusalasid leidub siiski ka teistes klassifikaatori osades.

Siin on loetletud vaid klassifikaatori kultuuri- valdkonda kuuluvad tegevusalad. Lisatud on märge tegevusala kultuurisektoris kuuluvuse kohta 2002. aastal tööjõu-uuringu baasil tehtud Euroopa kultuuritööhõive uuringus. Kogu klassifikaatori leiab Statistikaameti veebilehe (www.stat.ee) rubriigist "Klassifikaatorid".

Estonian classification of economic activities 2003 (EMTAK) is based on the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev.1.1).

The fields of activities are divided into 17 sections. Most of cultural fields of activities belong to the section O: Other community, social and personal service activities. In surveys cultural activities are often equalled to division 92: recreational, cultural and sporting activities. Still some cultural activities are found also in other sections.

Below only the cultural fields of activities are brought forth. A column marking the inclusion of the activity in the Cultural Employment Survey (2002) is added.

The classification as a whole can be found at the website of Statistics Estonia (www.stat.ee – Classifications).

Kood Code	Jagu, osa, tegevusalade grupp, klass	Section, division, group, class, sub-class	Kultuuriala ¹ Culture ¹
22	Kirjastamine, trükindus ja salvestiste paljundus	<i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>	
221	Kirjastamine	<i>Publishing</i>	+
222	Trükindus ja selle sidusalad	<i>Printing and service activities related to printing</i>	-
223	Salvestiste paljundus	<i>Reproduction of recorded media</i>	-
74	Muu äritegevus	<i>Other business activities</i>	
...	
742	Arhitekti- ja inseneritegevused ning nendega seotud tehniline nõustamine	<i>Architectural and engineering activities and related technical consultancy</i>	Osaliselt partly
...	
744	Reklaamindus	<i>Advertising</i>	+
...	
748	Mujal liigitamata mitmesugune äritegevus (sh autoriõiguste haldamine, teoste vahendamine)	<i>Miscellaneous business activities n.e.c. (copyright management, etc.)</i>	+
7481	Fotograafia	<i>Photographic activities</i>	+
...	
74873	Kujundamine ja toodete kavandamine	<i>Designing and creating designs</i>	+
92	Vaba aja, kultuuri- ja sporditegevus	<i>Recreational, cultural and sporting activities</i>	
921	Kino- ja videofilmindus	<i>Motion picture and video activities</i>	+
9211	Kino- ja videofilmide tootmine	<i>Motion picture and video production</i>	+
92111	Kino- ja videofilmide tootmine	<i>Motion picture and video production</i>	+
92112	Helisalvestusstuudiote tegevus	<i>Sound-recording studios</i>	+
92119	Muud kino- ja videofilmitootmise abitegevused	<i>Other supporting activities of motion picture and video production</i>	+
9212	Kino- ja videofilmide levitamine	<i>Motion picture and video distribution</i>	+
9213	Kinofilmide linastamine	<i>Motion picture projection</i>	+
922	Raadio ja televisioon	<i>Radio and television activities</i>	+
92201	Raadioprogrammide tootmine ja/või eetrisse andmine	<i>Broadcasting and/or production of radio programmes</i>	+
92202	Televisiooniprogrammide tootmine ja/või eetrisse andmine	<i>Broadcasting and/or production of television programmes</i>	+
923	Muu meelelahutustegevus	<i>Other entertainment activities</i>	+
9231	Kunsti- ja kirjandusala loometegevus ja interpretatsioon	<i>Artistic and literary creation and interpretation</i>	+
92311	Etenduste, kontsertide lavastamine ja esitamine	<i>Production and presentation of concerts and performances</i>	+
92312	Kunstikollektiivide tegevus	<i>Art groups</i>	+
92313	Vabakutseliste kunstnike ja artistide tegevus	<i>Freelance artists</i>	+
9232	Kunstarajatiste tegevus	<i>Operation of art facilities</i>	+
92321	Kunstarajatiste ja piletiaagentuuride tegevus	<i>Arts facilities and ticket agencies</i>	+

			Järg — Cont.
Kood Code	Jagu, osa, tegevusalade grupp, klass	Section, division, group, class, sub-class	Kultuuriala ¹ Culture ¹
9233	Näituseväljakute ja lõbustusparkide tegevus	<i>Fair and amusement park activities</i>	+
9234	Mujal liigitamata meelelahutustegevus	<i>Other entertainment activities n.e.c.</i>	+
92341	Tantsukoolide ja tantsuõpetajate tegevus	<i>Dancing schools and dance instructors</i>	+
92342	Kultuurikeskused ja rahvamajad	<i>Culture centres</i>	+
92349	Muu meelelahutustegevus	<i>Other entertainment activities</i>	+
924	Uudisteagentuuride tegevus	<i>News agency activities</i>	+
92401	Uudisteagentuuride, ajakirjanike ja fotoreporterite tegevus	<i>News agencies, journalists and press photographers</i>	+
925	Raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja muude kultuuriasutuste tegevus	<i>Library, archives, museums and other cultural activities</i>	+
9251	Raamatukogude ja arhiivide tegevus	<i>Library and archives activities</i>	+
92511	Raamatukogude tegevus	<i>Library activities</i>	+
92512	Arhiivide tegevus	<i>Archive activities</i>	+
9252	Muuseumide tegevus ja ajalooliste kohtade ning ehitiste kaitse	<i>Museums activities and preservation of historical sites and buildings</i>	+
92521	Muuseumide tegevus	<i>Museums</i>	+
92522	Ajalooliste kohtade ja ehitiste kaitse ning hooldus	<i>Preservation and maintenance of historical sites and buildings</i>	+
9253	Botaanika- ja loomaaedade ning looduskaitsealade tegevus	<i>Botanical and zoological gardens and nature reserves activities</i>	+
92531	Botaanika- ja loomaaedade tegevus	<i>Botanical and zoological gardens</i>	+
92532	Kaitsealade tegevus	<i>Nature reserves</i>	+
926	Sporditegevus	<i>Sporting activities</i>	-
9261	Spordiarenade ja staadionite käitus	<i>Operation of sports arenas and stadiums</i>	-
92611	Spordirajatiste käitus	<i>Operation of sports facilities</i>	-
9262	Muu sporditegevus	<i>Other sporting activities</i>	-
92621	Spordiorganisatsioonide tegevus	<i>Sports organizations</i>	-
92622	Spordiklubide tegevus, v.a invaspordiklubid	<i>Sports clubs, excluding sports clubs for disabled people</i>	-
92623	Invaspordiklubide tegevus	<i>Sports clubs for disabled people</i>	-
92624	Spordikoolide tegevus	<i>Sports schools</i>	-
92625	Sportlik ja meelelahutuslik jahipidamine ja kalapüük	<i>Sport and recreational hunting and fishing</i>	-
92629	Muud spordiürituste korraldamise ja spordi edendamise seotud tegevused	<i>Organization and promotion of sports events</i>	-
927	Muud vaba aja tegevused	<i>Other recreational activities</i>	-
9271	Hasartmängude ja kihlvedude korraldamine	<i>Gambling and betting activities</i>	-
9272	Mujal liigitamata vaba aja tegevused	<i>Other recreational activities n.e.c.</i>	-

¹ Loeti kultuurisektori hulka 2002. aasta Euroopa kultuuritööhõive uuringus.

¹ Included in cultural activities in European Cultural Employment Survey 2002

Ametite klassifikaator

International Standard Classification of Occupations

Ametite klassifikaator (ISCO-88) on rahvusvaheliselt kasutatav liigitus ametialade põhjal võrdluste tegemiseks. Klassifikaator hõlmab 393 ametirühma.

Siin on esitatud vaid klassifikaatori kultuurivaldkonda kuuluvad ametialad. Lisatud on märke tegevusala kultuurisektorisse kuuluvuse kohta 2002. aastal tööjõu-uuringu baasil tehtud Euroopa kultuuritööhõive uuringus. Kogu klassifikaatori leiab Statistikaameti veebilehe (www.stat.ee) rubriigist "Klassifikaatorid".

International Standard Classification of Occupations, 1988 (ISCO-88) is an international basis for comparative statistics by occupations. The classification consists of 393 unit groups.

Below only the cultural occupations are brought forth. A column marking the inclusion of the occupation in the Cultural Employment Survey (2002) is added.

The classification as a whole can be found at the website of Statistics Estonia (www.stat.ee – Classifications).

Kood Code	Allrühm, ametirühm	Minor group, unit group	Kultuuriala ¹ Culture ¹
243	Teabespetsialistid	Archivists, librarians and related information professionals	
2431	Arhivaarid ja kuraatorid	Archivists and curators	+
2432	Raamatukogutöötajad jms teabespetsialistid	Librarians and related information professionals	+
245	Loomingulised töötajad	Writers and creative or performing artists	
2451	Kirjanikud, ajakirjanikud jm kirjamehed	Authors, journalists and other writers	+
2452	Skulptorid, maalikunstnikud jm kunstnikud	Sculptors, painters and related artists	+
2453	Heliloojad ja interpreedid	Composers, musicians and singers	+
2454	Ballettmeistrid ja tantsijad	Choreographers and dancers	+
2455	Filmi-, teatri- jm näitlejad ja lavastajad	Film, stage and related actors and directors	+
313	Optika- ja elektroonikaseadmete tehnikud ja operaatorid	Optical and electronic equipment operators	
3131	Fotograafid ning pildi- ja helisalvestuse tehnikud ja operaatorid	Photographers and image and sound recording equipment operators	+
3132	Raadio- ja televisiooniseadmete tehnikud ja operaatorid	Broadcasting and telecommunications equipment operators	-
3133	Meditatsiooniseadmete tehnikud ja operaatorid	Medical equipment operators	-
3139	Mujal liigitamata optika- ja elektroonikaseadmete tehnikud ja operaatorid	Optical and electronic equipment operators not elsewhere classified	-
347	Kunsti-, lõbusus- ja sporditöötajad	Artistic, entertainment and sports associate professionals	
3471	Dekoraatorid ja disainerid	Decorators and commercial designers	+
3472	Ringhäälingu-, televisiooni- jm teadustajad	Radio, television and other announcers	+
3473	Varietee-, restorani-, tänava- jm muusikud, lauljad ja tantsijad	Street, night-club and related musicians, singers and dancers	+
3474	Tsirkuseartistid	Clowns, magicians, acrobats and related associate professionals	+
3475	Sportlased ja sporditöötajad	Athletes, sportspersons and related associate professionals	-
214	Inseneriteaduse tippspetsialistid	Architects, engineers and related professionals	
2141	Arhitektid, linna- ja liiklusplaneerijad	Architects, town and traffic planners	Arhitektid hinnanguliselt Architects by estimation
2142	Ehitusinsenerid	Civil engineers	-
...	-

¹ Loeti kultuurisektori hulka 2002. aasta Euroopa kultuuritööhõive uuringus.

¹ Included in cultural activities in European Cultural Employment Survey 2002

Eesti õppekavade liigitus

Estonian classification of educational programmes

Eesti õppekavade liigitus (EÖL) toetub rahvusvahelisele ühtsele hariduse liigitusele (*International Standard Classification of Education — ISCED*) ja rahvusvahelises statistikas kasutatavale liigituse täienduseks koostatud käsiraamatule “Koolitusalaad” (*Fields of Training*). Õppekavade liigituses võib eristada mitut taset. Neist kaks kõrgemat — ühe- ja kahekohalise koodiga kodeeritavad õppevaldkonnad ja õppesuunad — on määranud kõrgharidusstandard ja need ühtivad täielikult rahvusvahelise koolitusalaade liigitusega. Kolmas tase erineb mõnevõrra rahvusvaheliselt.

Kogumiku spetsiifikat arvestades on õppesuunad ja õppekavade rühmad näidatud ainult humanitaaria ja kunstide valdkonnas.

The Estonian Classification of Educational Programmes (ECEP) is based on International Standard Classification of Education (ISCED) and on supplementing manual “Fields of Training” used in international statistics. Several levels can be distinguished within the classification. Two higher ones — broad fields of education and fields of education coded respectively with one digit and double digit codes — are defined by Estonian Higher Education Standard and coincide fully with the international classification of fields of education. But the third level differs internationally in some extent.

Below fields of education and groups of educational programmes are shown only under arts and humanities.

Kood Code	Koolitusvaldkond, õppesuund, õppekavade rühm	Broad fields of education, fields of education, groups of educational programmes	ISCED kood ISCED code
1	Haridus	Education	1
2	Humanitaaria ja kunstid	Humanities and arts	2
21	Kunstid	Arts	21
210	Kunstid (üldine)	Arts (general)	-
211	Kujutav kunst ja kunstiteadus	Fine arts and art science	211
212	Muusika ja esituskunstid	Music and performing arts	212
213	Audiovisuaalne ja muu meedia	Audio-visual and other media	213
214	Disain	Design	214
215	Tarbekunst ja oskuskäsitöö	Applied art and craft skills	215
22	Humanitaaria	Humanities	22
220	Humanitaaria (üldised õppekavad)	Humanities (general programmes)	-
221	Usuõpetus ja teoloogia	Religion and theology	221
222	Võõrkeeled ja -kultuurid	Foreign languages and cultures	222
223	Emakeel	Mother tongue	223
224	Ajalugu, filosoofia ja nende sidusteadused (= 225–226)	History, philosophy and related subjects (= 225–226)	224
225	Ajalugu ja arheoloogia	History and archaeology	224
226	Filosoofia ja eetika	Philosophy and ethics	224
3	Sotsiaalteadused, äridus ja õigus	Social sciences, business and law	3
4	Loodus- ja täppisteadused	Science	4
5	Tehnika, tootmine ja ehitus	Engineering, manufacturing and construction	5
6	Põllumajandus	Agriculture	6
7	Tervis ja heaolu	Health and welfare	7
8	Teenindus	Services	8